RADA GMINY
BYTOŃ

UCHWAŁA NR XXI/131/2020
RADY GMINY BYTOŃ
z dnia 16 marca 2020 r.

w sprawie zmiany załącznika Nr 1 do uchwały Nr XXIX/210/2017 Rady Gminy Bytoń z dnia 11 października 2017 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2015-2020"

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r., poz. 506 poz. 1309, poz. 1696, poz. 1815) Rada Gminy Bytoń uchwala, co następuje:

§ 1. Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XXIX/210/2017 Rady Gminy Bytoń z dnia 11 października 2017 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2015-2020" otrzymuje brzmienie ustalone w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Sprawozdanie z konsultacji społecznych projektu zmian w treści „Strategii Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2015-2020" stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bytoń.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega opublikowaniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Kazimierz Świątczak

Uzasadnienie

Przyjęcie niniejszej uchwały jest niezbędne z punktu widzenia aktualizacji kierunków działań inwestycyjnych Gminy Bytoń w obszarze infrastruktury wodno – ściekowej.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Kazimierz Świątczak

Załącznik nr 1
do uchwały Nr XXI/131/20
Rady Gminy Bytoń
z dnia 16 marca 2020 r.

STRATEGIA ROZWOJU GMINY BYTOŃ NA LATA 2015-2020

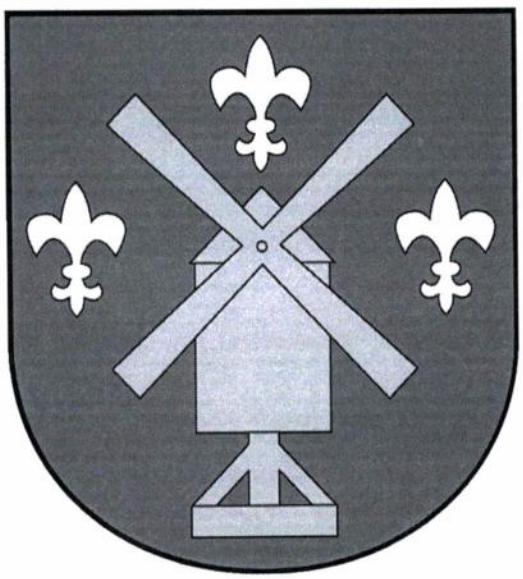

GMINA BYTOŃ
POWIAT RADZIEJOWSKI
WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE

ZAMAWIAJĄCY	GMINA BYTOŃ
WYKONAWCA	WESTMOR CONSULTING

BYTOŃ 2015

Spis treści

I. Wstęp 3
II. Diagnoza strategiczna Gminy Bytoń 4
1. Ogólna charakterystyka Gminy Bytoń 4
2. Sytuacja demograficzna Gminy Bytoń 5
3. Gospodarka 10
3.1. Rolnictwo 10
3.2. Pozarolnicza działalność gospodarcza 10
3.3. Turystyka 16
4. Usługi publiczne na terenie Gminy Bytoń 19
4.1. Usługi społeczne 19
4.2. Infrastruktura techniczna 26
4.2.5. Infrastruktura telekomunikacyjna 37
5. Analiza budżetu Gminy Bytoń 38
5.1. Dochody budżetu Gminy Bytoń 38
5.2. Wydatki budżetu Gminy Bytoń 42
5.3. Wynik budżetów Gminy Bytoń w latach 2009-2013 45
6. Polityka inwestycyjna Gminy Bytoń 45
7. Wyniki badania ankietowego 46
8. Kierunki i szanse rozwojowe Gminy Bytoń oraz prognozowane tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej 52
9. Podsumowanie diagnozy strategicznej 54
III. Strategia Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2014-2020 56
1. Kierunki rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego oraz powiatu radziejowskiego 56
2. Misja Gminy Bytoń 66
3. Wizja rozwoju Gminy Bytoń 66
4. Interesariusze Strategii 66
5. Wartość oczekiwana przez interesariusza 67
6. Cele strategiczne i cele operacyjne 77
7. Monitorowanie strategii 87

IV. Spis tabel **90**
V. Spis wykresów **91**
VI. Spis rysunków **91**

I. Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2015-2020 jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń Gminy Bytoń. Implikuje ona przejście z obecnej sytuacji do pożądanego stanu wyrażonego w wizji rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2015-2020 to jeden z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez samorząd gminny. Określa on priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego prowadzonego na obszarze danej jednostki. Strategia stanowi także odpowiedź na ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju w oparciu o strategię, jak również skuteczną próbę dostosowania działalności Gminy do standardów europejskich. Niniejszy dokument strategiczny stanowi również podstawę do opracowania i wdrożenia na terenie Gminy projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych.

W *Strategii Gminy Bytoń na lata 2015-2020* Gmina otrzymała nową misję oraz wizję rozwoju. Zmieniły się również zapisy na poziomie kierunków działań i celów strategicznych.

Strategia Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2015–2020 składa się z dwóch części:

1) część 1 – Diagnoza strategiczna Gminy Bytoń,
2) część 2 – Strategia Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2015-2020.

Pierwsza część ma na celu zobrazowanie potencjału społeczno-ekonomicznego Gminy Bytoń w kontekście głównych kierunków jej rozwoju, tj. **mieszkalnictwa**, i **przedsiębiorczości**, uwzględniając przy tym przestrzenne uwarunkowania środowiskowo-infrastrukturalne Gminy. Diagnoza strategiczna Gminy Bytoń jest podstawowym punktem wyjścia do konstruowania kierunków działań, a następnie celów strategicznych i celów operacyjnych.

Druga część strategii została opracowana na podstawie wniosków z diagnozy strategicznej i zawiera konkretny plan działania Gminy Bytoń do 2020 roku, w którym określone zostały następujące elementy: misja, wizja rozwoju, wartości kluczowe, cele strategiczne i operacyjne oraz sposób monitorowania realizacji niniejszej strategii z określeniem docelowych wskaźników.

Strategia Rozwoju Gminy Bytoń powinna stanowić dokument bazowy, wspierać i synergicznie wpływać na realizację celów i działań sprecyzowanych w innych dokumentach

planistycznych i strategicznych Gminy, wpływając na jej ożywienie gospodarcze, ekonomiczne oraz rozwój w sferze społecznej, kulturalnej i turystycznej.

Okres realizacji *Strategii Rozwoju Gminy Bytoń* przyjęto na sześć lat (2015-2020), adekwatnie do czasu obowiązywania Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do 2020 roku i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Strategia dla Gminy Bytoń została sformułowana w ścisłej korelacji zarówno z tymi dokumentami, jak i z pozostałymi aktualnie obowiązującymi dokumentami o charakterze planistycznym szczebla regionalnego, krajowego i międzynarodowego.

II. Diagnoza strategiczna Gminy Bytoń

1. Ogólna charakterystyka Gminy Bytoń

Gmina Bytoń to gmina wiejska położona w południowej części województwa kujawsko – pomorskiego, w powiecie radziejowskim. Gmina zajmuje powierzchnię 7 335 ha, co stanowi 12,1% powierzchni powiatu radziejowskiego.

Rysunek 1. Gmina Bytoń na tle województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu radziejowskiego

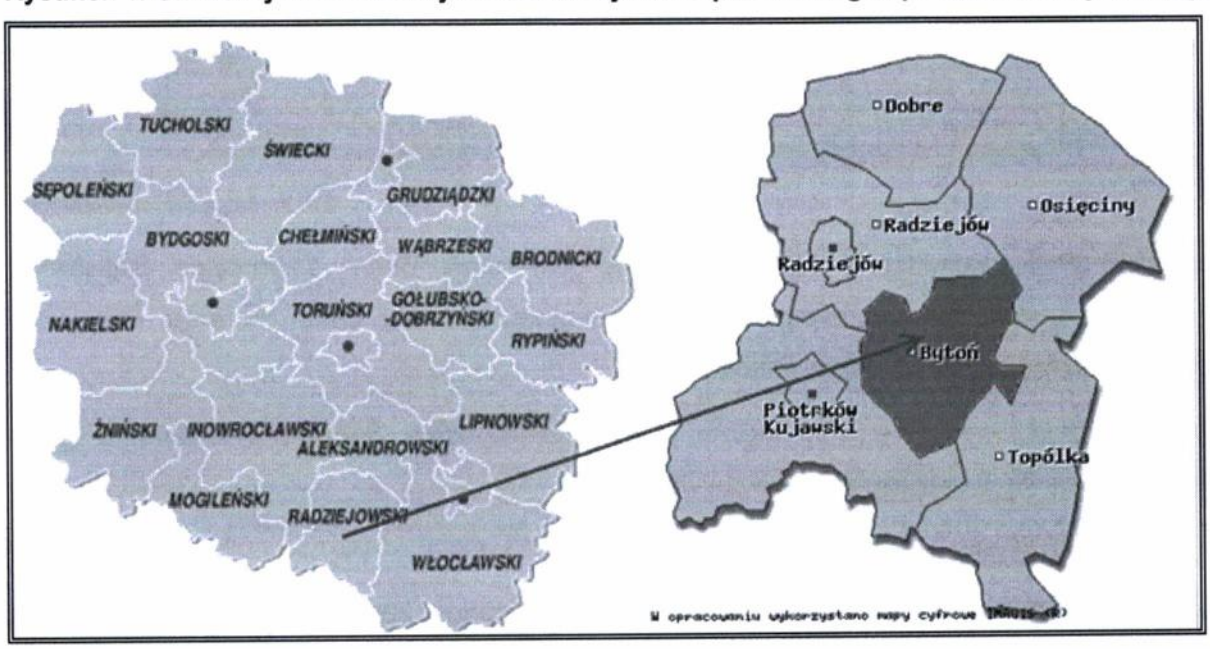

Źródło: www.zpp.pl

Gmina Bytoń graniczy z następującymi gminami:

- od wschodu z gminą Topólka;
- od północnego wschodu z gminą Osięciny;
- od północy z gminą Radziejów;
- od zachodu i południa z gminą miejsko-wiejską Piotrków Kujawski.

Rysunek 2. Struktura Gminy Bytoń

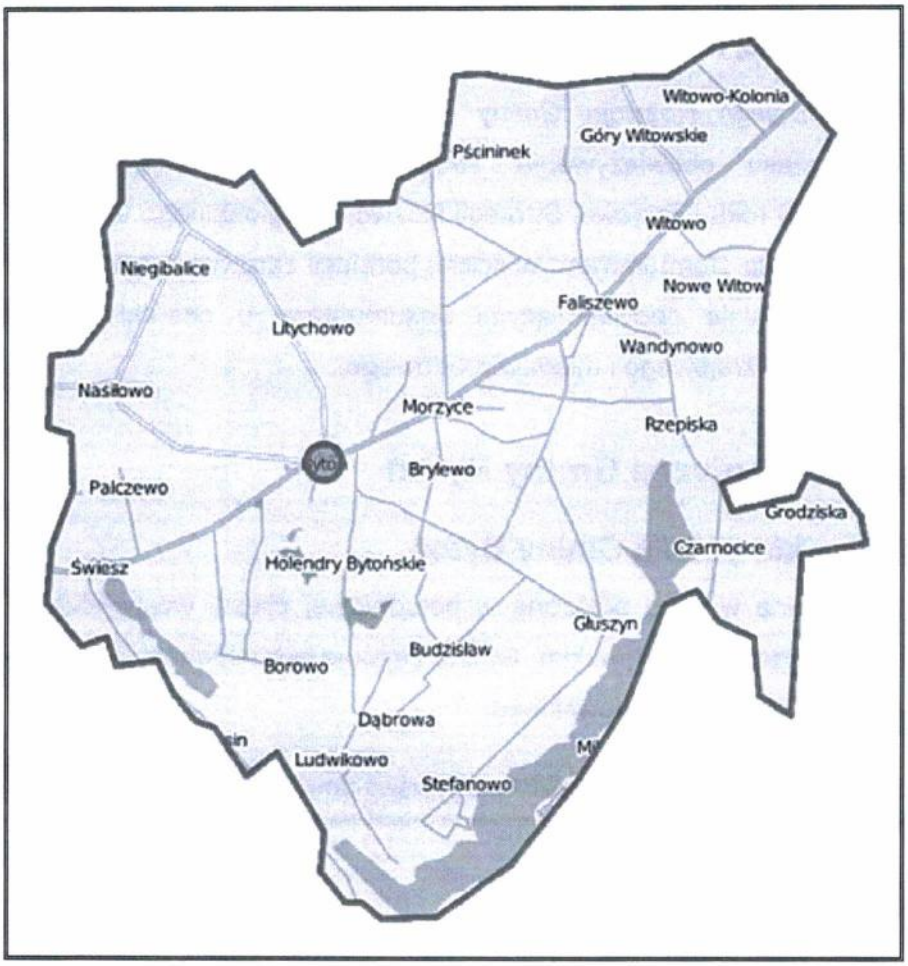

Źródło: https://pl.wikipedia.org/

W skład Gminy wchodzi 17 sołectw: Borowo, Budzisław, Bytoń, Czarnocice, Dąbrówka, Litychowo, Ludwikowo, Morzyce, Nasiłowo, Niegibalice, Nowy Dwór, Pścinno, Pścininek, Stróżewo, Świesz, Wandynowo, Witowo.

W krajobrazie Gminy wyróżnić można jeziora: Głuszyńskie, Świesz, Bytońskie, a także pagórki kemowe w okolicach sołectwa Witowo.

2. Sytuacja demograficzna Gminy Bytoń

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy w Bytoniu, na koniec 2014 roku na terenie Gminy mieszkało 3 882 mieszkańców, z czego najwięcej osób zamieszkiwało miejscowości Morzyce (13,94%), Bytoń (13,81%) oraz Witowo (11,26%).

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy Bytoń w sołectwach (stan na dzień 31.12.2014 r.)

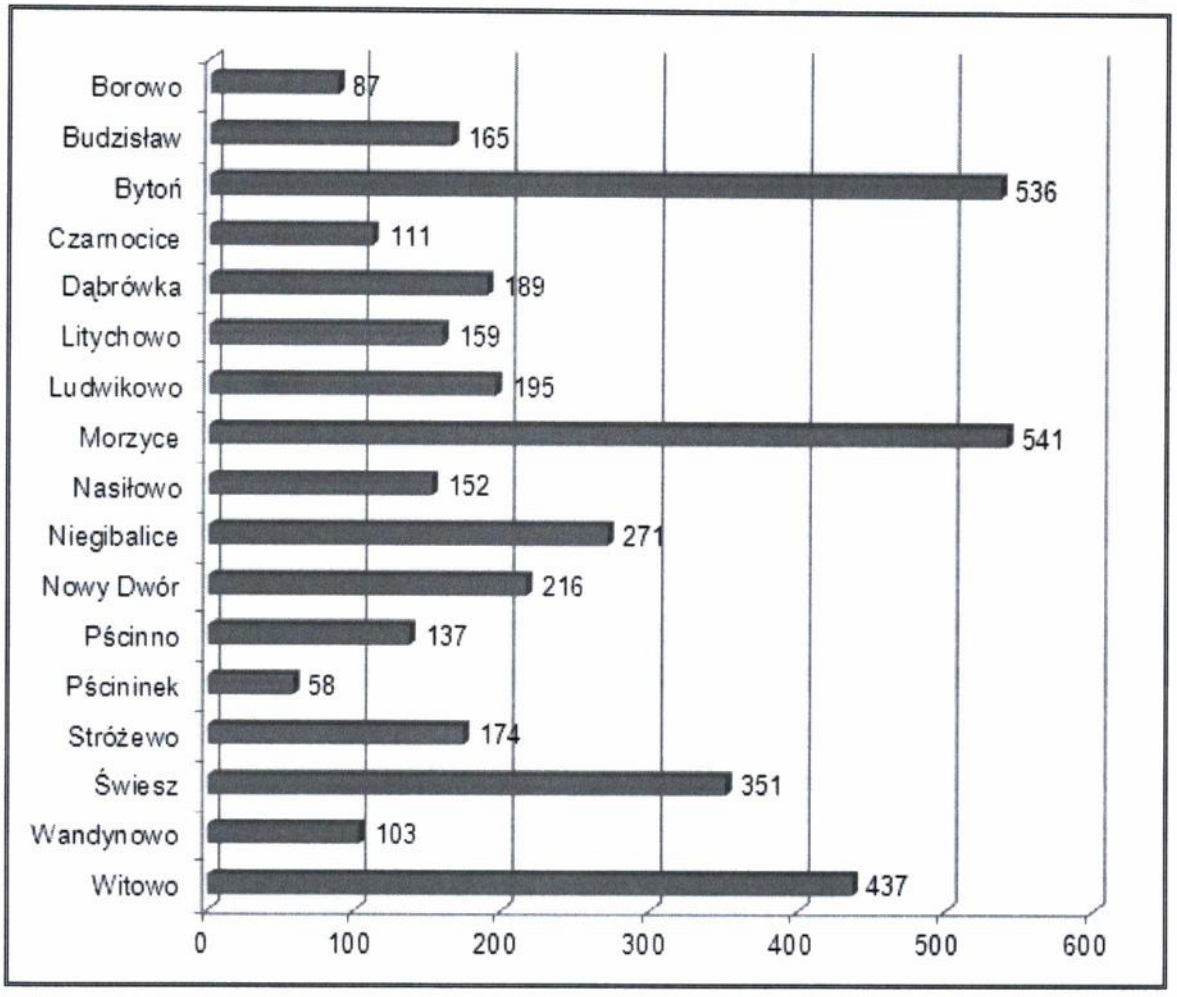

Źródło: Dane UG Bytoń

Ze względu na różnice w sposobie ewidencjonowania, w dalszej części opracowania podparto się danymi GUS, zgodnie z którymi, na koniec 2014 roku Gminę Bytoń zamieszkiwało 3 609 mieszkańców. Pod względem płci, niewielką przewagę stanowili mężczyźni (tj. 50,62% w 2014 roku). W porównaniu do roku 2009, liczba ludności Gminy zmniejszyła się o 74 osoby (tj. o 2%).

Tabela 1. Struktura demograficzna Gminy Bytoń w latach 2009-2014

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ludność wg miejsca zameldowania/zamieszkania i płci							
Ogółem	**osoba**	3 683	3 677	3 646	3 638	3 591	3 609
Mężczyźni	osoba	1 852	1 852	1 832	1 831	1 821	1 827
mężczyźni %	%	50,29%	50,37%	50,25%	50,33%	50,71%	50,62%
Kobiety	osoba	1 831	1 825	1 814	1 807	1 770	1 782
kobiety %	%	49,71%	49,63%	49,75%	49,67%	49,29%	49,38%

Przyrost naturalny							
Ogółem	-	0	-14	-18	-15	-5	11
Mężczyźni	-	-15	-7	-9	0	-2	3
Kobiety	-	2	-7	-9	-15	-3	8
Migracje na pobyt stały gminne							
zameldowania ogółem	**osoba**	16	30	17	26	23	33
zameldowania z miast	osoba	4	18	7	12	11	11
zameldowania ze wsi	osoba	12	12	10	14	12	22
wymeldowania ogółem	**osoba**	33	32	30	23	46	28
wymeldowania do miast	osoba	15	10	15	14	24	14
wymeldowania na wieś	osoba	18	22	15	9	22	14
saldo migracji	**osoba**	-17	-2	-13	3	-23	5

Źródło: dane GUS

Przyrost naturalny na terenie Gminy Bytoń jedynie w roku 2014 przyjął wartość dodatnią, co oznacza, że liczba urodzeń w tych latach przewyższała liczbę zgonów. W pozostałych latach poddanych analizie, przyrost naturalny przyjmował znaczne wartości ujemne. W roku 2009 wskaźnik wynosił 0 (liczba zgonów równa liczbie urodzeń).

W latach 2009, 2010, 2011 i 2013 **saldo migracji** dla Gminy Bytoń (różnica między liczbą osób, które zameldowały się na terenie Gminy a liczbą osób, które się z niej wymeldowały w danym roku) było ujemne. Na wartość tego wskaźnika wpływ miały zarówno migracje w kierunku miast jak i wsi. W analizowanym okresie liczba wymeldowań przewyższała liczbę zameldowań. Oznacza to, że więcej osób wyprowadza się z Gminy niż osiedla się na jej terenie. W roku 2014 saldo migracji przyjęło wartość dodatnią.

Powyższe dane wskazują, że przy utrzymaniu korzystnych tendencji związanych ze zwiększającym się przyrostem naturalnym jak i dodatnim saldem migracji, nastąpi wzrost liczby mieszkańców Gminy Bytoń w kolejnych latach. Potwierdzeniem tego jest dokonana prognoza liczby ludności Gminy Bytoń do 2020 roku, na podstawie danych o liczbie ludności na terenie Gminy Bytoń w latach 2009 – 2014, a także na podstawie *Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014-2050* (Tabela 2).

Tabela 2. Prognoza liczby ludności Gminy Bytoń w latach 2015-2020

Lata	saldo migracji	przyrost naturalny	liczba mieszkańców Gminy Bytoń
2015	6	10	**3 625**
2016	5	10	**3 640**
2017	5	9	**3 654**
2018	5	9	**3 669**
2019	5	9	**3 683**
2020	5	8	**3 696**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Prognozy dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2014 – 2050 opracowanej przez GUS

Wykres 2 przedstawia jak kształtował się **podział ludności według ekonomicznych grup wieku** w latach 2009-2014 na terenie Gminy Bytoń.

Na obszarze Gminy Bytoń ludność w wieku produkcyjnym w 2014 r. stanowiła 65,3% ogólnej liczby ludności, ludność w wieku przedprodukcyjnym – 14,2%, a w wieku poprodukcyjnym – 20,6%. W analizowanym okresie można zauważyć, że:

- liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym zmalała, co oznacza, że rodzi się coraz mniej dzieci,
- liczba ludności w wieku produkcyjnym również zmalała, co oznacza, że coraz mniej mieszkańców Gminy osiąga wiek, w którym podejmuje pracę lub naukę w szkołach wyższych,
- liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wykazuje tendencję rosnącą, co oznacza, że coraz więcej osób przechodzi na emerytury.

Wykres 2. Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Bytoń

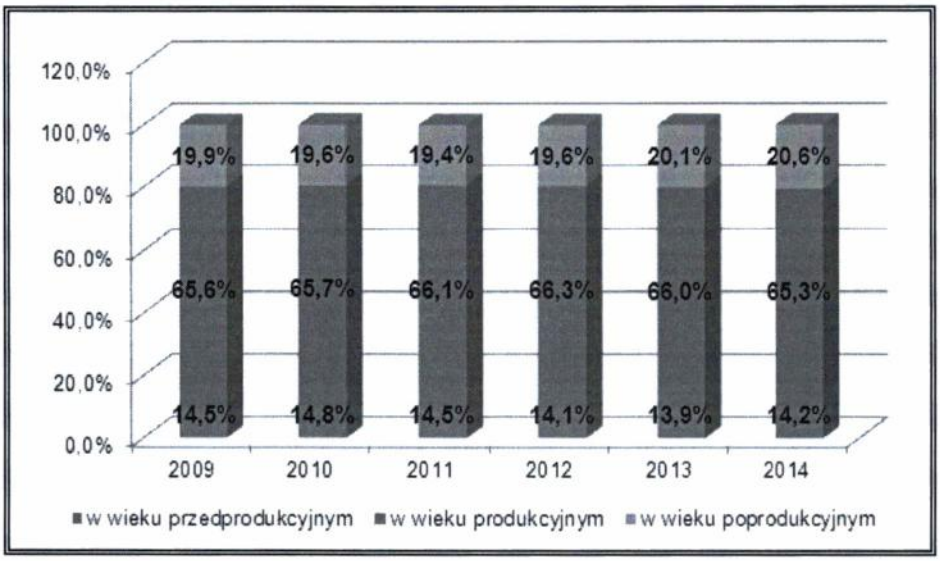

Źródło: Dane GUS

Analiza ludności Gminy Bytoń w kontekście ekonomicznych grup wieku pozwala zauważyć, że społeczeństwo na terenie Gminy się starzeje, podobnie jak obserwuje się to w skali kraju i Europy.

Szczegółowy podział ludności Gminy Bytoń wg wieku w 2014 roku przedstawia Tabela 3. Najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 20-24 i 25-29 lat.

Tabela 3. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Bytoń w 2014 roku

Wyszczególnienie	ogółem	mężczyźni	kobiety
Ogółem	3 609	1 827	1 782
0-4	158	94	64
5-9	185	94	91
10-14	169	85	84
15-19	197	101	96
20-24	288	152	136
25-29	303	144	159
30-34	260	158	102
35-39	220	118	102
40-44	228	123	105
45-49	249	133	116
50-54	239	122	117
55-59	249	131	118
60-64	230	122	108
65-69	189	85	104
70-74	135	63	72

75-79	135	51	84
80-84	95	29	66
85 i więcej	80	22	58

Źródło: Dane GUS

3. Gospodarka

3.1. Rolnictwo

Podstawą funkcjonowania Gminy Bytoń jest produkcja rolna. Tereny Gminy to w większości użytki rolne, które stanowią 86,1% jej całkowitej powierzchni. Obszar Gminy umiejscowiony jest na gliniastym podłożu, na którym wykształciły się gleby płowe i brunatne. Dodatkowo w północnej i w północno-wschodniej części Gminy znajdują się także niewielkie płaty czarnych ziem.

Na terenie Gminy dominują gleby o wysokiej przydatności rolniczej. Około 75% gruntów ornych stanowią gleby I-VIb klasy, z czego szczególnie wartościowe gleby I-IIIb stanowią 34%. Mniejszy udział w ogólnej strukturze gruntów ornych stanowią gleby klas V-VIa – 22%. Biorąc pod uwagę ogólną powietrznię gruntów, największą ich część stanowią użytki rolne- 6 404 ha (92,33%), natomiast lasy zaledwie 253 ha (3,65%) oraz pozostałe grunty i nieużytki 279 ha (4,02%).

Tabela 4. Struktura zagospodarowania gruntów Gminy Bytoń w 2014 r.

Rodzaje gruntów	Powierzchnia (w ha)	Struktura %
Użytki rolne, w tym:	**6 404**	**92,33**
- Grunty orne	5 776	90,19
- Sady	109	1,70
- Łąki	244	3,81
- Pastwiska	90	1,41
- Grunty rolne zabudowane	151	2,36
- Grunty pod rowami	34	0,53
Lasy oraz grunty zadrzewione i zakrzewione	**253**	**3,65**
Pozostałe grunty i nieużytki	**279**	**4,02**
RAZEM:	**6 936**	**100**

Źródło: Dane GUS, Podział terytorialny

3.2. Pozarolnicza działalność gospodarcza

Na obszarze Gminy Bytoń prowadzona jest przede wszystkim działalność rolnicza. Część mieszkańców zajmuje się prowadzeniem działalności gospodarczej, która opiera się na drobnej przedsiębiorczości. Priorytetem dla Gminy jest prowadzenie polityki w oparciu

o zasadę zrównoważonego rozwoju. Zrównoważony rozwój definiuje się jako rozwój społeczno – gospodarczy, w którym następuje integrowanie działań mających na celu wzrost gospodarczy oraz działań społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej i trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania potrzeb społeczności, zarówno współczesnego, jak i przyszłych pokoleń.

Trzy aspekty zrównoważonego rozwoju opierają się na:

- środowisku naturalnym stanowiącym niezbędną podstawę zrównoważonego rozwoju;
- gospodarce będącej narzędziem osiągania zrównoważonego rozwoju;
- dobrej jakości życia wszystkich ludzi (aspekt społeczny).

Ważne dla Gminy i jej obywateli jest przyciągnięcie nowych przedsiębiorców, którzy zapewnią odpowiednią liczbę miejsc pracy dla okolicznych mieszkańców. Wg danych GUS, na terenie Gminy Bytoń na koniec 2014 roku działało 187 podmiotów gospodarczych, z czego 4,28% w sektorze publicznym, zaś 95,72% w sektorze prywatnym.

Tabela 5. Struktura działalności gospodarczej według sektorów w Gminie Bytoń w latach 2009 – 2014

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	176	185	182	191	197	187
Sektor publiczny						
Ogółem	8	8	8	8	8	8
Państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	5	5	5	5	5	5
Spółki handlowe	1	1	1	1	1	1
Sektor prywatny						
Ogółem	168	177	174	183	189	179
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	150	157	153	161	166	155
Spółki handlowe	1	1	1	1	1	1
Spółdzielnie	2	2	2	2	2	2
Fundacje	0	0	0	0	1	1
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	7	8	9	10	10	10

Źródło: Dane GUS

Liczba podmiotów gospodarczych na obszarze Gminy w latach 2009 – 2014 ulegała wahaniom, przy czym w porównaniu z rokiem 2009 liczba podmiotów gospodarczych na koniec 2014 roku wzrosła o 11 podmiotów, tj. o 6,25%. Tendencję wzrostową liczby

podmiotów odnotowano w sektorze prywatnym, w którym liczba podmiotów gospodarczych w analizowanym okresie wzrosła o 6,55% (głównie wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą). Z kolei w sektorze publicznym w tym samym okresie liczba podmiotów nie uległa zmianom.

Wykres 3. Struktura działalności gospodarczej na terenie Gminy Bytoń w 2014 r. wg sekcji PKD 2007

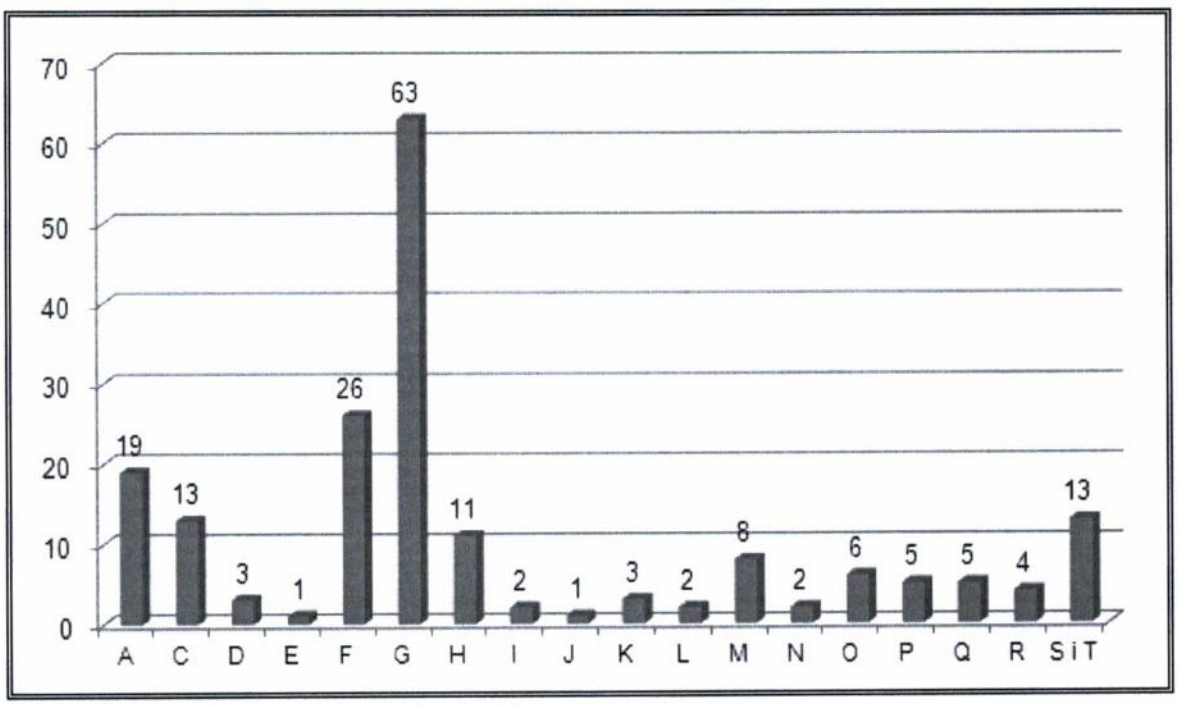

Źródło: Dane GUS

Legenda:

A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
B	Górnictwo i wydobywanie
C	Przetwórstwo przemysłowe
D	Wytwarzanie i zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
E	Dostawa Wody.; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
F	Budownictwo
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, wyłączając motocykle
H	Transport i gospodarka magazynowa
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
J	Informacja i komunikacja
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalności wspierająca
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe ubezpieczenia społeczne

P	Edukacja
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
S	Pozostała działalność usługowa
T	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
U	Organizacje i zespoły eksterytorialne

Działalność gospodarcza zarejestrowana na terenie Gminy Bytoń koncentruje się głównie na handlu hurtowym i detalicznym (ok. 33,7%), budownictwie (ok. 13,9%), rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (ok. 10,2%), przetwórstwie przemysłowym (ok. 6,9%) oraz gospodarstwach domowych zatrudniających pracowników (ok. 6,9%).

Największe podmioty gospodarcze działające na terenie Gminy Bytoń to:

- Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe NAFTEX;
- ZŁOMSTAL Halina Królikowska;
- Spółdzielnia Handlowo Usługowa;
- Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe WĘGLOZŁOM Adam Królikowski;
- Sklep z Artykułami Rolniczymi Dariusz Świrski;
- GE-ES Spółka cywilna Marek Podolski, Eugeniusz Dobrzycki;
- PPHU MAT-WIK Wiktor Kapeliński;
- FHU MAJA Kręplewska Marzanna;
- Sklep spożywczo-przemysłowy Tomasz Biniecki;
- Kiosk spożywczo-przemysłowy Magdalena Polak;
- Firma Handlowa IMBIS Katarzyna Simińska;
- Margarita Sklep spożywczo - przemysłowy Piotr Radaszewski;
- Sklep spożywczo – przemysłowy Danuta Plichta.

BEZROBOCIE NA TERENIE GMINY

Zgodnie z informacjami powiatowego Urzędu Pracy w Radziejowie, na terenie Gminy Bytoń na koniec czerwca 2014 roku zamieszkiwały 293 osoby bezrobotne, co stanowiło 8% wszystkich osób bezrobotnych w powiecie.

Tabela 6. Bezrobotni według miast i gmin (stan na dzień 30.06.2014r.)

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych w gminach i miastach	Udział procentowy
Radziejów (gmina miejska)	473	13%
Radziejów (gmina wiejska)	299	8%

Bytoń	**293**	**8%**
Osięciny	714	20%
Topólka	347	10%
Piotrków Kujawski	832	24%
Dobre	623	17%

Źródło: Dane PUP w Radziejowie

Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych według gmin (stan na dzień 30.06.2014 r.)

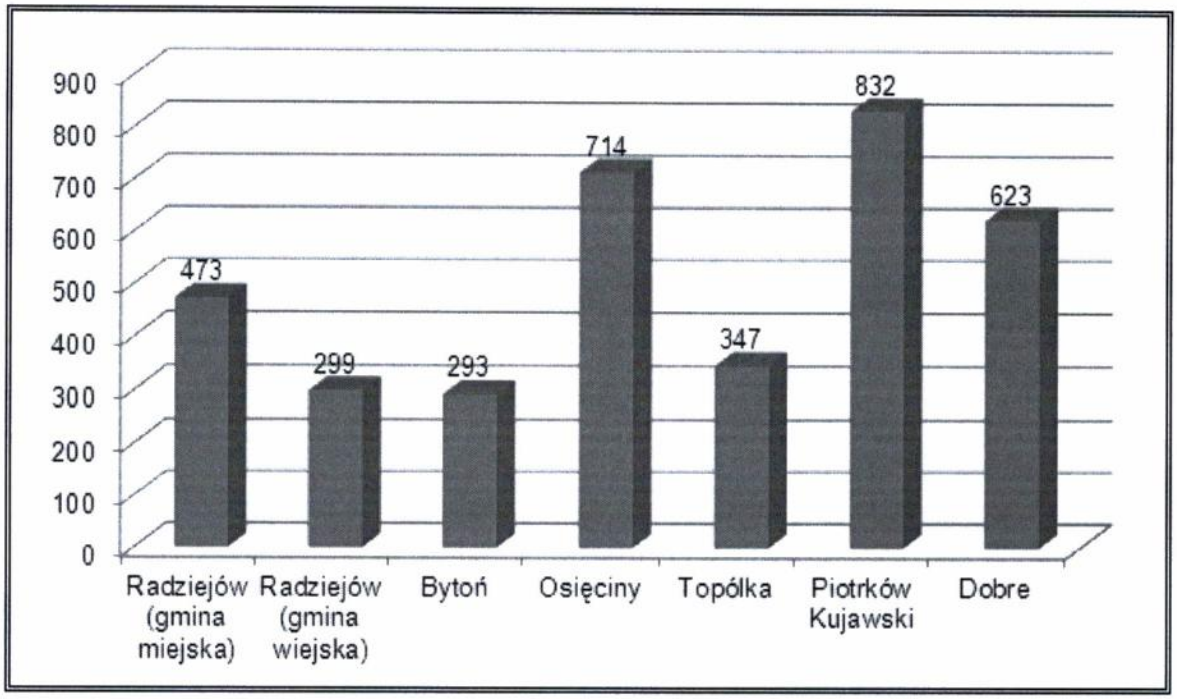

Źródło: Dane PUP w Radziejowie

Wśród osób bezrobotnych na terenie Gminy Bytoń zdecydowaną większość stanowią mężczyźni. Około 34,2% osób bezrobotnych z terenu Gminy, to osoby długotrwale bezrobotne, zaś około 18,2% osób bezrobotnych nie posiada kwalifikacji zawodowych.

Szczegółową charakterystykę osób bezrobotnych na terenie Gminy Bytoń zawiera Tabela 7. Na koniec 2014 r. najwięcej bezrobotnych stanowiły osoby:

- w przedziale wiekowym 25-34;
- osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe.

Wysoki wskaźnik bezrobocia wśród osób młodych jest obecnie zjawiskiem szczególnie powszechnym w Polsce. Osoby kończące szkoły (również z wyższym wykształceniem) bardzo często nie posiadają wymaganego przez pracodawców doświadczenia. To powoduje niechęć do zatrudniania takich osób. W związku z tym, młodzi ludzie często decydują się na podejmowanie pracy dorywczej, często znacznie nie dostosowanej do ich kwalifikacji.

Tabela 7. Charakterystyka osób bezrobotnych na terenie Gminy Bytoń na koniec 2014 r.

Wyszczególnienie		g. Bytoń	
		ogółem	kobiety
1. Liczba bezrobotnych		**616**	**280**
w tym	poprzednio pracujący	319	150
	ze zwolnień grupowych	234	107
	z prawem do zasiłku	0	0
	osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki	42	15
	posiadający gospodarstwo rolne	21	8
2. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy		**294**	**140**
w tym	do 25 roku życia	76	31
	powyżej 50 roku życia	54	21
	Długotrwale	211	108
	bez kwalifikacji zawodowych	112	59
	bez doświadczenia zawodowego	104	58
	bez wykształcenia średniego	174	70
	samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia	18	16
	kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	x	37
	którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia	6	0
	Niepełnosprawni	5	2
	po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego	0	0
3. Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy w miesiącach			
z tego	do 1	23	13
	1 – 3	54	20
	3 – 6	44	17
	6 – 12	35	16
	12 – 24	59	23
	pow. 24	104	61
4. Bezrobotni wg wieku			
z tego	18 – 24	76	31
	25 – 34	103	55
	35 – 44	55	28
	45 – 54	60	28
	55 – 59	21	8
	60 – 64	4	0
5. Bezrobotni wg wykształcenia			

z tego	Wyższe	24	18
	policealne i średnie zawodowe	94	49
	średnie ogólnokształcące	27	13
	zasadnicze zawodowe	98	42
	gimnazjalne i poniżej	76	28
6. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w okresie		**98**	**x**
w tym	Subsydiowane	80	x
	zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	34	x
	miejsca aktywizacji zawodowej	64	x
7. Podjęcia pracy w okresie		**133**	**50**
	w tym pracy subsydiowanej	18	5
8. Rozpoczęcia staży		**70**	**54**
9. Rozpoczęcia szkoleń		**6**	**2**

Źródło: Dane PUP w Radziejowie

W ewidencji PUP w Radziejowie dominują osoby bez zawodu (14,9% ogółu), sprzedawcy (8,5%), robotnicy placowi (5,7%) robotnicy pomocniczy w przemyśle przetwórczym (2,9%).

Na terenie powiatu radziejowskiego do zawodów poszukiwanych przez pracodawców zaliczyć możemy przede wszystkim: robotnika gospodarczego, technika prac biurowych, sprzedawcę, kasjera handlowego, magazyniera, sprzątaczkę biurową, robotnika budowlanego, robotnika placowego, pomoc kuchenną. Wśród zawodów nadwyżkowych wyróżnić można: ślusarza, tokarza w metalu, robotnika drogowego, technika rolnika, rolnika. Wysoki wskaźnik bezrobocia na terenie Gminy Bytoń stanowi problem, który należy rozwiązać. Do działań, które może podjąć Gmina w tym zakresie należy przede wszystkim organizacja kursów edukacyjnych i zawodowych, zwłaszcza dla osób pozostających bez pracy. Tematyka kursów powinna być dostosowana do zapotrzebowania rynku pracy.

3.3. Turystyka

Gmina Bytoń jest jedną wśród gmin powiatu radziejowskiego, w której występuje największy ruch turystyczny. Teren Gminy odznacza się dużą atrakcyjnością turystyczną wynikającą z pobliskiego położenia jezior. Niestety ze względu na silnie rozwinięte rolnictwo obszary te są zaniedbane i zanieczyszczone.

Największą atrakcją turystyczną Gminy Bytoń są jeziora: Głuszyńskie (objęte formą ochrony przyrody jako Obszar Chronionego Krajobrazu) o pow. 608,5 ha i Świesz o pow. 18,5 ha. Na terenie Gminy znajduje się kilka gospodarstw agroturystycznych.

Potencjał turystyczny Gminy Bytoń jest obecnie w znacznym stopniu niewykorzystany. Brakuje odpowiednio przygotowanej bazy noclegowej dla turystów, brak również

zagospodarowania rekreacyjnego Jeziora Głuszyńskiego i ścieżek rowerowych. Warto również rozwinąć system promocji Gminy, który w chwili obecnej jest niedostateczny. W tym celu można stworzyć folder promocyjny, który będzie zawierał podstawowe informacje na temat Gminy oraz informował o jej walorach przyrodniczo-kulturowych.

WALORY PRZYRODNICZE

Na terenie Gminy Bytoń występuje tylko jedna obszarowa forma ochrony przyrody – jest to Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Głuszyńskie, położony w południowo-wschodniej części Gminy. Zgodnie ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2013, poz. 627) *„obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyka i wypoczynkiem lub pełnioną funkcja korytarzy ekologicznych".*

Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Głuszyńskie wyznaczony został Rozporządzeniem nr 13 Wojewody kujawsko – pomorskiego z dnia 9 czerwca 2005 r. Teren obejmuje 5 985 ha, w tym 674 ha wód, 576 ha lasów i 4 735 ha użytków rolnych. Został ustanowiony w celu zachowania różnorodności biologicznej siedlisk, form krajobrazowych Wysoczyzny Kujawskiej, zachowania różnorodnej roślinności leśnej, łąkowej, torfowiskowej, bagiennej i wodnej, ochrony zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, także prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej.

Na Obszarach Chronionego Krajobrazu zabrania się realizacji przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na środowisko (art. 24 ustawy o ochronie przyrody) m.in. zabijania dziko występujących zwierząt, likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, dokonywania zmian stosunków wodnych, likwidowania naturalnych zbiorników wodnych itd.

Źródło: Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami dla powiatu radziejowskiego

Rysunek 3. Położenie Gminy Bytoń względem Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezioro Głuszyńskie

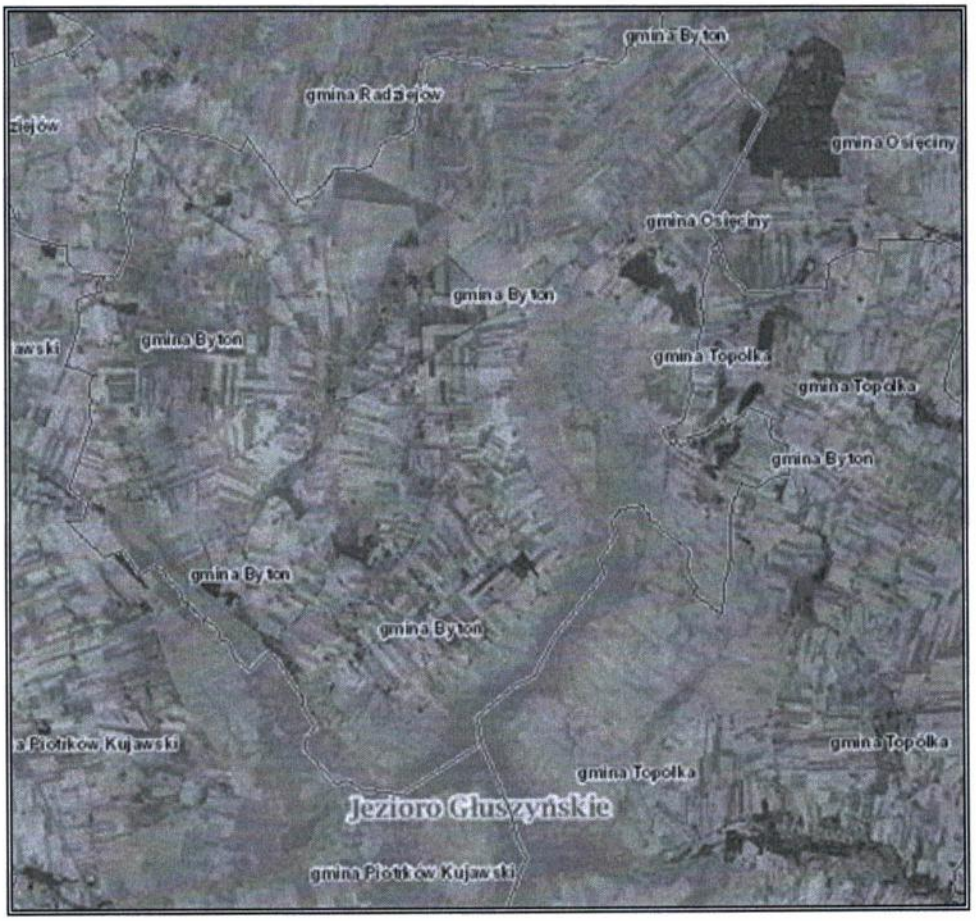

Źródło: Geoserwis: www.geoserwis.gdos.gov.pl

Jezioro Głuszyńskie stanowi ogromny potencjał turystyczny dla Gminy Bytoń, jednak obecnie jest on w znacznym stopniu niewykorzystany. Brak odpowiedniego zagospodarowania jeziora pod kątem turystyczno-rekreacyjnym powoduje, że liczba przybywających nad jezioro turystów jest niska, a ograniczona jedynie do okolicznych mieszkańców.

WALORY KULTUROWE

Turyści przebywający na terenie Gminy mogą cieszyć się nie tylko atrakcjami przyrodniczymi. Gmina Bytoń oferuje również obiekty zabytkowe, do których zaliczymy:

- zespół dworski z drugiej połowy XIX w. w Niegibalicach, obejmujący: dwór i park,
- zespół dworski w miejscowości Świesz, obejmujący: dwór z 1870 r. i park z początku XIX w.,
- zespół kościelny parafii pod wezwaniem św. Andrzeja Apostoła w Witowie, obejmujący: kościół z lat 1899-1903, cmentarz przykościelny, murowane ogrodzenie z bramą,
- cmentarz rzymsko-katolicki z XIX w. w Witowie z kaplicą i murowanym ogrodzeniem z bramą.

Źródło: www.wikipedia.org

Część z wyżej wymienionych obiektów znajduje się w złym stanie i wymaga renowacji.

4. Usługi publiczne na terenie Gminy Bytoń

4.1. Usługi społeczne

Jednym z czynników warunkujących atrakcyjność osiedleńczą jest dostępność usług społecznych. Podczas wyboru nowego miejsca zamieszkania brane są pod uwagę przede wszystkim: dostęp do oświaty oraz jakość oferty edukacyjnej, oferta kulturalna, baza sportowo-rekreacyjna, dostęp do opieki zdrowotnej, a także poziom bezpieczeństwa publicznego. Od stanu infrastruktury społecznej zależy także jakość życia obecnych mieszkańców Gminy i ich szanse rozwoju.

4.1.1. Oświata i nauka

Na terenie Gminy Bytoń funkcjonują następujące placówki oświatowe:

- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej, Morzyce 27, 88-231 Bytoń;
- Publiczne Gimnazjum w Witowie, Witowo 48, 88-231 Bytoń.

Na placówki oświaty w Gminie składa się zatem jedna szkoła podstawowa i jedno gimnazjum. Gwarantowana jest tu edukacja na podstawowym poziomie, która przygotowuje dzieci do dalszego kształcenia w szkołach średnich.

PRZEDSZKOLA I ŻŁOBKI

Niewątpliwy problem na terenie Gminy Bytoń stanowi całkowity brak placówek wychowania przedszkolnego i żłobków. Sytuacja ta utrudnia rodzicom, a zwłaszcza młodym matkom możliwość podjęcia lub kontynuacji pracy po powrocie z urlopu wychowawczego, zmniejszając tym samym ich szanse na rynku pracy.

Obecnie dzieci przedszkolne uczęszczają do dwóch sal dydaktycznych w starym budynku Szkoły Podstawowej w Morzycach. Pomieszczenia te nie spełniają wymogów technicznych i standardów sanitarnych. Niedobór sal w szkole podstawowej wymusił prowadzenie zajęć w systemie dwuzmianowym, w związku z czym dzieci w okresie zimowym wracają do domu po zmroku. Zły stan techniczny sal w budynku przedszkola grozi jego zamknięciem przez sanepid i straż pożarną.

W związku z tą sytuacją, władze Gminy planują w najbliższym czasie rozbudowę budynku Szkoły Podstawowej w Morzycach o dodatkowe skrzydło budynku przedszkola, w wyniku którego powstaną cztery dodatkowe sale dydaktyczne. Modernizacja istniejącego budynku polegać będzie na dostosowaniu pomieszczeń do wymogów przepisów szczególnych.

Dodatkowo zmodernizowane zostaną instalacje centralnego ogrzewania, wodno-kanalizacyjne i elektryczne. Planowana jest także modernizacja istniejącej części budynku.

W ramach zapewnienia opieki dla najmłodszych mieszkańców Gminy planuje się również utworzenie gminnego żłobka w Morzycach.

Źródło: Urząd Gminy w Bytoniu: www.ugbyton.samorzady.pl

SZKOŁY PODSTAWOWE

Na terenie Gminy Bytoń znajduje się jedna Szkoła Podstawowa posiadająca status szkoły publicznej:

- Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej, Morzyce 27, 88-231 Bytoń

Tabela 8. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Bytoń w 2014 roku

Nazwa placówki (adres)	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni (w etatach)	Pracownicy obsługi (w etatach)
Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej, Morzyce 27, 88-231 Bytoń	194	23	6

Źródło: Strona internetowa Szkoły Podstawowej: www.spmorzyce.szkolnastrona.pl, Strategia Rozwoju Powiatu Radziejowskiego na lata 2014-2020

Zakres wiedzy przekazywanej w szkołach podstawowych stwarza dla dzieci bazę niezbędną dla dalszego kształcenia. Zadaniem szkoły jest oswojenie dziecka z nowo poznawanym światem wiedzy i nauki, a także zapewnienie harmonijnego rozwoju zarówno intelektualnego jak i fizycznego.

Szkoła pobudza zainteresowania dzieci oraz rozwija ich umiejętności przez organizowanie różnego rodzaju konkursów z zakresu posiadanej wiedzy z języka polskiego, historii, przyrody, a także matematyki oraz konkursów plastycznych.

Uczniowie klas szóstych z terenu Gminy Bytoń corocznie biorą udział w obowiązkowym teście kończącym szkołę podstawową. W latach 2012 i 2014 ich wyniki były niższe niż ogólne w kraju.

Tabela 9. Wyniki egzaminu uczniów klas szóstych z terenu Gminy Bytoń

Wyszczególnienie	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Wynik ogólny	21,13	25,36	24,35
Wynik ogólny kraj	22,75	24,03	25,30

Źródło: Dane OKE w Gdańsku, Strategia Rozwoju Powiatu radziejowskiego na lata 2014-2020

GIMNAZJA

Na terenie Gminy zlokalizowane jest jedno gimnazjum publiczne będące w zarządzie Gminy Bytoń. Do gimnazjum w 2013 roku uczęszczało 97 uczniów.

Tabela 10. Gimnazja na terenie Gminy Bytoń w 2013 roku

Nazwa placówki (adres)	Liczba dzieci	Pracownicy pedagogiczni (w etatach)	Pracownicy obsługi (w etatach)	Rodzaj placówki (publiczna / niepubliczna)
Publiczne Gimnazjum w Witowie, Witowo 48, 88-231 Bytoń	97	15	4	publiczna

Źródło: Strona internetowa Gimnazjum w Witowie: www.gimwitowo.pl, Strategia Rozwoju Powiatu Radziejowskiego na lata 2014-2020

Budynek gimnazjum przez ostatnich kilka lat był modernizowany. W roku 2002 oddano do użytku nową salę gimnastyczną, a w 2008 r. wybudowano nową szatnię. Teren szkoły jest także objęty monitoringiem. Ponadto do dyspozycji uczniów przekazana jest dobrze wyposażona pracownia komputerowa, sala multimedialna oraz biblioteka. Dzięki zapleczu technicznemu, uczniowie Gimnazjum mają zagwarantowane komfortowe warunki do nauki, a także rozwijania własnych pasji i zainteresowań. Nowoczesne, przestronne i zadbane otoczenie szkoły sprzyja jej wewnętrznej integracji, sprawia, że uczniowie chętnie w niej spędzają czas, ucząc się i nawiązując przyjaźnie.

Na podstawie prognozy ludności na lata 2014-2050 sporządzonej przez GUS dla powiatu radziejowskiego stworzono prognozę liczby ludności z podziałem na grupy wieku na terenie Gminy Bytoń (Wykres 5).

Wykres 5. Prognoza liczby ludności dla terenu Gminy Bytoń do 2020 roku [osoba]

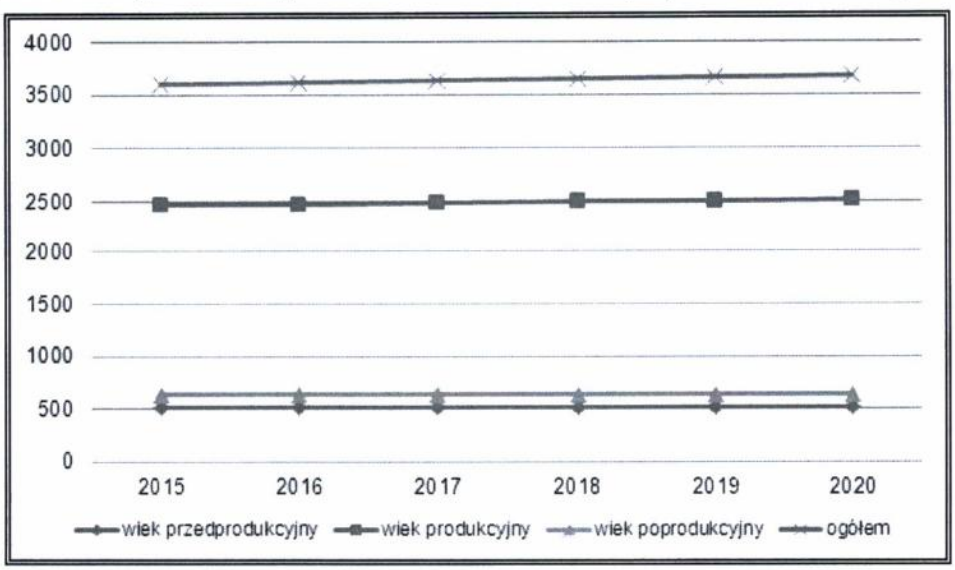

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Obserwowana w ciągu ostatnich kilku lat w skali kraju i Europy zmiana modelu rodziny (2+1) potwierdza, że coraz mniejszy jest udział rodzin wielodzietnych. Również migracje rodzin w celach zarobkowych pociągają za sobą spadek liczby dzieci na danym terenie. W związku z tym, Gmina Bytoń zamierza realizować działania zwiększające jej atrakcyjność osiedleńczą i inwestycyjną. Atrakcyjne warunki do zamieszkania będą skutkowały napływem nowych mieszkańców (w tym rodzin z dziećmi), dzięki czemu liczba uczniów w szkołach utrzyma się na poziomie zbliżonym do obecnego a nawet wzrośnie. Tym samym, Gmina zapewni odpowiednie dochody z tytułu subwencji oświatowej, a także wyeliminuje ewentualną konieczność racjonalizacji sieci szkół na swoim terenie. Z kolei atrakcyjne warunki inwestycyjne to szansa na nowe miejsca pracy, co zminimalizuje zjawisko migracji części mieszkańców poza teren Gminy Bytoń w celach zarobkowych.

4.1.2. Ochrona zdrowia

Istotnym elementem infrastruktury społecznej jest system ochrony zdrowia. Jego poziom w sposób znaczący wiąże się z jakością wykonywanej pracy przez mieszkańców oraz wpływa na wydatki budżetu. Dostęp do infrastruktury ochrony zdrowia zależy przede wszystkim od liczby instytucji świadczących usługi zdrowotne, ich rozmieszczenia oraz kosztów usług.

Zadania w zakresie opieki zdrowotnej na ternie Gminy Bytoń realizuje następująca placówka służby zdrowia:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "NOV-MED" w Nowym Dworze, Nowy Dwór 7 88-231 Bytoń

Znajdują się w nim następujące gabinety:

- **Gabinet Lekarza POZ**
  Medycyna rodzinna - Leczenie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej;
- **Gabinet Lekarza POZ dla Dzieci**
  Medycyna rodzinna - Leczenie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej;
- **Gabinet Medycyny Szkolnej**
  Zdrowie publiczne - Medycyna szkolna;
- **Gabinet Pielęgniarki Środowiskowo-Rodzinnej**
  Medycyna rodzinna - Pozostała opieka ambulatoryjna,
  Medycyna rodzinna - Usługi pielęgnacyjne;
- **Gabinet Położnej Środowiskowo-Rodzinnej**
  Medycyna rodzinna - Opieka nad rodziną, matką i dzieckiem;
- **Gabinet Zabiegowy**
  Medycyna rodzinna - Pozostała opieka ambulatoryjna;

- **Punkt Szczepień**

  Medycyna rodzinna – Szczepienia.

Źródło: www.zdronet.pl

4.1.3. Sport i rekreacja

Sport w Gminie Bytoń jest nieodzownym elementem życia wielu jej mieszkańców, dlatego też Gmina wspiera rozwój dyscyplin sportowych oraz pracuje nad stworzeniem warunków i możliwości do rozwijania zainteresowań sportowych. W skład obiektów tworzących bazę sportowo-rekreacyjną wchodzą:

- Sala gimnastyczna przy Publicznym Gimnazjum w Witowie;
- Kompleks sportowy przy Szkole Podstawowej w Morzycach, w skład którego wchodzą:
  - stadion wyposażony w oświetlenie i trybuny, na których znajduje się 250 miejsc siedzących,
  - bieżnia,
  - boisko wielofunkcyjne do koszykówki i siatkówki,
  - skocznia do skoku w dal.

Mieszkańcy Gminy mają możliwość uprawiania sportu w działającym Ludowym Klubie Sportowym POLONIA Bytoń, prowadzącym sekcje piłki nożnej.

Źródło: http://lkspoloniabyton.futbolowo.pl/, http://bip.ugbyton.pl/

Ze względu na prognozowany wzrost liczby mieszkańców Gminy w najbliższych latach, władze Gminy planują rozbudowę bazy sportowej i rekreacyjnej.

4.1.4. Kultura

Podmiotami realizującym zadania własne Gminy Bytoń w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury są Wiejskie Centrum Kultury i Gminna Biblioteka Publiczna w Bytoniu. Dodatkowo w miejscowościach: Niegibalice, Nasiłowo, Świesz, Morzyce i Ludwikowo działają świetlice wiejskie.

Świetlice nie cieszą się obecnie dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców, dlatego też w najbliższych latach planowany jest ich kompleksowy remont i doposażenie.

4.1.5. Pomoc społeczna

Jednostką organizacyjną w zakresie pomocy społecznej dla mieszkańców Gminy Bytoń jest **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytoniu**, który realizuje zadania własne i zlecone zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej.

Do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytoniu należy w szczególności:

1. przyznawanie i wypłacanie przewidzianych ustawą o pomocy społecznej świadczeń,
2. realizacja rządowych programów pomocy społecznej i gminnych programów osłonowych,
3. realizacja programów systemowych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego,
4. realizacja innych zadań wynikających z przepisów prawa.

Strukturę organizacyjną ośrodka tworzą:

- Kierownik Ośrodka - 1
- Starszy pracownik socjalny - 1
- Pracownik socjalny - 1
- Referenci ds. Świadczeń Rodzinnych - 2
- Główny księgowy – 1

Ze świadczeń GOPS w Bytoniu w 2014 roku skorzystało 456 osób, z tego 333 osoby z powodu ubóstwa i 137 z powodu bezrobocia. Łączna liczba osób korzystających z pomocy Ośrodka zmniejszyła się w porównaniu do roku 2009, natomiast łączna kwota świadczeń wzrosła.

Dane przedstawione w Tabeli 11 przedstawiają liczbę osób, które korzystały z poszczególnych świadczeń pomocy społecznej w 2014 roku. Najwięcej osób korzystało z innych zasiłków celowych i w naturze (195 osób), zasiłków okresowych i dotacji (156 osób) oraz posiłków (118 osób).

Tabela 11. Pomoc społeczna w Gminie Bytoń – zadania własne gmin (stan na dzień 31.12.2014 r.)

Formy pomocy	Liczba osób którym przyznano świadczenia	Kwota świadczeń [zł]
Zasiłki stałe ogółem, w tym:	33	139 216
- przyznany dla osoby samotnie gospodarującej	23	114 235
- pozostającej w rodzinie	10	24 981
Zasiłki okresowe ogółem	156	556 956
- w tym środki własne	0	0
Dotacja	156	556 956
Przyznane z powodu bezrobocia	113	414 884
Przyznane z powodu niepełnosprawności	16	27 687
Posiłek	118	53 455
- w tym dla dzieci	118	53 455

Usługi opiekuńcze ogółem	0	0
Sprawienie pogrzebu	1	2 800
- w tym osobom bezdomnym	0	0
Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	195	136 404
Praca socjalna	70	0
Udzielenie schronienia	1	1 150
Zapewnienie posiłku	0	0
Zapewnienie niezbędnego ubrania	0	0
Skierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca Gminy w tym domu	0	0

Źródło: Opracowanie własne na pdostawie danych z GOPS Bytoń

Należy podkreślić, że oczekiwany w wyniku realizacji odpowiedniej strategii rozwój przedsiębiorczości na terenie Gminy przyczyni się do powstawania nowych miejsc pracy, a tym samym do zmniejszania bezrobocia na terenie Gminy i spadku liczby osób bezrobotnych korzystających obecnie z pomocy GOPS. Tym samym, Gmina będzie mogła część zaoszczędzonych środków finansowych przeznaczyć na inne zadania związane z pomocą społeczną lub wykorzystać zupełnie na inne cele (np. inwestycyjne).

Na terenie Gminy Bytoń obowiązuje „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Narkomanii stanowiący część strategii rozwiązywania problemów społecznych" przyjęty uchwałą z dnia 27 grudnia 2013 roku z późniejszą zmianą uchwaloną dnia 30 lipca 2014 r.

4.1.6. Bezpieczeństwo publiczne

Usługi publiczne na terenie Gminy Bytoń z zakresu bezpieczeństwa publicznego realizuje Komenda Powiatowa Policji w Radziejowie. Instytucja ta udzieliła informacji na temat liczby przestępstw na terenie analizowanej Gminy (Tabela 12). Najwięcej interwencji odnotowano w miejscowościach Bytoń, Niegibalice, Witowo oraz Świesz.

Tabela 12. Ilość przestępstw na terenie Gminy Bytoń w 2014 r.

Miejscowość	Liczba przestępstw	Liczna ofiar przemocy domowej	Liczba sprawców przemocy domowej	Liczba interwencji domowych	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart
Borowo	1	-	-	-	-
Budzisław	-	-	-	1	-
Bytoń	4	1	1	4	1
Czarnocice	-	-	-	1	-

Dąbrówka	1	-	-	-	-
Litychowo	1	-	-	4	-
Ludwikowo	-	-	-	-	-
Morzyce	2	-	-	2	-
Nasiłowo	-	-	-	-	-
Niegibalice	1	1	1	6	1
Nowy Dwór	1	1	1	2	1
Pścininek	-	-	-	2	-
Pścinno	1	-	-	-	-
Stróżewo	6	-	-	1	-
Wandynowo	2	-	-	1	-
Witowo	1	1	1	5	1
Świesz	1	2	2	4	2

Źródło: Dane od Komendy Powiatowej Policji w Radziejowie

Z zakresu ochrony przeciwpożarowej usługi świadczą jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, które zlokalizowane są w miejscowościach: Bytoń, Witowo oraz Budzisław.

4.2. Infrastruktura techniczna

4.2.1. Usługi wodociągowe i kanalizacyjne

Na terenie Gminy Bytoń jest rozwinięta sieć wodociągowa i kanalizacyjna, które w znacznym stopniu podnoszą standard życia mieszkańców Gminy, a także wzmacniają jej walory jeśli chodzi o pozyskiwanie nowych inwestorów czy osiedlanie się nowych mieszkańców.

SIEĆ WODOCIĄGOWA

Długość sieci wodociągowej wraz z przyłączami na terenie Gminy Bytoń w 2013 roku wynosiła 110,3 km, natomiast, liczba przyłączy do budynków mieszkalnych kształtowała się na poziomie 928 sztuk. Na koniec 2013 roku z wodociągu korzystało 3 001 osób, co stanowiło około 83,6% ogółu mieszkańców Gminy w 2013 roku. Woda pobierana jest z dwóch ujęć, z trzeciorzędowego poziomu wodonośnego.

Tabela 13. Stan infrastruktury wodociągowej na terenie Gminy Bytoń na koniec 2013 roku

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2013
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	110,3
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	928

woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam^3	87,2
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	3 001

Źródło: Dane GUS

KANALIZACJA

Sieć kanalizacyjna na terenie Gminy Bytoń w 2013 roku miała długość 22,4 km oraz 276 sztuk przyłączy. Wskaźnik skanalizowania całej Gminy na koniec 2013 roku wyniósł około 29,1%.

Tabela 14. Stan infrastruktury ściekowej na terenie Gminy Bytoń na koniec 2013 roku

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2013
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	22,4
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	276
ścieki odprowadzone	dam^3	16
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	1 045

Źródło: Dane GUS

Na terenie Gminy funkcjonuje jedna mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków znajdująca się w miejscowości Morzyce o przepustowości 70 m^3/d.

Źródło: Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami dla powiatu radziejowskiego

Ze względu na bardzo niewielki wskaźnik zkanalizowania Gminy, w celu ochrony wód powierzchniowych przed zanieczyszczeniem, w najbliższych latach planowane są inwestycje w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej oraz budowy przydomowych oczyszczalni ścieków.

4.2.2. Infrastruktura komunikacyjna

Sieć komunikacyjną Gminy Bytoń stanowi jedna droga o znaczeniu wojewódzkim oraz liczne, na bieżąco modernizowane drogi gminne, które zapewniają dojazd zarówno dla turystów, jak i potencjalnych inwestorów. Dogodne połączenie z większymi ośrodkami miejskimi zapewnia także bliskie położenie w stosunku do drogi krajowej nr 62.

Rysunek 4. Sieć komunikacyjna Gminy Bytoń

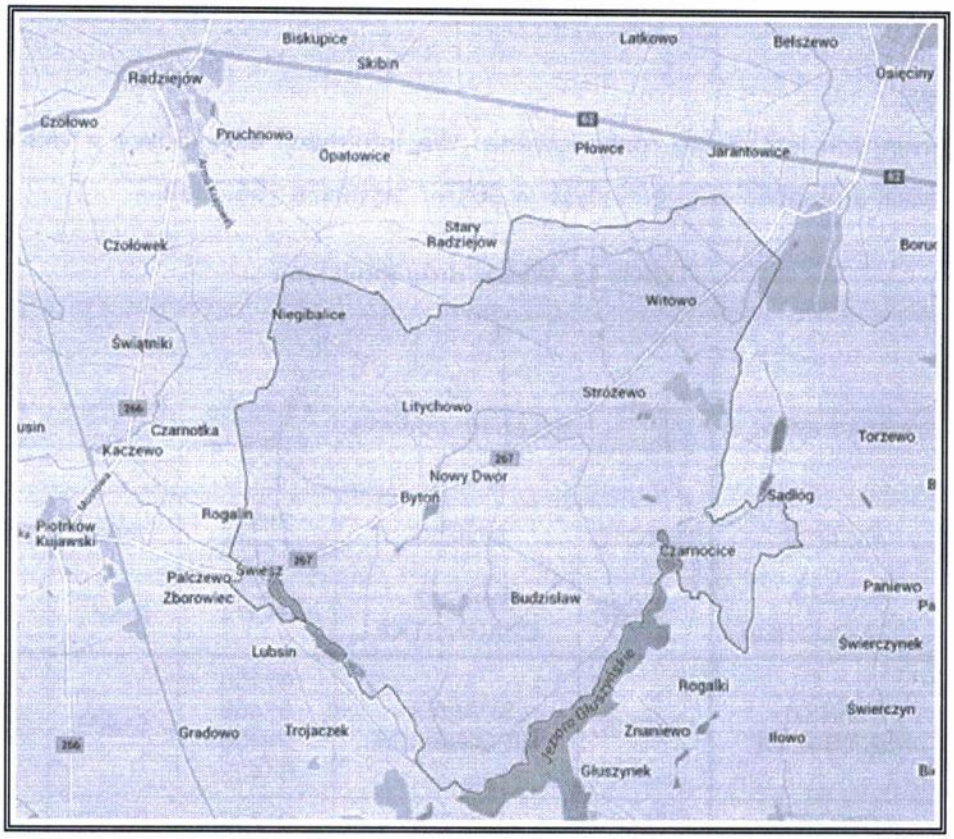

Źródło: https://www.google.pl/maps/

DROGI KRAJOWE

Gmina Bytoń leży w bliskim położeniu Drogi krajowej nr 62. Trasa ta łączy Strzelno z Siemiatyczami.

DROGI WOJEWÓDZKIE

Na sieć dróg wojewódzkich na terenie Gminy składa się jedna droga wojewódzka nr 267 – w relacji Ujma Duża - Piotrków Kujawski.

DROGI POWIATOWE

Na terenie gminy Bytoń łączna długość sieci dróg powiatowych wynosi 30,2 km, w tym o nawierzchni twardej (bitumicznej) 28,4 km i o nawierzchni gruntowej nieulepszonej 1,8 km.

Nr drogi	Długość w km	O nawierzchni twardej (w km)	O nawierzchni gruntowej (w km)
2808C	3,5	1,7	1,8
2817C	5,1	5,1	0
2820C	2,0	2,0	0
2823C	3,2	3,2	0
2825C	3,2	3,2	0
2826C	4,5	4,5	0
2827C	4,1	4,1	0

2828C	4,6	4,6	0
RAZEM	**30,2**	**28,4**	**1,8**

DROGI GMINNE

Sieć dróg gminnych jest ciągle rozbudowana. Wg informacji uzyskanych z Urzędu Gminy w Bytoniu, łączna długość dróg gminnych w 2014 r. wynosiła 155,7 km.

Tabela 15. Wykaz dróg gminnych

Gmina Bytoń - Wykaz Referencyjny						
Numer Urzędu Marsz.	**Nazwa drogi**	**Kod odcinka**	**Przebieg odcinka**	**Długość odcinka**	**Długość drogi**	**Numeracja wewnętrzna**
180501C	ŚWIESZ	180501C	ŚWIESZ	1+414 0+177	1+591	G000001
180502C	ŚWIESZ - CZARNOTKA	180502C	ŚWIESZ - CZARNOTKA	2+974	2+974	G000002
180503C	ŚWIESZ - NIEGIBALICE	180503C	ŚWIESZ - NIEGIBALICE	4+188 0+450 0+406 0+422	5+466	G000003
180504C	ŚWIESZ	180504C	ŚWIESZ	0+740	0+740	G000004
180505C	BYTOŃ	180505C	BYTOŃ	1+120	1+120	G000005
180506C	BYTOŃ	180506C	BYTOŃ	1+025	1+025	G000006
180507C	LITYCHOWO	180507C	LITYCHOWO	1+407	1+407	G000007
180508C	LITYCHOWO	180508C	LITYCHOWO	0+969	0+969	G000008
180509C	LITYCHOWO	180509C	LITYCHOWO	1+619	1+619	G000009
180510C	BYTOŃ	180510C	BYTOŃ	0+423	0+423	G000010
180511C	BYTOŃ	180511C	BYTOŃ	0+685 0+155 0+106	0+946	G000011
180512C	BYTOŃ	180512C	BYTOŃ	0+393 0+150	0+543	G000012
180513C	NOWY DWÓR	180513C	NOWY DWÓR	1+260	1+260	G000013
180514C	NOWY DWÓR	180514C	NOWY DWÓR	0+389 0+094	0+483	G000014
180515C	MORZYCE	180515C	MORZYCE	1+875	1+875	G000015
180516C	MORZYCE - PŚCINNO	180516C	MORZYCE - PŚCINNO	3+010	3+010	G000016
180517C	FALISZEWO - PŁOWCE	180517C	FALISZEWO - PŁOWCE	3+589 0+339 0+253	4+181	G000017
180518C	PŚCINNO	180518C	PŚCINNO	0+844	0+844	G000018
180519C	PŚCINNO	180519C	PŚCINNO	0+860	0+860	G000019

180520C	PŚCININEK	180520C	PŚCININEK	0+626 0+531	1+157	G000020
180521C	PŚCININEK	180521C	PŚCININEK	0+723 0+324	1+047	G000021
180522C	WITOWO	180522C	WITOWO	0+517	0+517	G000022
180523C	WITOWO	180523C	WITOWO	0+407	0+407	G000023
180524C	WITOWO KOL. - PŁOWCE	180524C	WITOWO KOL. - PŁOWCE	1+530	1+530	G000024
180525C	NIEGIBALICE - LITYCHOWO	180525C	NIEGIBALICE - LITYCHOWO	1+342 0+826	2+168	G000025
180526C	NIEGIBALICE	180526C	NIEGIBALICE	1+215	1+215	G000026
180527C	NIEGIBALICE - STARY RADZIEJÓW	180527C	NIEGIBALICE - STARY RADZIEJÓW	1+287	1+287	G000027
180528C	NIEGIBALICE	180528C	NIEGIBALICE	0+886 0+192 0+170	1+248	G000028
180529C	NIEGIBALICE	180529C	NIEGIBALICE	1+538	1+538	G000029
180530C	NIEGIBALICE	180530C	NIEGIBALICE	0+690 0+173	0+863	G000030
180531C	NIEGIBALICE	180531C	NIEGIBALICE	1+051 0+422	1+473	G000031
180532C	NASIŁOWO - ZAGORZYCE	180532C	NASIŁOWO - ZAGORZYCE	0+890	0+890	G000032
180533C	NASIŁOWO	180533C	NASIŁOWO	0+262	0+262	G000033
180534C	NASIŁOWO	180534C	NASIŁOWO	0+867	0+867	G000034
180535C	NASIŁOWO	180535C	NASIŁOWO	0+569	0+569	G000035
180536C	NASIŁOWO	180536C	NASIŁOWO	0+397	0+397	G000036
180537C	ŚWIESZ - PALCZEWO	180537C	ŚWIESZ - PALCZEWO	0+382	0+382	G000037
180538C	ŚWIESZ - LUBSIN	180538C	ŚWIESZ - LUBSIN	0+590	0+590	G000038
180539C	ŚWIESZ - LUBSIN	180539C	ŚWIESZ - LUBSIN	0+631	0+631	G000039
180540C	ŚWIESZ	180540C	ŚWIESZ	1+859 0+074 0+075 0+467	2+475	G000040
180541C	ŚWIESZ	180541C	ŚWIESZ	0+955 0+639 1+256	2+850	G000041
180542C	ŚWIESZ	180542C	ŚWIESZ	1+004	1+004	G000042
180543C	ŚWIESZ - BOROWO	180543C	ŚWIESZ - BOROWO	2+438 0+120	2+558	G000043
180544C	BOROWO	180544C	BOROWO	1+001	1+001	G000044
180545C	BOROWO - NOWY DWÓR	180545C	BOROWO - NOWY DWÓR	2+237 0+810	3+047	G000045

180546C	ŚWIESZ	180546C	ŚWIESZ	1+897	1+897	G000046
180547C	BOROWO - BYTOŃ	180547C	BOROWO - BYTOŃ	2+176	2+176	G000047
180548C	BOROWO	180548C	BOROWO	0+688	0+688	G000048
180549C	NOWY DWÓR	180549C	NOWY DWÓR	0+981	0+981	G000049
180550C	NOWY DWÓR	180550C	NOWY DWÓR	0+452	0+452	G000050
180551C	NOWY DWÓR	180551C	NOWY DWÓR	1+357 0+080	1+437	G000051
180552C	POTOŁÓWEK - OSZCZYWILK	180552C	POTOŁÓWEK - OSZCZYWILK	1+218	1+218	G000052
180553C	BYTOŃ	180553C	BYTOŃ	0+110	0+110	G000053
180554C	NOWY DWÓR - LUDWIKOWO	180554C	NOWY DWÓR - LUDWIKOWO	4+842 0+373 0+229	5+444	G000054
180555C	LUDWIKOWO	180555C	LUDWIKOWO	1+202	1+202	G000055
180556C	OSZCZYWILK - MORZYCE	180556C	OSZCZYWILK - MORZYCE	3+670	3+670	G000056
180557C	LUDWIKOWO - HOLENDRY BYTOŃSKIE	180557C	LUDWIKOWO - HOLENDRY BYTOŃSKIE	1+461 0+107 0+587	2+155	G000057
180558C	HOLENDRY BYTOŃSKIE - OSZCZYWILK	180558C	HOLENDRY BYTOŃSKIE - OSZCZYWILK	0+846	0+846	G000058
180559C	OSZCZYWILK - BRYLEWO	180559C	OSZCZYWILK - BRYLEWO	0+780	0+780	G000059
180560C	HOLENDRY BYTOŃSKIE - OSZCZYWILK	180560C	HOLENDRY BYTOŃSKIE - OSZCZYWILK	0+995	0+995	G000060
180561C	NOWY DWÓR - BUDZISŁAW	180561C	NOWY DWÓR - BUDZISŁAW	2+841	2+841	G000061
180562C	STRÓŻEWO - MORZYCE	180562C	STRÓŻEWO - MORZYCE	1+279	1+279	G000062
180563C	BUDZISŁAW	180563C	BUDZISŁAW	0+488	0+488	G000063
180564C	POTOŁÓWEK	180564C	POTOŁÓWEK	1+539	1+539	G000064
180565C	POTOŁÓWEK	180565C	POTOŁÓWEK	0+680	0+680	G000065
180566C	POTOŁÓWEK - STEFANOWO	180566C	POTOŁÓWEK - STEFANOWO	0+782	0+782	G000066
180567C	POTOŁÓWEK - STEFANOWO	180567C	POTOŁÓWEK - STEFANOWO	4+360 0+685 0+156	5+201	G000067
180568C	DĄBRÓWKA	180568C	DĄBRÓWKA	2+780 0+889 1+077 0+201 0+501	5+448	G000068
180569C	MORZYCE -	180569C	MORZYCE –	2+263	2+263	G000069

	GŁUSZYN		GŁUSZYN			
180570C	MORZYCE - OSZCZYWILK	180570C	MORZYCE - OSZCZYWILK	1+514	1+514	G000070
180571C	STRÓŻEWO - MORZYCE	180571C	STRÓŻEWO - MORZYCE	2+118 0+320	2+438	G000071
180572C	BRYLEWO	180572C	BRYLEWO	0+478	0+478	G000072
180573C	MORZYCE	180573C	MORZYCE	0+743	0+743	G000073
180574C	SADŁUŻEK - MORZYCE	180574C	SADŁUŻEK - MORZYCE	4+046	4+046	G000074
180575C	STRÓŻEWO - WANDYNOWO	180575C	STRÓŻEWO - WANDYNOWO	1+116	1+116	G000075
180576C	WANDYNOWO	180576C	WANDYNOWO	0+642	0+642	G000076
180577C	WANDYNOWO	180577C	WANDYNOWO	0+890	0+890	G000077
180578C	WANDYNOWO	180578C	WANDYNOWO	0+319 0+282	0+601	G000078
180579C	STRÓŻEWO - FALISZEWO	180579C	STRÓŻEWO - FALISZEWO	0+829	0+829	G000079
180580C	FALISZEWO	180580C	FALISZEWO	0+297	0+297	G000080
180581C	FALISZEWO	180581C	FALISZEWO	0+361	0+361	G000081
180582C	WITOWO	180582C	WITOWO	0+547 0+617 0+345 0+107	1+616	G000082
180583C	WITOWO GÓRY - SADŁUŻEK	180583C	WITOWO GÓRY - SADŁUŻEK	1+120	1+120	G000083
180584C	WITOWO KOLONIA	180584C	WITOWO KOLONIA	2+035 0+546	2+581	G000084
180585C	WITOWO	180585C	WITOWO	0+617 0+402 0+121	1+140	G000085
180586C	WITOWO	180586C	WITOWO	0+107 0+430	0+537	G000086
180587C	SADŁUG - ZGNIŁY GŁUSZYNEK	180587C	SADŁUG - ZGNIŁY GŁUSZYNEK	2+372 0+529	2+901	G000087
180588C	GRODZISKA	180588C	GRODZISKA	0+395 0+197	0+592	G000088
180589C	ŚWIERCZYNEK	180589C	ŚWIERCZYNEK	0+567	0+567	G000089
180590C	ŚWIERCZYNEK - CZARNOCICE	180590C	ŚWIERCZYNEK - CZARNOCICE	2+090 0+349	2+439	G000090
180591C	CZARNOCICE - ŚWIERCZYNEK	180591C	CZARNOCICE - ŚWIERCZYNEK	1+250	1+250	G000091
180592C	CZARNOCICE - ZGNIŁY GŁUSZYNEK	180592C	CZARNOCICE - ZGNIŁY GŁUSZYNEK	0+655	0+655	G000092
180593C	BUDZISŁAW -	180593C	BUDZISŁAW -	1+265	1+605	G000093

	GŁUSZYN		GŁUSZYN	0+099 0+241		
180594C	BUDZISŁAW	180594C	BUDZISŁAW	1+401 0+516 0+356 0+320 0+152 0+486	3+231	G000094
180595C	WITOWO KOLONIA - PŁOWCE II	180595C	WITOWO KOLONIA - PŁOWCE II	0+370	0+370	G000095
180596C	WANDYNOWO	180596C	WANDYNOWO	0+106	0+106	G000096
180597C	WANDYNOWO	180597C	WANDYNOWO	0+256	0+256	G000097
180598C	LITYCHOWO	180598C	LITYCHOWO	0+461	0+461	G000098
180599C	LITYCHOWO	180599C	LITYCHOWO	0+259	0+259	G000099
180600C	CZARNOCICE - WANDYNOWO	180600C	CZARNOCICE - WANDYNOWO	0+492	0+492	G000100
180601C	CZARNOCICE	180601C	CZARNOCICE	0+351 0+055	0+406	G000101
180602C	CZARNOCICE	180602C	CZARNOCICE	0+139	0+139	G000102
180603C	BYTOŃ - BOROWO	180603C	BYTOŃ - BOROWO	0+715	0+715	G000103
180604C	HOLENDRY BYTOŃSKIE	180604C	HOLENDRY BYTOŃSKIE	0+268 0+341	0+609	G000104
180605C	DĄBRÓWKA - POTOŁÓWEK	180605C	DĄBRÓWKA - POTOŁÓWEK	6+042	6+042	G000105
180606C	ŚWIESZ - NASIŁOWO	180606C	ŚWIESZ - NASIŁOWO	0+217 0+419	0+636	G000106
180607C	BYTOŃ	180607C	BYTOŃ	0+770	0+770	G000107
180608C	STEFANOWO - BUDZISŁAW	180608C	STEFANOWO - BUDZISŁAW	1+742 0+504	2+246	G000108
180609C	DĄBRÓWKA	180609C	DĄBRÓWKA	0+240	0+240	G000109

Źródło: Dane UG Bytoń

Nawierzchnia znacznej liczby dróg gminnych znajduje się obecnie w złym stanie technicznym. W związku z tym, w najbliższych latach planowana jest przebudowa i modernizacja części dróg, a także budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego.

4.2.3. Gospodarka odpadami

W województwie kujawsko-pomorskim zostało wyznaczonych 7 regionów gospodarki odpadami. Gmina Bytoń należy do Regionu 4 Włocławskiego.

Rysunek 5. Regiony gospodarowania odpadami w województwie kujawsko-pomorskim

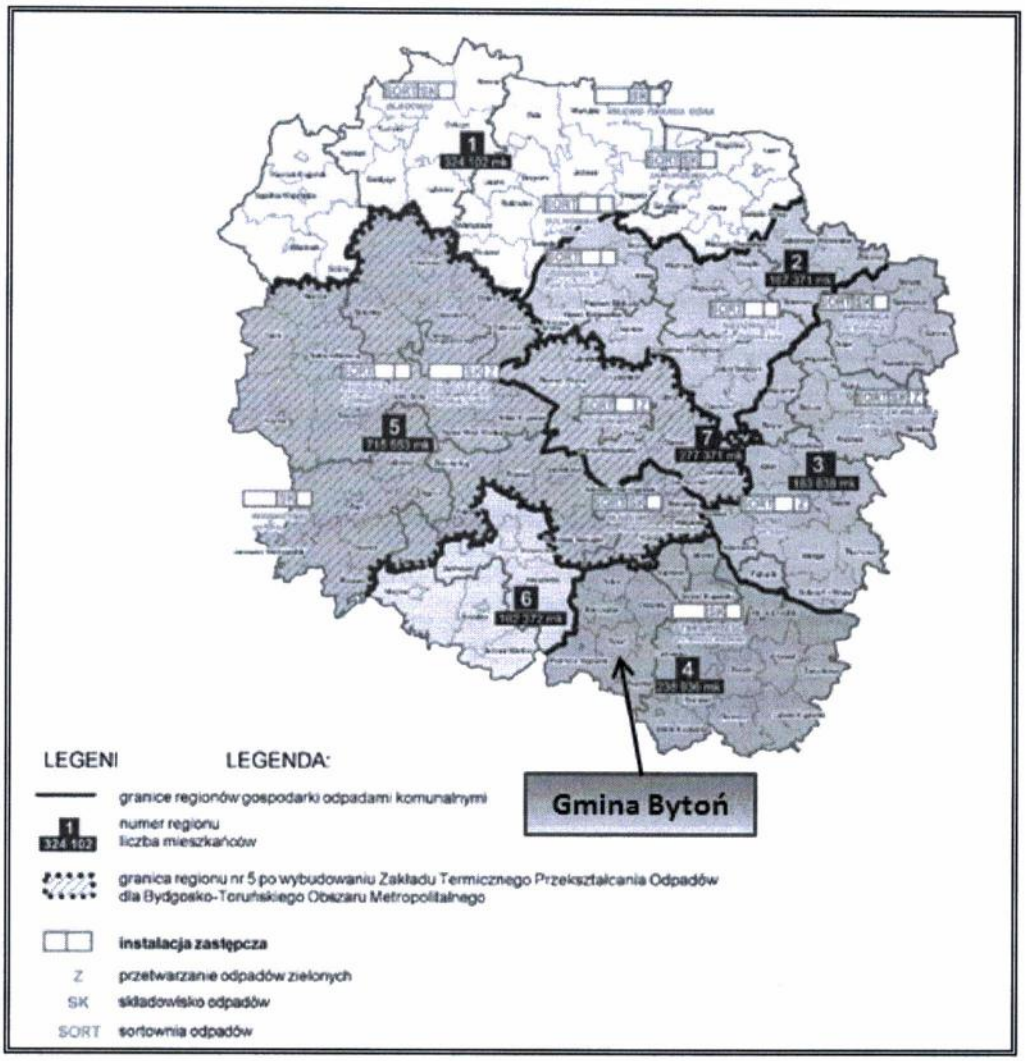

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami Województwa Kujawsko-pomorskiego na lata 2012-2017 z perspektywą na lata 2018-2023

Regionalna Instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych dla Regionu Włocławskiego znajduje się w miejscowości Machnacz (gm. Brześć Kujawski). Zarządzającym jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Saniko Sp. z o.o., ul. Komunalna 4, 87-800 Włocławek.

Na terenie Gminy Bytoń obowiązuje *Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Bytoń*, przyjęty uchwałą Rady Gminy Nr XX/125/2013 z dnia 4 lutego 2013 r.
Zgodnie z Regulaminem, właściciele nieruchomości są zobowiązani do utrzymania na terenie Gminy czystości oraz porządku głównie poprzez:

1. Selektywną zbiórkę odpadów komunalnych powstałych na terenie nieruchomości;
2. Mycie pojazdów samochodowych na terenie nieruchomości niesłużących do użytku publicznego, pod warunkiem, że powstałe ścieki nie będą odprowadzane bezpośrednio do ziemi lub zbiorników i ujęć wodnych;

3. Naprawę pojazdów samochodowych, związaną z ich bieżącą eksploatacją na terenie nieruchomości pod warunkiem, że nie spowoduje to zanieczyszczenia wód lub gleby;
4. Usuwanie odpadów powstałych w wyniku remontu i modernizacji lokali niewymagających zgłoszenia lub pozwolenia właściwych organów architektoniczno-budowlanych;
5. Uprzątanie śniegu, błota, liści oraz innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego, w tym z chodników położonych wzdłuż nieruchomości, bezpośrednio przy jej granicy, poprzez odgarnięcie tych zanieczyszczeń w miejsce nie powodujące zakłóceń w ruchu pieszych lub pojazdów.

Odpady stałe są zbierane do pojemników zlokalizowanych na poszczególnych posesjach i wywożone odpłatnie przez firmy zajmujące się wywozem. Podmiotem odpowiedzialnym za odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych z terenu Gminy jest Zakład Gospodarki Komunalnej "GRONEKO" Marcin Gronowski, Mikołaj Gronowski, Mikorzyn 19, 87-732 Lubanie.

Dla Gminy Bytoń obowiązuje „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Bytoń na lata 2013-2032", który stanowi załącznik do Uchwały Nr XX/123/2013 Rady Gminy Bytoń z dnia 4 lutego 2013 r.

Składowisko odpadów komunalnych

Na terenie Gminy Bytoń znajduje się zamknięte składowisko odpadów w miejscowości Wandynowo, które jest zarządzane jest przez Urząd Gminy w Topólce. Przeznaczone było ono dla gmin: Bytoń i Topólka. Składowisko to posiada nieczynną osiową wagę samochodową oraz maszyny służące do odpowiedniej eksploatacji.

Tabela 16. Charakterystyka składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Wandynowo (g. Bytoń)

Lokalizacja składowiska	Funkcja składowiska	Uszczelnienie	Drenaż	Instalacja gazu składowiskowego	Waga/ brodzik	Monitoring zgodnie z decyzją	Składowisko odpadów: dostosowane/niedostosowane /zamknięte
Wandynowo g. Bytoń	między-gminne	jest	jest	brak	jest	jest	zamknięte

Źródło: Plan Gospodarki Odpadami Województwa Kujawsko-pomorskiego na lata 2012-2017 z perspektywą na lata 2018-2023

Dodatkowo, mieszkańcy Gminy mogą korzystać z punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK), który jest zorganizowany w miejscowości Wandynowo (dotychczasowe wysypisko śmieci). Prowadzącym punkt są gminy Bytoń i Topólka w każdą środę od godziny 9:00 do 13:00.

Do punktu dostarczać należy odpady:

- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;

- meble i inne odpady wielkogabarytowe;

- odpady wielomateriałowe;

- przeterminowane leki;

- zużyte baterie i akumulatory;

- zużyte opony;

- gruz budowlany (odpłatnie).

Źródło: http://www.ugbyton.samorzady.pl/

Podmioty gospodarcze świadczące usługi w zakresie zbierania lub zbierania i transportu odpadów w Gminie Bytoń:

- **„ZŁOMSTAL" Halina i Grzegorz Królikowscy, Brylewo, 88-231 Bytoń** - zbieranie i transport odpadów żelaza i stali oraz punkt zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji;
- **Transport Ciężarowy Handel Władysław Leśków, Nowy Dwór 8, 88-231 Bytoń** - zbieranie i transport odpadów innych niż niebezpieczne;
- **Transport Ciężarowy Władysław Nowacki, Pścininek 21, 88-231 Bytoń** - zbieranie i transport odpadów innych niż niebezpieczne;
- **Transport Ciężarowy Stanisław Świerski, Pścinno, 88-231 Bytoń** - zbieranie i transport odpadów innych niż niebezpieczne;
- **Adam Królikowski, Bytoń 22, 88-231 Bytoń** - zbieranie i transport odpadów żelaza, stali i metali nieżelaznych oraz stacja demontażu pojazdów;
- **Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe GE-ES, Podolski Marek, Dobrzycki Eugeniusz, 88-231 Bytoń** - zbieranie odpadów opakowaniowych po środkach ochrony roślin;
- **Handel Artykułami Przemysłowymi – Dariusz Świrski, 88-231 Bytoń** - zbieranie odpadów opakowaniowych po środkach ochrony roślin.

Źródło: Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami dla powiatu radziejowskiego

4.2.4. Zaopatrzenie w energię

O stopniu atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej Gminy świadczy również sposób zaopatrzenia w energię elektryczną, cieplną i gaz. Zaopatrzenie to przedstawia się następująco:

- **zaopatrzenie w energię elektryczną** – Gmina jest w 100% zelektryfikowana. Obszar gminy obsługiwany jest przez Zakład Energetyczny ENERGA-OPERATOR SA, Oddział w Toruniu;
- **zaopatrzenie w gaz** – na obszarze Gminy Bytoń nie występuje sieć gazownicza;
- **zaopatrzenie w energię cieplną** - na terenie Gminy Bytoń nie funkcjonuje sieć ciepłownicza. Zarówno budynki jednorodzinne, jak i zakłady usługowe oraz obiekty użyteczności publicznej ogrzewane są z indywidualnych kotłowni;
- **odnawialne źródła energii** – na terenie Gminy Bytoń w miejscowości Budzisław funkcjonuje farma wiatrowa.

Z uwagi na brak centralnego systemu ciepłowniczego, a tym samym wykorzystywanie przez mieszkańców indywidualnych źródeł ciepła, pojawia się problem tzw. „niskiej emisji." Lokalne systemy grzewcze i piece domowe najczęściej nie posiadają jakichkolwiek urządzeń ochrony powietrza. W związku z zanieczyszczeniem powietrza w wyniku „niskiej emisji", Gmina Bytoń powinna już teraz zaplanować i zapewnić bezpieczeństwo energetyczne na swoim terenie.

4.2.5. Infrastruktura telekomunikacyjna

Bezpośrednio na terenie Gminy Bytoń nie są zlokalizowane stacje bazowe telefonii komórkowych (BTS). Gmina Bytoń przechwytuje zasięg pozostałych operatorów sieci telefonicznych ze stacji bazowych rozlokowanych w sąsiednich gminach tj. Stacje znajdujące się najbliżej Gminy:

- **T-Mobile** przy ulicy Dworcowej w Piotrkowie Kujawskim;
- **Plus** ul. Włocławska 33, Piotrków Kujawski (komin zakładów tworzyw sztucznych);
- **T-Mobile** Poznańska 21, Piotrków Kujawski.

Są to nadajniki o standardzie GSM, w których transmisja mowy i danych może odbywać się w paśmie częstotliwości 880-960 MHz (GSM 900, UMTS 900).

Rysunek 6. Operatorzy sieci GSM na terenie i w okolicach Gminy Bytoń

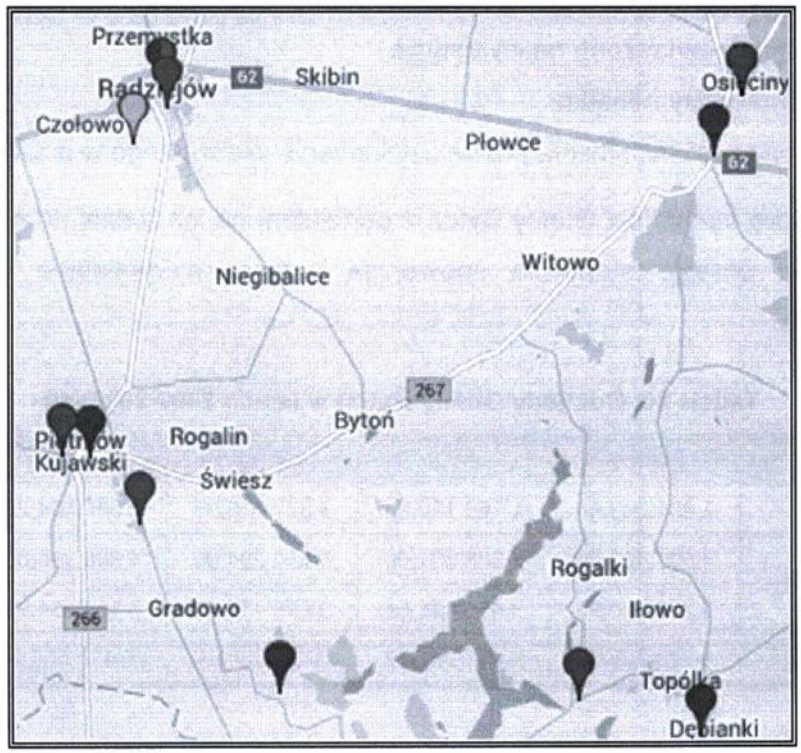

Źródło: http://beta.btsearch.pl/

5. Analiza budżetu Gminy Bytoń

5.1. Dochody budżetu Gminy Bytoń

Dane dotyczące zmiany struktury poszczególnych dochodów budżetu Gminy Bytoń w latach 2009 – 2013 przedstawiono w Tabeli 17.

Tabela 17. Struktura dochodów majątkowych i bieżących Gminy Bytoń w latach 2009-2013 [zł]

Dochody	2009	2010	2011	2012	2013
ogółem	**9 728 649,99**	**9 692 937,47**	**11 975 030,30**	**10 415 665,20**	**11 353 332,33**
majątkowe	199 353,00	310 389,75	2 292 870,17	320 884,31	536 814,17
bieżące	9 529 296,99	9 382 547,72	9 682 160,13	10 094 780,89	10 816 518,16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Struktura dochodów Gminy Bytoń na przestrzeni analizowanych lat ulegała wahaniom, jednak ostatecznie od 2009 roku nastąpił wzrost dochodów Gminy Bytoń o ok. 16,7%. Udział **dochodów bieżących** w analizowanym okresie zróżnicowany. W 2013 roku wyniósł 95,3%. Dochody bieżące są źródłem finansowania zadań własnych i zleconych jednostki samorządu terytorialnego i to na ich wysokość gmina ma możliwość oddziaływania.

W strukturze dochodów Gminy Bytoń zauważalne jest także występowanie co roku niewielkiej kwoty **dochodów majątkowych,** do których zalicza się:

- dotacje i środki przeznaczone na inwestycje,
- dochody ze sprzedaży majątku,
- dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Analizując strukturę dochodów Gminy Bytoń z podziałem na ich rodzaj, to największy udział w analizowanym okresie stanowiła subwencja ogólna, a następnie dotacje ogółem i dochody własne.

Tabela 18. Dochody Gminy Bytoń w latach 2009-2013 [zł]

Dochody	2009	2010	2011	2012	2013
dochody własne	1 801 232,44	1 769 120,83	3 627 020,93	2 086 854,21	2 151 483,66
subwencja ogólna	4 637 407,00	4 508 381,00	4 692 294,00	4 806 356,00	5 096 917,00
dotacja ogółem	3 290 010,55	3 415 435,64	3 655 715,37	3 522 454,99	4 104 931,67
DOCHODY OGÓŁEM	**9 728 649,99**	**9 692 937,47**	**11 975 029,37**	**10 415 665,20**	**11 353 332,33**

Źródło: Dane GUS

Wykres 6. Struktura dochodów Gminy Bytoń w 2013 r.

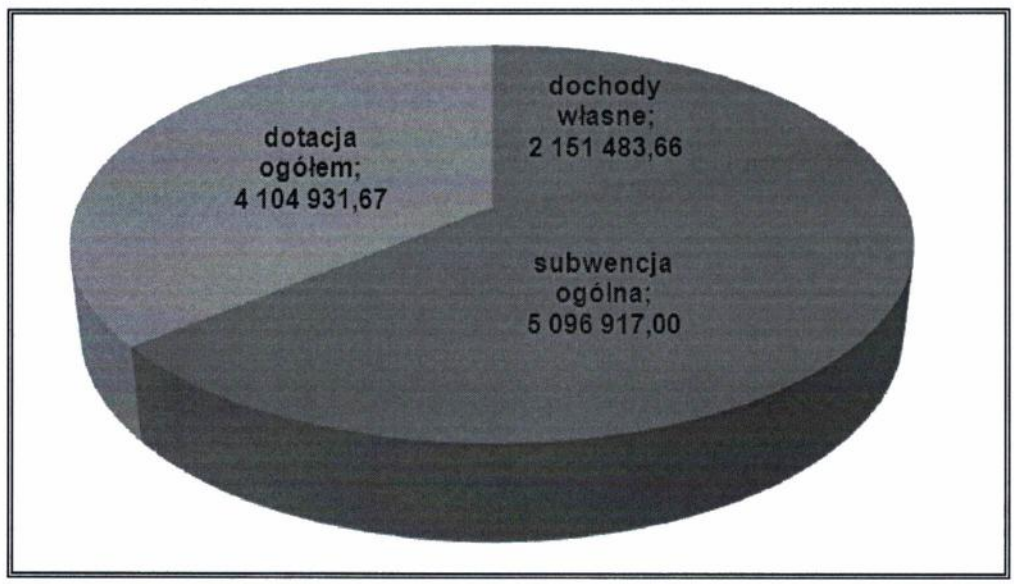

Źródło: Opracowanie własne

Dochody własne

Wysokość dochodów własnych Gminy Bytoń ulegała wahaniom. Największą wartość dochodów własnych osiągnięto w 2011 roku, kiedy to dochody własne wyniosły ponad 3 mln zł. W latach 2009-2013 największy procentowy spadek dochodów własnych odnotowano z tytułu wpływów z usług. Z kolei w analizowanym okresie największy procentowy wzrost dochodów własnych odnotowano z tytułu: podatku rolnego oraz podatku

od środków transportowych, a także podatku leśnego. W 2013 nie odnotowano pozostałych dochodów własnych.

Tabela 19. Poszczególne kategorie dochodów własnych Gminy Bytoń [zł]

Rodzaj podatku	2009	2010	2011	2012	2013
Wpływy z opłat i podatków, w tym:	**1 172 805,54**	**1 084 778,78**	**2 845 770,67**	**1 294 633,94**	**1 155 230,01**
podatek rolny	370 528,95	355 102,85	371 586,21	554 136,69	605 177,09
podatek leśny	3 974,00	4 197,00	4 170,50	4 046,50	4 530,50
podatek od nieruchomości	526 831,64	340 897,33	358 987,64	348 167,63	369 873,00
podatek od środków transportowych	69 311,00	70 124,00	71 819,50	40 963,50	81 038,00
wpływy z opłaty skarbowej	17 631,50	13 460,00	15 571,00	13 660,00	13 564,00
podatek od ccp	48 446,29	30 132,00	38 978,53	53 415,98	54 311,80
dochody z majątku	30 223,76	64 892,50	18 111,19	17 353,73	23 342,82
wpływy z usług	5 858,40	5 973,10	4 068,70	3 769,30	3 392,80
pozostałe dochody własne	100 000,00	200 000,00	1 962 477,40	259 120,61	0,00

Źródło: Dane GUS

Tabela 20. Udział w podatkach stanowiących dochód państwa w Gminie Bytoń w latach 2009-2013 [zł]

Udział w podatkach stanowiących dochód państwa	2009	2010	2011	2012	2013
od osób fizycznych	519 334,00	514 418,00	630 711,00	656 671,00	728 634,00
od osób prawnych	696,64	1 337,09	1 156,71	1 434,78	1 484,52
Razem	**520 030,64**	**517 092,18**	**631 867,71**	**658 105,78**	**730 118,52**

Źródło: Dane GUS

Największy udział w dochodach własnych Gminy Bytoń w 2013 roku miały podatki stanowiące dochód państwa od osób fizycznych. Udział ten wyniósł 33,87%. drugim pod względem wielkości był podatek rolny (28,13%), kolejnym – podatek od nieruchomości (17,19%).

Gmina Bytoń może w sposób pośredni oddziaływać na wysokość dochodów z udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, m.in. poprzez systematyczne tworzenie dogodnych warunków do osiedlania się na swoim terenie.

Subwencja ogólna

W latach 2009-2013 ulegała wahaniom. W roku 2013 dochody z tytułu subwencji ogólnej stanowiły 44,9% ogółu dochodów Gminy Bytoń. W każdym roku, największy udział subwencji

ogólnej stanowiła część oświatowa subwencji – w 2013 roku stanowiła 54,2% subwencji ogólnej.

Tabela 21. Udział poszczególnych części subwencji w subwencji ogólnej Gminy Bytoń w latach 2009-2013 [zł]

Subwencja	2009	2010	2011	2012	2013
część oświatowa subwencji	2 527 275,00	2 536 393,00	2 643 527,00	2 831 040,00	2 762 539,00
uzupełnienie subwencji	0,00	0,00	118437,00	4312,00	0,00
część wyrównawcza subwencji	2 037 163,00	1 971 988,00	1 917 787,00	1 971 004,00	2 257 162,00
część równoważąca subwencji	72 969,00	0,00	12 543,00	0,00	77 216,00
Razem	**4 637407,00**	**4 508 381,00**	**4 692 294,00**	**4 806 356,00**	**5 096 917,00**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Dotacje

Gmina otrzymuje wsparcie z budżetu państwa w formie dotacji:

- dotacji przysługującej gminie w wysokości nie pobranych kwot z tytułu ulg i zwolnień określonych w ustawie z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (Dz. U. z 1993 roku Nr 94, poz. 431 z późń. zm.), ustawie z dnia 28 września 1991 roku o lasach (Dz. U. Nr 101, poz. 444 z późn. zm.), czyli rekompensaty z tytułu ubytku dochodów własnych;
- dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gminy;
- dotacji celowej z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej zlecone gminie oraz dotacje celowe na inne zadania zlecone gminie ustawami.

Dotacje ogólne mają charakter wyrównawczy: służą finansowaniu niedoboru budżetowego szczebla lokalnego. **Dotacje celowe** służą natomiast finansowaniu ściśle określonych zadań publicznych.

Tabela 22. Dotacje w budżecie Gminy Bytoń w latach 2009-2013

Dotacje	2009	2010	2011	2012	2013
dotacje ogółem	3 290 010,55	3 415 435,64	3 655 715,37	3 522 454,99	4 104 931,67
dotacje celowe	3 219 140,46	3 301 546,06	3 537 708,05	3 397 564,63	3 658 579,73
pozostałe	70 870,09	113 889,58	118 007,32	124 890,36	446 351,94

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

W perspektywie lat 2009-2013 wysokość dotacji ogółem przyznanych Gminie Bytoń zwiększyła się o blisko 24,8%. Wzrost dotacji przyznanych Gminie wynika m.in.

z przekazania gminom dodatkowych zadań przez Państwo, a co za tym idzie – z przekazania dodatkowych środków finansowych na realizację części tych zadań.

5.2. Wydatki budżetu Gminy Bytoń

W latach 2009-2013 wydatki Gminy Bytoń ulegały wahaniom, jednak porównując lata 2009 i 2013 nastąpił wzrost o 25,9%. Największy udział stanowią **wydatki bieżące** (82,6% w 2013 roku), które przeznaczane są na bieżące realizowanie zadań własnych Gminy. Poza rokiem 2012 można zaobserwować systematyczny wzrost wydatków bieżących Gminy, który jest spowodowany:

- realizowaniem przez Gminę Bytoń nowych zadań, które zostały scedowane na wszystkie gminy przez Państwo, jednakże nie zostały przekazane dodatkowe środki na ich realizację. W związku z tym, gmina realizuje więcej zadań własnych przy takim samym budżecie,
- pojawieniem się nowych kosztów eksploatacyjnych generowanych przez nowo zrealizowane inwestycje (np. koszty utrzymania dróg, szkół, sieci kanalizacyjnej i wodociągowej itp.).

Należy zauważyć, że oprócz wydatków bieżących, w budżecie Gminy występują również **wydatki majątkowe**, wynikające z aktywnej polityki inwestycyjnej Gminy Bytoń. Wydatki majątkowe pełnią rolę wydatków rozwojowych, przekładając się bezpośrednio na wzrost potencjału mieszkaniowego, turystycznego i inwestycyjnego Gminy, a przede wszystkim poprawę jakości życia mieszkańców.

Tabela 23. Wydatki Gminy Bytoń w latach 2009-2013

Wydatki	2009	2010	2011	2012	2013
ogółem	**9 269 674,95**	**11 050 754,11**	**11 677 497,83**	**10 303 420,10**	**11 666 464,32**
majątkowe	962 115,24	2 306 987,25	2 911 692,11	895 478,05	2 033 055,30
bieżące	8 307 559,71	8 743 766,86	8 765 805,72	9 407 942,05	9 633 409,02

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Wykres 7. Struktura wydatków Gminy Bytoń w latach 2009-2013

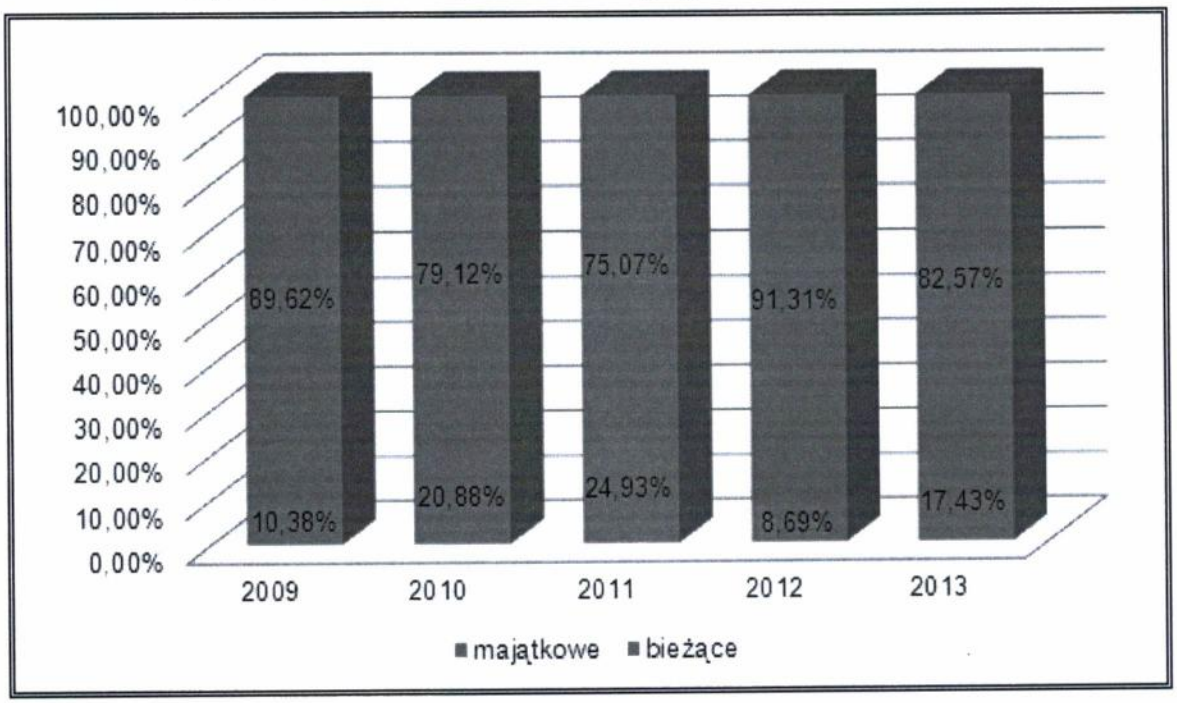

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 24. Struktura wydatków Gminy Bytoń w latach 2009-2013 [zł]

Wydatki	2009	2010	2011	2012	2013
Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	346 864,00	2 032 027,46	1 846 703,50	426 549,11	1 042 612,41
Dział 600 - Transport i łączność	1 221 889,03	553 022,39	810 371,85	569 127,03	1 436 011,11
Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	31 771,08	6 970,90	713 366,08	7 605,40	4 639,12
Dział 750 - Administracja publiczna	1 213 652,98	1 101 418,33	1 146 043,43	1 367 326,92	1 223 798,66
Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	48 930,17	48 783,53	63 605,26	63 122,77	40 935,49
Dział 801 - Oświata i wychowanie	2 785 890,42	2 954 990,28	3 267 995,03	3 551 152,61	3 674 410,14
Dział 851 - Ochrona zdrowia	40 732,61	60 142,36	41 418,16	48 509,96	40 314,89
Dział 852 - Pomoc społeczna	-	-	-	3 189 435,53	3 252 523,36
Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	-	-	-	126 683,55	122 408,47
Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	180 839,55	206 587,04	135 493,09	472 921,73	300 224,10
Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	108 316,20	538 900,60	134 087,54	259 769,18	257 663,25

Dział 926 - Kultura fizyczna	37 500,00	32 700,00	36 662,00	38 033,14	97 059,33

Źródło: Dane GUS

Tabela 25. Wybrane wydatki Gminy Bytoń w latach 2009-2013 [zł]

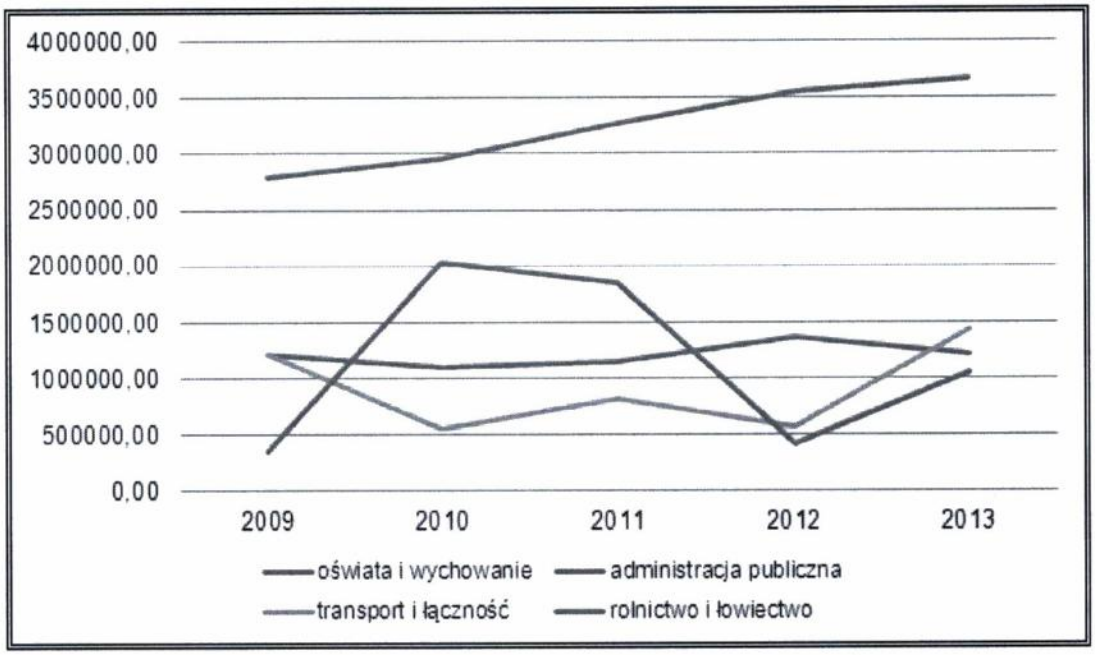

Źródło: Opracowanie własne

Analizując strukturę wydatków Gminy Bytoń w latach 2009-2013 można zauważyć następujące relacje:

- w całym analizowanym okresie największa część środków finansowych kierowana była na cele oświaty i wychowania – w 2013 r. wydatki te stanowiły 31,5% wszystkich wydatków. Należy jednak podkreślić, że wydatki na oświatę obejmują wiele elementów, nie tylko wydatki na szkoły podstawowe i gimnazja, które wspierane są poprzez udzielanie subwencji. Wydatki na oświatę to także finansowanie przedszkoli, prowadzenie oddziałów przedszkolnych, dowozy dzieci do szkół, prowadzenie świetlic terapeutycznych, a także stypendia socjalne dla uczniów. Wymienione wydatki są finansowane z dochodów własnych Gminy bądź z dotacji celowej. W związku z powyższym należy stwierdzić, że Gmina Bytoń pokrywa ze swojego budżetu dużą część wydatków na oświatę.

Tabela 26. Wysokość subwencji oświatowej i wydatków na oświatę na terenie Gminy Bytoń w latach 2009-2013 [zł]

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
subwencja oświatowa	2 527 275,00	2 536 393,00	2 643 527,00	2 831 040,00	2 762 539,00
wydatki na oświatę	2 785 890,42	2 954 990,28	3 267 995,03	3 551 152,61	3 674 410,14
Różnica	**- 258 615,42**	**- 418 597,28**	**- 624 468,03**	**- 720 112,61**	**- 911 871,14**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS

Wydatki na oświatę związane są głównie z zapewnieniem bazy oświatowej o wysokim standardzie, a także z zapewnieniem wysokiego poziomu nauczania;

- na uwagę zasługuje również wysoki udział wydatków na administracje publiczną. Udział tej grupy wydatków w 2013 roku wyniósł 10,5%. Dotyczą one wydatków związanych m.in. z: zakupem materiałów, usług i energii, działalnością Urzędu Stanu Cywilnego, obsługą Rady Gminy i sołtysów, promocją Gminy, wynagrodzeniami.

5.3. Wynik budżetów Gminy Bytoń w latach 2009-2013

W Tabeli 27 przedstawiono wielkość wydatków budżetowych na tle dochodów Gminy Bytoń w latach 2009-2013, obrazując tym samym wysokość deficytu budżetowego lub nadwyżki budżetowej.

Tabela 27. Wyniki budżetów Gminy Bytoń w latach 2009-2013 [zł]

Budżet	2009	2010	2011	2012	2013
Dochody	9 728 649,99	9 692 937,47	11 975 030,30	10 415 665,20	11 353 332,33
Wydatki	9 269 674,95	11 050 754,11	11 677 497,83	10 303 420,10	11 666 464,32
Wynik	**458 985,04**	**-1 357 816,64**	**297 532,47**	**112 245,10**	**- 313 131,99**

Źródło: GUS

Jak widać na powyższym zestawieniu, w latach 2010 i 2013 Gmina Bytoń osiągała deficyt budżetowy, tzn. wydatki Gminy znacznie przewyższały jej dochody. Jednak w latach 2009, 2011 i 2012 wystąpiła nadwyżka budżetowa. Należy jednak podkreślić, że deficyt budżetowy w ostatnim roku wynikał z aktywnej polityki inwestycyjnej Gminy, nastawionej na maksymalizację działań realizowanych przy wsparciu z funduszy UE. Inwestycje realizowane na terenie Gminy, finansowane ze środków zewnętrznych często wymagały wkładu własnego ze strony Gminy. Wkład ten stanowiły wydatki majątkowe z budżetu. Zatem powstały deficyt ma uzasadnienie w zrealizowanych w roku 2013 projektach inwestycyjnych, które mają służyć poprawie warunków życia mieszkańców Gminy Bytoń.

6. Polityka inwestycyjna Gminy Bytoń

Gmina Bytoń prowadzi aktywną politykę inwestycyjną, gdyż oprócz realizacji wielu inwestycji ze środków własnych, systematycznie poszukuje i korzysta również z możliwości pozyskania dofinansowania zewnętrznego na realizację inwestycji mających na celu przede wszystkim poprawę jakości życia mieszkańców Gminy.

W ostatnich latach Gmina Bytoń otrzymała dofinansowanie na realizację 15 projektów unijnych, wśród których znalazły się m.in. inwestycje związane z modernizacją stacji

uzdatniania wody (2), placów zabaw (2), budową Wiejskiego Centrum Kultury, infrastrukturą kanalizacyjną (1) oraz budową parkingu i chodników (3).

Tabela 28. Inwestycje na terenie Gminy Bytoń współfinansowane ze środków zewnętrznych

Lp.	Nazwa projektu	Okres realizacji	Wartość całkowita projektu	Wysokość i źródło dofinansowania zewnętrznego
1	Kanalizacja Gminy Bytoń Etap II Morzyce -Witowo	2011	2240643	1100000 PROW
2	Rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody w Bytoniu	2013	574502	348668 PROW
3	Rozbudowa i modernizacja stacji uzdatniania wody w Witowie	2011	339360	242250 PROW
4	Budowa boiska gminnego w Morzycach	2011	721616	400000 PROW
5	Przebudowa i dobudowa budynku UG w Bytoniu z przeznaczeniem na Wiejskie Centrum Kultury	2010	379984	220227 PROW
6	Budowa placu parkingowego w miejscowości Witowo	2012	329436	199167 PROW
7	Utwardzenie placu przy świetlicy w Niegibalicach	2009	85126	37347 PROW
8	Wyposażenie Wiejskiego Centrum Kultury	2012	39723	22606 PROW
9	Utwardzanie placu parkingowego przy boisku w Morzycach	2013	64686	13000 PROW
10	Budowa chodnika w Morzycach	2013	315943	191902 PROW
11	Wymiana pokrycia dachowego świetlicy w Niegibalicach	2013	83507	49364 PROW
12	Budowa chodnika w Witowie	2013	267466	158898 PROW
13	Zakup urządzeń wielofunkcyjnych	2012	5492	3923 PROW
14	Budowa placu zabaw w Stróżewie	2014	21017	16140 PROW
15	Budowa placu zabaw w Czarnocicach	2014	20256	13175 PROW

Źródło: Dane UG Bytoń

7. Wyniki badania ankietowego

W trakcie prac nad opracowaniem Strategii Rozwoju Gminy Bytoń, przeprowadzone zostały konsultacje społeczne z mieszkańcami Gminy za pośrednictwem ankiety, która składała się z 2 części: 4 pytania zamknięte i 2 pytania otwarte.

Celem badania było zbadanie poziomu zadowolenia mieszkańców Gminy Bytoń z usług świadczonych przez Gminę, a także określenie najważniejszych problemów i atutów Gminy Bytoń.

Udział w badaniu ankietowym wzięło 323 mieszkańców Gminy Bytoń. W związku z tym, przedstawione poniżej odpowiedzi stanowią jedynie materiał poglądowy i nie należy ich interpretować jako opinii całego społeczeństwa Gminy.

Zgodnie z wynikami przeprowadzonej ankiety, większość respondentów ocenia warunki życia na terenie Gminy Bytoń jako dobre.

Pytanie 1. Proszę ocenić ważność realizacji poniższych przedsięwzięć na terenie Gminy według skali: od 5 - bardzo ważna do 1 – zbędna (proszę zaznaczyć „X" wybraną ocenę)

Liczba udzielonych odpowiedzi:

Wyniki		Ocena				
		1	2	3	4	5
Remonty i budowa dróg		8	8	20	33	**201**
Budowa infrastruktury okołodrogowej	Oświetlenie uliczne	38	29	51	61	**114**
	Chodniki i ścieżki rowerowe	38	29	57	46	**135**
	Sygnalizacja świetlna	**169**	41	31	16	28
Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej		33	28	66	60	**115**
Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej		60	28	66	55	**81**
Rozbudowa i modernizacja sieci gazowej		**121**	26	40	42	54
Wydzielanie i uzbrajanie terenów inwestycyjnych		**82**	53	81	30	33
Budowa i modernizacja budynków użyteczności publicznej (świetlic, ośrodków zdrowia, domów kultury, itp.)		62	29	62	63	**91**
Budowa obiektów sportowo-rekreacyjnych		51	59	54	55	**84**
Uzbrajanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe		**67**	59	64	44	53
Poprawa estetyki gminy (np. nowe tereny zielone)		49	53	63	64	**72**
Szersze wspieranie działań kulturalnych, artystycznych i promocja gminy		34	55	63	67	**89**

W pierwszym pytaniu poproszono ankietowanych o ocenę ważności realizacji przedsięwzięć na terenie Gminy Bytoń w poszczególnych obszarach według skali: od 5 – bardzo ważna do 1 – zbędna. Zgodnie z wynikami zapytania, najważniejszymi przedsięwzięciami do realizacji w najbliższym czasie są: remonty i budowa dróg, budowa chodników i ścieżek rowerowych, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej, budowa oświetlenia ulicznego, a także budowa sieci gazowej.

Pytanie 2. Które z poniższych stwierdzeń najlepiej charakteryzuje Gminę Bytoń obecnie, a które z nich powinny charakteryzować Gminę w przyszłości? (Proszę zaznaczyć „x" maksymalnie 5 propozycji w kolumnie „OBECNIE" oraz maksymalnie 5 propozycji w kolumnie „W PRZYSZŁOŚCI")

Liczba udzielonych odpowiedzi:

Wyniki	Suma	Udział %
Atrakcyjna dla mieszkańców	73	6,5%
Atrakcyjna dla przedsiębiorców	22	1,9%
Atrakcyjna dla turystów	121	10,7%
Atrakcyjna dla młodych ludzi	42	3,7%
Położona w atrakcyjnym miejscu	126	11,2%
Z ciekawą ofertą spędzania czasu wolnego	46	4,1%
Dobrze zarządzana	86	7,6%
Bezpieczna	144	12,7%
Dbająca o środowisko przyrodnicze	86	7,6%
Urząd Gminy przyjazny mieszkańcom	157	13,9%
Bardziej atrakcyjna niż sąsiednie gminy	52	4,6%
Daje mieszkańcom dobre warunki życia i perspektywy	39	3,5%
Posiada dobrze rozbudowaną infrastrukturę techniczną (tj. sieć drogową, kanalizacyjną, wodociągową, itp.)	59	5,2%
Posiada dobrze funkcjonującą infrastrukturę społeczną (tj. bazę oświatową, sportową, kulturalną, opiekę zdrowotną, itp.)	77	6,8%

Liczba udzielonych odpowiedzi:

Wyniki	Suma	Udział %
Atrakcyjna dla mieszkańców	151	10,2%
Atrakcyjna dla przedsiębiorców	145	9,8%
Atrakcyjna dla turystów	84	5,7%
Atrakcyjna dla młodych ludzi	163	11,0%
Położona w atrakcyjnym miejscu	39	2,6%
Z ciekawą ofertą spędzania czasu wolnego	104	7,0%
Dobrze zarządzana	114	7,7%
Bezpieczna	75	5,0%
Dbająca o środowisko przyrodnicze	62	4,2%
Urząd Gminy przyjazny mieszkańcom	95	6,4%
Bardziej atrakcyjna niż sąsiednie gminy	87	5,9%
Daje mieszkańcom dobre warunki życia i perspektywy	143	9,6%
Posiada dobrze rozbudowaną infrastrukturę techniczną (tj. sieć drogową, kanalizacyjną, wodociągową, itp.)	115	7,7%
Posiada dobrze funkcjonującą infrastrukturę społeczną (tj. bazę oświatową, sportową, kulturalną, opiekę zdrowotną, itp.)	109	7,3%

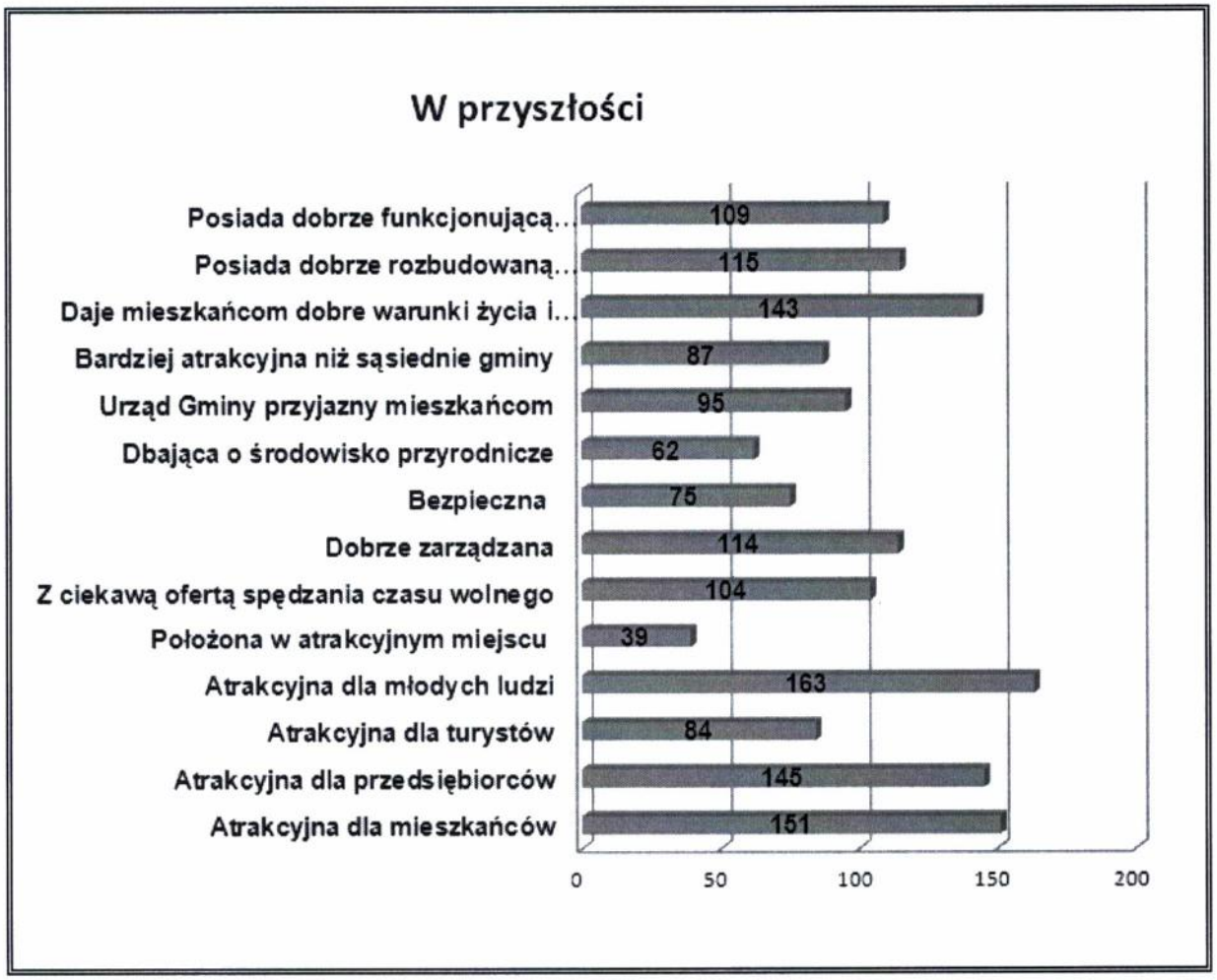

Zdaniem respondentów, Gmina Bytoń obecnie postrzegana jest jako gmina z przyjaznym dla mieszkańców Urzędem Gminy, a także jako Gmina bezpieczna, położona w atrakcyjnym miejscu i atrakcyjna dla turystów. W przyszłości natomiast respondenci chcieliby, aby Gmina Bytoń uzyskała dodatkowo wizerunek Gminy atrakcyjnej dla młodych ludzi, mieszkańców i przedsiębiorców oraz dającej dobre warunki życia i perspektywy do rozwoju. Dzięki określeniu takiego stanu docelowego, respondenci określili docelowy wizerunek Gminy Bytoń w perspektywie 2020 roku, czyli tzw. wizję rozwoju.

Pytanie 3. Które z poniższych elementów w funkcjonowaniu Urzędu Gminy Bytoń należałoby poprawić? (Proszę zaznaczyć „x" odpowiednie pozycje)

Liczba udzielonych odpowiedzi:

Wyniki	Suma	Udział %
Sposób obsługi interesantów	104	11,9%
Indywidualne traktowanie interesanta	101	11,6%
Kompetencje pracowników (poziom wiedzy)	127	14,6%
Czas załatwiania spraw (szybkość obsługi)	141	16,2%
Kultura i zachowanie pracowników	84	9,6%
Pomoc w udzielaniu informacji	158	18,1%
Łatwość dotarcia do właściwego pracownika	79	9,1%
Wygląd i wyposażenie urzędu	78	8,9%

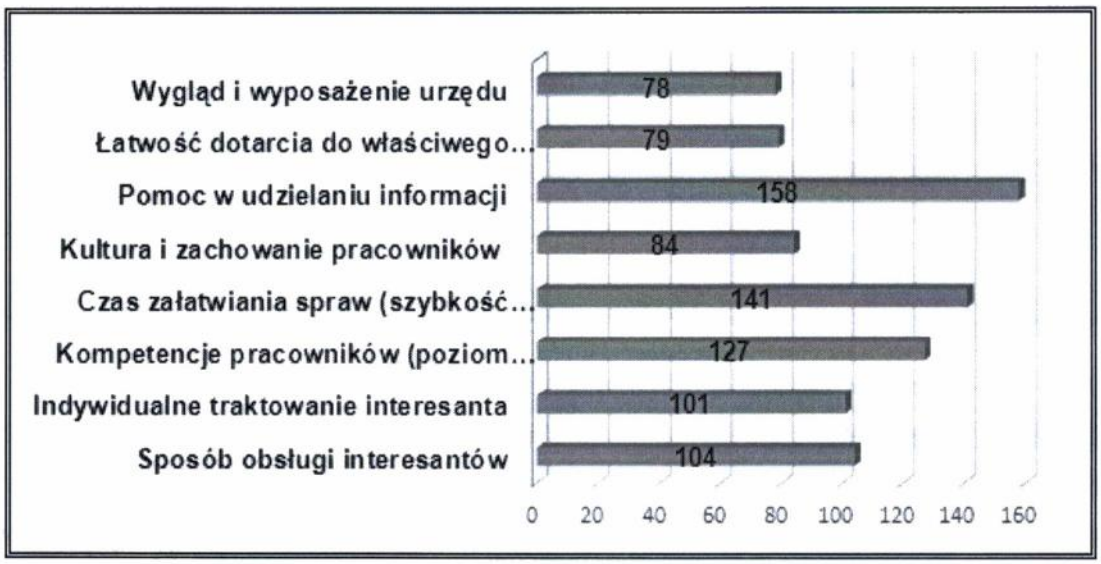

Badaniu poddano również ocenę pracy i funkcjonowania Urzędu Gminy Bytoń. Zgodnie z uzyskanymi odpowiedziami, poprawy i usprawnienia wymagają: pomoc w udzielaniu informacji, czas załatwiania spraw oraz kompetencje pracowników.

Pytanie 4. Jakie są najważniejsze problemy do rozwiązania w Gminie Bytoń? Co w pierwszej kolejności należałoby naprawić i usprawnić?

Zdaniem ankietowanych, do **najważniejszych problemów w Gminie Bytoń** wymagających jak najszybszej interwencji, należą:

- budowa i modernizacja dróg,
- budowa ścieżek rowerowo-pieszych,

- budowa oświetlenia ulicznego,
- naprawa i modernizacja sieci wodociągowej,
- tworzenie nowych miejsc pracy.

Pytanie 5. Jakie obecne atuty Gminy można wykorzystać w przyszłości do jego rozwoju? Co decyduje o obecnej atrakcyjności Gminy Bytoń? Co może stać się jego szansą dla rozwoju?

Największymi **atutami Gminy Bytoń** zdaniem ankietowanych są:

- walory Jeziora Głuszyńskiego,
- turystyka i agroturystyka,
- położenie geograficzne,
- przyjazne, naturalne środowisko.

Elementy te niewątpliwie mogą być wykorzystane przez władze lokalne do promowania Gminy Bytoń, jako miejsca idealnego do zamieszkania, inwestowania czy też odpoczynku. Wyniki przeprowadzonej ankiety zostaną wykorzystane do zdefiniowania celów strategicznych w perspektywie interesariusza w „Strategii Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2015-2020."

8. Kierunki i szanse rozwojowe Gminy Bytoń oraz prognozowane tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej

Gmina Bytoń ze względu na swoje położenie geograficzne i komunikacyjne oraz uwarunkowania przyrodnicze, posiada duży potencjał do rozwoju mieszkalnictwa, przedsiębiorczości i turystyki rekreacyjnej na swym terenie.

W ramach podnoszenia atrakcyjności osiedleńczej oraz poprawy warunków życia mieszkańców Gminy planowane jest rozszerzenie oferty edukacyjnej poprzez budowę nowych placówek oświatowych. Przewidziano m.in. budowę przedszkola dla najmłodszych mieszkańców Gminy. Obiekt znajdować się będzie w miejscowości Morzyce w budynku Szkoły Podstawowej, który ma zostać na tę potrzebę rozbudowany o nowe skrzydło. Placówka zapewni rodzicom, a zwłaszcza młodym matkom możliwość podjęcia lub powrotu do pracy.

O atrakcyjności osiedleńczej i inwestycyjnej gminy decyduje również stopień uzbrojenia terenów wiejskich w infrastrukturę techniczną. Większość mieszkańców Gminy Bytoń ma dostęp do wodociągowej czynnej sieci rozdzielczej. Na bieżąco planuje się realizować inwestycje mające na celu dalszą rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Należy zaznaczyć, że istniejące i realizowane inwestycje z zakresu infrastruktury technicznej

stanowią ważny element sprzyjający rozwojowi Gminy Bytoń, ochronie środowiska oraz podnoszeniu standardu życia mieszkańców.

W związku z położeniem Gminy Bytoń w pobliżu Jeziora Głuszyńskiego planowane są także inwestycje związane z rozwojem oferty turystycznej. Przewidziano budowę domków rekreacyjnych oraz utworzenie gospodarstw agroturystycznych. Ponadto w ramach ochrony środowiska w tych okolicach wybudowane zostaną bezodpływowe zbiorniki na nieczystości ciekłe. Działania te podniosą atrakcyjność Gminy pod względem turystycznym, a także przyczynią się do promocji regionu.

Z racji przynależności do powiatu radziejowskiego, Gmina Bytoń posiada istotne powiązanie z miastem Radziejów w zakresie:

- usług samorządowych administracji szczebla powiatowego,
- lecznictwa zamkniętego i specjalistycznego,
- kultury,
- szkolnictwa ponadgimnazjalnego i usług komercyjnych.

Mimo spadku liczby ludności na przestrzeni lat 2009-2014 prognoza wskazuje, że liczba ludności w Gminie Bytoń w przyszłych latach będzie systematycznie rosła. Na wzrost ten mogą wpłynąć głównie migracje nowych mieszkańców. Efektem wzrostu liczby mieszkańców Gminy będzie przede wszystkim wzrost dynamiki jej rozwoju poprzez:

- rozwój mieszkalnictwa – napływ nowych mieszkańców będzie miał wpływ na wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową, a także wyposażenie tych terenów w niezbędną infrastrukturę techniczną (w tym wodno-kanalizacyjną i drogową) i społeczną (chociażby poprzez zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w szkołach funkcjonujących na terenie Gminy, budowę przedszkola lub zapewnienie odpowiedniego dostępu do kultury i rozrywki),
- rozwój przedsiębiorczości – napływ nowych mieszkańców spowoduje wzrost zapotrzebowania na usługi. Istnieje zatem duże prawdopodobieństwo, że zwiększy się aktywność gospodarcza obecnych mieszkańców Gminy Bytoń i oni sami będą zakładać własne firmy. Z kolei dobra lokalizacja terenów wzdłuż ważnych szlaków komunikacyjnych może prowadzić do rozwoju przedsiębiorczości m.in. w wyniku przybywania na teren Gminy przedsiębiorstw spoza jego terenu.

W konsekwencji, wzrost liczby ludności wpłynie bezpośrednio na wzrost dochodów własnych Gminy (m.in. z tytułu podatku od nieruchomości, podatku dochodowego od osób fizycznych i prawnych), a także na efektywniejsze wydatkowanie środków budżetowych.

9. Podsumowanie diagnozy strategicznej

O konkurencyjności Gminy decyduje:

- poziom życia mieszkańców,
- warunki prowadzenia działalności gospodarczej przedsiębiorstw,
- możliwość przyciągnięcia inwestorów.

Gmina Bytoń podejmuje odpowiednie działania wykorzystujące jej potencjał, aby dostosować się do zmieniających się warunków gospodarczych oraz wymagań potencjalnego mieszkańca i inwestora, zwiększając w ten sposób swoją konkurencyjność.

W analizie strategicznej szczególne znaczenie ma metoda SWOT. Jest to kompleksowa metoda służąca do badania otoczenia organizacji oraz jej wnętrza. Oparta na prostym schemacie klasyfikacja powoduje, że brane są pod uwagę wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję organizacji.

Analiza SWOT określa możliwości wyborów strategicznych w kategorii maksymalizowania szans płynących z otoczenia i mocnych stron organizacji lub minimalizowania zagrożeń występujących w otoczeniu i słabych stron organizacji.

Szczegółowa analiza mocnych i słabych stron Gminy Bytoń została przedstawiona w Tabeli 29.

Tabela 29. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
• bliska odległość od autostrady A-1, • dobra baza noclegowa i gastronomiczna, • dobrze rozwinięta przedsiębiorczość, • dobre warunki naturalne i krajobrazowe, • wystarczająca sieć dróg, • dobrze rozbudowana sieć wodociągowa, • bogata sieć zbiorników wodnych, • aktywne koła gospodyń wiejskich, • grupa seniorów chętna do działania, • funkcjonowanie organu pomocy społecznej, tj. GOPS, • wzrost dochodów Gminy, • występowanie obiektów zabytkowych na terenie Gminy, • rozwój przedsiębiorczości wyrażony wzrostem liczby podmiotów gospodarczych, • obiekty (stadion) i tradycje sportowe (Ludowy Klub Sportowy POLONIA Bytów) wpływają pozytywnie na integrację mieszkańców, • imprezy sportowo-rekreacyjne przyciągające osoby z poza obszaru Gminy, • podejmowanie bieżących działań zmierzających do rozbudowy i modernizacji infrastruktury na terenie Gminy, • uregulowany obszar gospodarki odpadami.	• brak terenów inwestycyjnych, • duża odległość od aglomeracji miejskich, • zły stan techniczny dróg gminnych, • brak ścieżek rowerowych, • słaba sieć kanalizacyjna, • niska świadomość społeczna, • brak zaangażowania w pracy, • brak internetu szerokopasmowego, • duża migracja młodzieży, • brak przetwórni płodów rolnych, • brak grup producenckich, • mała aktywność organizacji pozarządowych, • brak sieci gazowej na terenie Gminy, • slaby system promocji Gminy, • brak animatora kultury na terenie Gminy, który zapewni szeroką ofertę kulturalną dla wszystkich grup wiekowych, • brak przedszkoli na terenie Gminy, • niewystarczająca infrastruktura sportowa.
Szanse	**Zagrożenia**
• rozwój gospodarstw agroturystycznych • możliwość pozyskiwania środków na rozwój lokalny • coraz lepsze postrzeganie wsi jako miejsca dogodnego do życia i pracy • poprawa stanu ochrony środowiska • poprawa bezpieczeństwa na drogach • rozwój przedsiębiorczości • tendencje do tworzenia dodatkowych źródeł dochodu • lokalna tradycja, historia i kultura • atrakcyjne położenie geograficzne Gminy: ○ Obszar Chronionego Krajobrazu Jezioro Głuszyńskie, • dodatni przyrost naturalny i dodatnie saldo migracji w 2014 roku, • dostępność zewnętrznych źródeł finansowania, w tym m.in. nowa perspektywa finansowa Unii Europejskiej, • zainteresowanie zdrowym stylem życia,	• ubóstwo, bezrobocie i bieda • zmiany klimatyczne • konflikty społeczne i międzynarodowe • niski poziom wód gruntowych • obojętność ludzi • uzależnienie od mediów i internetu • izolacja społeczna • starzenie się społeczeństwa, • zmniejszenie liczby ludności Gminy w ostatnich latach, • ujemne saldo migracji w latach 2009-2013, • ujemny przyrost naturalny w latach 2010-2013, • niska opłacalność produkcji rolnej, • emigracja młodych i wykształconych ludzi, • globalny kryzys gospodarczy, mający wpływ na kondycję/sytuację przedsiębiorców /zakładów pracy.

w tym zmiana przyzwyczajeń żywieniowych (powstanie rynku zbytu dla produkowanej na terenie Gminy zdrowej, naturalnej żywności), • prognozowany wzrost liczby ludności na terenie Gminy, • nowe technologie energetyczne, bazujące na odnawialnych źródłach energii.	

Źródło Opracowanie własne

Zaniechanie w najbliższym czasie realizacji działań rozwojowych w zakresie zwiększenia atrakcyjności Gminy Bytoń może doprowadzić do zmniejszenia się liczby obecnych mieszkańców, którzy będą migrowali z terenu Gminy na obszary dla nich bardziej atrakcyjne, jak i brak napływu nowych mieszkańców, turystów i inwestorów. W związku z tym, może to doprowadzić do zmniejszania dochodów własnych Gminy w wyniku zmniejszenia liczby podatników (rozumianych jako mieszkańców i inwestorów) oraz zmniejszenia wpływów do budżetu z tytułu podatków (zwłaszcza podatku od osób fizycznych i prawnych oraz podatku od nieruchomości).

Reasumując powyższe, aby Gmina Bytoń mogła się rozwijać i zwiększać swoją przewagę konkurencyjną w stosunku do innych gmin, musi przede wszystkim podjąć działania zmierzające **do zatrzymywania obecnych mieszkańców na terenie Gminy, a następnie do pozyskiwania nowych mieszkańców Gminy, zwiększenia atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej oraz pozyskiwania nowych podmiotów gospodarczych** na swoim terenie, co w dalszej perspektywie przyczyni się do zwiększenia jej dochodów własnych, a tym samym zwiększy możliwości inwestycyjne Gminy.

III. Strategia Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2014-2020

1. Kierunki rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego oraz powiatu radziejowskiego

Strategia Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2015-2020 jest dokumentem strategicznym, którego założenia i kierunki rozwoju są zgodne z innymi nadrzędnymi strategiami rozwoju województwa oraz powiatu.

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+

Strategia rozwoju województwa kujawsko - pomorskiego do 2020 roku, przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego nr XLI/693/13 z dnia 21 października 2013 r., stanowi odpowiedź samorządu województwa na zmieniającą się sytuację polityczną kraju i warunki społeczno-gospodarcze oraz przestrzenne regionu.

Misją regionu do 2020 r. jest uzyskanie określonego stanu rozwoju województwa kujawsko - pomorskiego, gdzie na pierwszym miejscu są jego mieszkańcy: poszczególne jednostki tworzące rodziny i składające się na całe społeczeństwo.

„Kujawsko-pomorskie – człowiek, rodzina, społeczeństwo".

Misja ta będzie realizowana przez następujące priorytety:

1. Konkurencyjna gospodarka;
2. Modernizacja przestrzeni wsi i miast;
3. Silna metropolia;
4. Nowoczesne społeczeństwo.

Wymienione priorytety zostaną zrealizowane dzięki ośmiu celom strategicznym.

Rysunek 7. Priorytety i cele strategiczne województwa kujawsko - pomorskiego

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+

Za najważniejszy priorytet należy uznać priorytet „Konkurencyjna gospodarka". Przekłada się on bowiem na wszystkie sfery życia mieszkańców województwa kujawsko – pomorskiego. Konkurencyjna, właściwie i prężnie działająca gospodarka jest wynikiem funkcjonowania wszystkich sfer regionu, decyduje o jakości życia mieszkańców, dochodach samorządów i pozycji całego województwa w gospodarce krajowej. W związku z powyższym pozostałe priorytety powinny zostać uznane za priorytety wspomagające i wspierające rozwój konkurencyjnej gospodarki. Koniunktura gospodarcza wymaga kompleksowych działań mających na cele modernizację przestrzeni wsi i miast, tworzenie silnych metropolii oraz nowoczesnego społeczeństwa.

Podstawowym zadaniem priorytetu „Konkurencyjna gospodarka" jest dążenie do unowocześnienia gospodarki, co przełoży się na zwiększenie liczby miejsc pracy i ograniczenie bezrobocia. Z kolei priorytet „Modernizacja przestrzeni wsi i miast" ma na celu przede wszystkim stymulację rozwoju obszarów wiejskich oraz ożywienie społeczno-gospodarcze miast. Czynnikiem przyspieszającym rozwój gospodarczy i decydującym o konkurencyjności regionów będą największe miasta. Dlatego też, jednym z priorytetów jest „Silna metropolia". Całości dopełnia priorytet sformułowany jako „Nowoczesne społeczeństwo", mający na celu podniesienie różnych aspektów rozwoju społecznego, które obecnie należą do niskich lub najniższych w kraju.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Celem głównym niniejszego dokumentu jest:

Uczynienie województwa kujawsko-pomorskiego konkurencyjnym i innowacyjnym regionem Europy oraz poprawa jakości życia jego mieszkańców.

Program finansowany będzie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, publicznych środków krajowych i środków prywatnych. Za wdrażanie Programu odpowiedzialny będzie Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Realizacja niniejszego celu zostanie osiągnięta dzięki działaniom ujętym w 12 osiach priorytetowych:

- Oś Priorytetowa 1 Wzmocnienie Innowacyjności i Konkurencyjności Gospodarki Regionu,
  - Cel tematyczny 1: Wzmacnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji:

    1.1. Udoskonalenie infrastruktury badań i innowacji (...),

    1.2. Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje (...).
  - Cel tematyczny 3: Wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR):

    3.1. Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości,

    3.2. Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia,

3.3. Wspieranie tworzenia i rozszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług,

3.4. Wspieranie zdolności MŚP do wzrostu na rynkach regionalnych, krajowych i międzynarodowych oraz do angażowania się w procesy innowacji.

- Oś Priorytetowa 2 Cyfrowy Region:
  - Cel tematyczny 2: Zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK:

    2.3. Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia.
- Oś Priorytetowa 3 Efektywność Energetyczna i Gospodarka Niskoemisyjna w Regionie:
  - Cel tematyczny 4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach:

    4.1. Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,

    4.2. Promowanie efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach,

    4.3. Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym,

    4.5. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.
- Oś Priorytetowa 4 Region Przyjazny Środowisku:
  - Cel tematyczny 5. Promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem:

    5.2. Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami.
  - Cel tematyczny 6 Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami:

    6.1. Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie,

6.2. Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie,

6.3. Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego,

6.4. Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochronę i rekultywację gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000" i zieloną infrastrukturę.

- Oś Priorytetowa 5 Spójność Wewnętrzna I Dostępność Zewnętrzna Regionu:
  - Cel tematyczny 7 Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej:

    7.2. Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi,

    7.3. Rozwój i usprawnienie przyjaznych środowisku (w tym o obniżonej emisji hałasu) i niskoemisyjnych systemów transportu, w tym śródlądowych dróg wodnych i transportu morskiego, portów, połączeń multimodalnych oraz infrastruktury portów lotniczych, w celu promowania zrównoważonej mobilności regionalnej i lokalnej,

    7.4. Rozwój i rehabilitacja kompleksowych, wysokiej jakości i interoperacyjnych systemów transportu kolejowego oraz propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu.
- Oś Priorytetowa 6 Solidarne Społeczeństwo i Konkurencyjne Kadry:
  - Cel tematyczny 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją:

    9.1. Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną (...),

    9.2. Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich.
  - Cel tematyczny 10 Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie:

    10.4. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej.
- Oś Priorytetowa 7 Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność:

- Cel tematyczny 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją:

  9.10 Inwestycje dokonywane w kontekście strategii na rzecz rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność.

- Oś Priorytetowa 8 Aktywni Na Rynku Pracy:
  - Cel tematyczny 8 Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników:

    8.5 Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników,

    8.7 Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw,

    8.8 Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę,

    8.9 Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian,

    8.10 Aktywne i zdrowe starzenie się.

- Oś Priorytetowa 9 Solidarne Społeczeństwo:
  - Cel tematyczny 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją:

    9.4 Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie,

    9.7 Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym,

    9.8 Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia,

- Oś Priorytetowa 10 Innowacyjna Edukacja:
  - Cel tematyczny 10 Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie:

    10.1. Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego

i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia,

10.3 BIS Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami,

10.3 Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji.

- Oś Priorytetowa 11 Rozwój Lokalny Kierowany Przez Społeczność:
  - Cel tematyczny 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją:

    9.9 Lokalne strategie rozwoju realizowane przez społeczność.
- Oś Priorytetowa 12 Pomoc Techniczna.

Strategia Rozwoju Powiatu Radziejowskiego na lata 2014-2020

Misją *„Strategii..."* jest:

„Edukacja, aktywni mieszkańcy i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych ziemi radziejowskiej, źródłem rozwoju rolnictwa i przedsiębiorczości pozarolniczej"

Główne cele strategii:

I. Mieszkańcy powiatu zintegrowani wokół działań na rzecz aktywnego rozwiązywania wspólnych problemów swojej społeczności.

II. Poziom i kierunki kształcenia młodzieży i edukacji dorosłych dostosowane do współczesnego rynku pracy, pozwalające na skuteczne zdobywanie dobrych miejsc pracy na terenie powiatu i poza nim, a także na podejmowanie własnej działalności gospodarczej.

III. Dobre rolnictwo i kooperujące z nim nowoczesne przetwórstwo rolne, wytwarzające markowe produkty, pozwalające na uzyskiwanie godziwych dochodów przez rolników i utworzenie nowych miejsc pracy.

IV. Rozwinięta infrastruktura, czyste środowisko, bezpieczeństwo i zadbane rejony turystyczne powiatu radziejowskiego atrakcją turystyczną w skali krajowej.

Cele operacyjne dla celów głównych

Cel główny I - Mieszkańcy powiatu zintegrowani wokół działań na rzecz aktywnego rozwiązywania wspólnych problemów swojej społeczności.

1. Stworzenie mechanizmów konsultacji i wypracowywania wspólnych kierunków działania organów samorządowych gmin i w ramach powiatu.
2. Zapewnienie wpływ u lokalnych środowisk biznesu na kreowanie polityki samorządów wobec istniejących i powstających firm, a także wobec inwestorów zewnętrznych.
3. Zintegrowanie środowisk rolniczych wokół wspólnych działań na poziomie lokalnym, na rzecz wspierania modernizacji gospodarstw rolnych, organizacji struktur otoczenia rolnictwa i łagodzenia niekorzystnych skutków procesów restrukturyzacji rolnictwa.
4. Zmiana nastawienia społeczności lokalnych – przejście od postaw pesymistycznych i pasywnych do postaw zaangażowanych w działania na rzecz poprawy sytuacji swojej społeczności i swojego osobistego losu.
5. Zbudowanie podstaw lokalnej społeczności obywatelskiej, rozumiejącej wagę aktywności na poziomie wsi, gminy, powiatu i województwa, zintegrowanej w ramach swojej „małej ojczyzny".
6. Stworzenie w powiecie lub jego otoczeniu warunków organizacyjnych dla pozyskiwania środków pomocowych ze źródeł krajowych i zagranicznych.
7. Rozwijanie współpracy z partnerami samorządowymi z zagranicy dla przenoszenia pozytywnych przykładów funkcjonowania społeczności lokalnych.

Cel główny II - Poziom i kierunki kształcenia młodzieży i edukacji dorosłych dostosowane do współczesnego rynku pracy, pozwalające na skuteczne zdobywanie dobrych miejsc pracy na terenie powiatu i poza nim, a także na podejmowanie własnej działalności gospodarczej.

1. Skuteczne wzmocnienie i zreformowanie szkół średnich(ogólnych i zawodowych) pozwalające na wyrównanie szans edukacyjnych i zawodowych młodzieży z terenu powiatu radziejowskiego z szansami młodzieży z wielkich miast.
2. Uczynienie Radziejowa „zamiejscowym" ośrodkiem akademickim, poprzez rozwój istniejących i uruchamianie nowych kierunków kształcenia na poziomie akademickim.
3. Stworzenie szerokich możliwości uzupełniania wykształcenia dla ludzi dorosłych, poprzez szkolenie w nowych zawodach i kształcenie umiejętności podejmowania i rozwoju działalności gospodarczej.
4. Stworzenie systemu reorientacji zawodowej bezrobotnych, pozwalającego na łagodzenie skutków bezrobocia poprzez dostarczanie nowych kwalifikacji poprawiających szanse na rynku pracy.

Cel główny III - Dobre rolnictwo i kooperujące z nim nowoczesne przetwórstwo rolne, wytwarzające markowe produkty, pozwalające na uzyskiwanie godziwych dochodów przez rolników i utworzenie nowych miejsc pracy.

1. Wspieranie zmian strukturalnych w rolnictwie poprzez działania na rzecz zalesiania słabych gruntów, rozwijanie gospodarki leśnej i łowieckiej oraz modernizacji infrastruktury rolnictwa (melioracje, nawadnianie).
2. Zapewnienie rolnikom dostępu do edukacji w zakresie zachowań na rynku i możliwości uzyskania wiarygodnej informacji rynkowej.
3. Zbudowanie profesjonalnych organizacji, zrzeszających rolników, wyspecjalizowanych w działaniach na rynku rolnym i przetwórstwie (tzw. grupy producenckie).
4. Wykreowanie (odnalezienie i upowszechnienie tradycyjnych, opracowanie nowych) markowych, regionalnych produktów żywnościowych, mogących skutecznie konkurować na rynku.
5. Stworzenie sieci małych przetwórni rolnych (grupy producenckie, rolnicy - przedsiębiorcy) wytwarzających wystandaryzowane produkty, wspólnie promowane i sprzedawane.
6. Zintegrowanie przetwórstwa z bazą surowcową poprzez tworzenie powiązań kontraktowych, organizacyjnych i kapitałowych.
7. Wypromowanie Powiatu jako dobrego miejsca do robienia interesów.

Cel główny IV - Rozwinięta infrastruktura, czyste środowisko, bezpieczeństwo i zadbane rejony turystyczne powiatu radziejowskiego atrakcją turystyczną w skali krajowej.

1. Rozbudowanie składników infrastruktury technicznej służącej poprawie warunków życia, ochronie środowiska i rozwojowi przedsiębiorczości w zakresie przetwórstwa rolnego, turystyki i innych dziedzin gospodarczych (m.in. wspólna gazyfikacja terenu powiatu i budowa systemu kanalizacyjnego).
2. Ukształtowanie nowego modelu świadomości ekologicznej mieszkańców, pozwalającego na wzmocnienie społecznej i indywidualnej dbałości o czystość środowiska naturalnego.
3. Poprawienie wizerunku miast i wsi poprzez działania w zakresie estetyzacji zagród rolniczych i najczęściej odwiedzanych obszarów miast.
4. Rozbudowa bazy gospodarki turystycznej, w szczególności poprzez powstanie gospodarstw agroturystycznych, inwestycje hotelarskie i gastronomiczne oraz przeprofilowanie istniejących ośrodków wypoczynkowych w kierunku świadczenia komercyjnych usług pobytowych i rekreacyjnych.

5. Zbudowanie systemu obsługi turystycznej poprzez powstanie obiektów służących aktywnym formom spędzania wolnego czasu (ścieżki rowerowe, trasy spacerowe, ośrodki jeździeckie, tereny łowieckie, rolnicze gospodarstwa pokazowe, obiekty dla sportów wodnych, itd.)
6. Ustanowienie skutecznego systemu współpracy samorządowej w zakresie rozwoju gospodarki turystycznej - dla Jeziora Gopło i dla gmin w południowej części powiatu zlokalizowanych nad Gopłem i Jeziorem Głuszyńskim.
7. Wykreowanie na rynku krajowym wyróżnialnego produktu turystycznego powiatu radziejowskiego w oparciu o trzy podstawowe zasoby – czyste jeziora ,czyste kujawskie rolnictwo i dziedzictwo historyczne (Płowce, sejmiki w Radziejowie.
8. Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa zdrowotnego, publicznego i socjalnego na jak najwyższym poziomie, pozwalającego na uzyskanie stanu zadowolenia i akceptacji mieszkańców i, w adekwatnym zakresie, turystów.

Strategia ORSG Powiatu Radziejowskiego na lata 2014-2020

Strategia ORSG Powiatu Radziejowskiego na lata 2014-2020 jest dokumentem, który wyznacza najważniejsze kierunki rozwojowe powiatu w perspektywie do 2020 roku. Zasadniczym celem dokumentu było zobrazowanie sytuacji społeczno-ekonomicznej powiatu radziejowskiego, a także przedstawienie przedsięwzięć strategicznych dla rozwoju. W dokumencie przedstawiono wizję oraz misję rozwoju powiatu radziejowskiego do 2020 r.:

WIZJA - Powiat Radziejowski:
- miejsce wyposażone w wysokiej jakości infrastrukturę,
- obszar gwarantujący mieszkańcom dobre warunki życia,
- siedziba strategicznego kapitału społecznego regionu,
- nowoczesny ośrodek przyjazny środowisku,
- rozwijające się centrum kultury i rekreacji.

MISJA - Misją samorządu jest osiągnięcie trwałego rozwoju powiatu, przy optymalnym wykorzystaniu potencjału społecznego, kulturalnego i gospodarczego.

Dla urzeczywistnienia zdefiniowanej wizji rozwoju powiatu radziejowskiego wskazano sześć celów rozwojowych:

- Poprawa atrakcyjności infrastrukturalnej i gospodarczej powiatu;
- Podniesienie poziomu kapitału społecznego;
- Rozwój i dostosowanie systemu pomocy społecznej do potrzeb oraz zachodzących zmian demograficznych;

- Poprawa efektywności energetycznej budynków zlokalizowanych na terenie powiatu;
- Ochrona zabytków oraz kreowanie nowych rozwiązań kulturalno-rekreacyjnych;
- Poprawa świadomości zdrowotnej mieszkańców oraz modernizacja infrastruktury medycznej.

2. Misja Gminy Bytoń

Misja to zwięzła, wewnętrznie spójna deklaracja definiująca powód istnienia organizacji, jej podstawowy cel, na którego realizację nastawione są jej działania oraz wartości, które kierują pracą jej personelu.

W przypadku jednostek samorządu terytorialnego, misja została zdefiniowana w Ustawie o samorządzie gminnym, zgodnie z którą do zadań własnych Gminy należy *zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty* (ustawa z dnia 8 marca 1990 r. Dz.U. 2015 poz. 1515).

Uwzględniając powyższe określono następującą **misję Gminy Bytoń**:

„Efektywne zaspokajanie potrzeb mieszkańców Gminy, zapewniające godne warunki bytowe, rozwój społeczeństwa oraz poczucie stabilizacji w przyszłości"

3. Wizja rozwoju Gminy Bytoń

Wizja rozwoju gminy określa stan docelowy, do którego władze lokalne oraz ich partnerzy będą dążyć, wykorzystując możliwości płynące z posiadanego potencjału własnego i szans pojawiających się w najbliższym otoczeniu. Wizja określa zatem jak gmina zamierza być postrzegana w przyszłości.

Uwzględniając powyższe określono następującą **wizję rozwoju Gminy Bytoń**:

„Gmina Bytoń – gmina przyjazna dla mieszkańców, turystów i inwestorów, zapewniająca wysoki standard życia z poszanowaniem walorów środowiska przyrodniczego"

4. Interesariusze Strategii

Interesariusze strategii to podmioty (osoby, grupy osób, społeczności, instytucje, organizacje), które mogą istotnie wpływać na gminę oraz których potrzeby zamierza zaspakajać gmina świadcząc określone usługi publiczne.

Interesariuszy definiuje się w kontekście określonej wizji rozwoju.

Należy podkreślić, że w przypadku każdej gminy w Polsce najważniejszymi interesariuszami, których potrzeby musi zaspakajać, są jej mieszkańcy.

Interesariuszami Gminy Bytoń są:

1) obecni i potencjalni mieszkańcy Gminy Bytoń,
2) obecni i potencjalni przedsiębiorcy z terenu Gminy Bytoń,
3) turyści.

Władze Gminy Bytoń poprzez realizację celów zawartych w niniejszej Strategii, zmierzają do uzyskania dodatniego salda migracji poprzez zatrzymanie na terenie Gminy jej obecnych mieszkańców (zwłaszcza ludzi młodych), jak również przyciągnięcie nowych w wyniku rozwoju mieszkalnictwa i przedsiębiorczości na terenie Gminy, co w konsekwencji przyczyni się do rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy.

5. Wartość oczekiwana przez interesariusza

Wartość oczekiwana przez interesariusza to zbiór wymagań każdego z interesariuszy, który ma wpływ:

- w przypadku mieszkańców gminy – na atrakcyjność mieszkaniową i osadniczą gminy,
- w przypadku przedsiębiorców – na atrakcyjność inwestycyjną gminy,
- w przypadku turystów – na atrakcyjność turystyczną gminy.

Wartość oczekiwaną przez interesariuszy w kontekście atrakcyjności mieszkaniowej, inwestycyjnej i turystycznej, Gminy Bytoń przedstawiają Tabele 30, 31 i 32.

Należy podkreślić, że w tabelach zostały ujęte wszystkie czynniki atrakcyjności mieszkaniowej, turystycznej i inwestycyjnej, tzn. te, na które Gmina może wpływać oraz te, na które wpływu nie ma. Przy określaniu celów strategicznych będą brane pod uwagę tylko te obszary, w których Gmina Bytoń może podjąć jakieś działania inwestycyjne i rozwojowe.

Efekty jakie Gmina uzyska w wyniku osiągnięcia wysokiej atrakcyjności mieszkaniowej, inwestycyjnej i turystyczno-rekreacyjnej, przedstawione zostały za pomocą drzewa celów opracowanych dla każdego z tych obszarów (Rysunek 8, 9,10).

Rysunek 8. Drzewo celów dla zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej Gminy

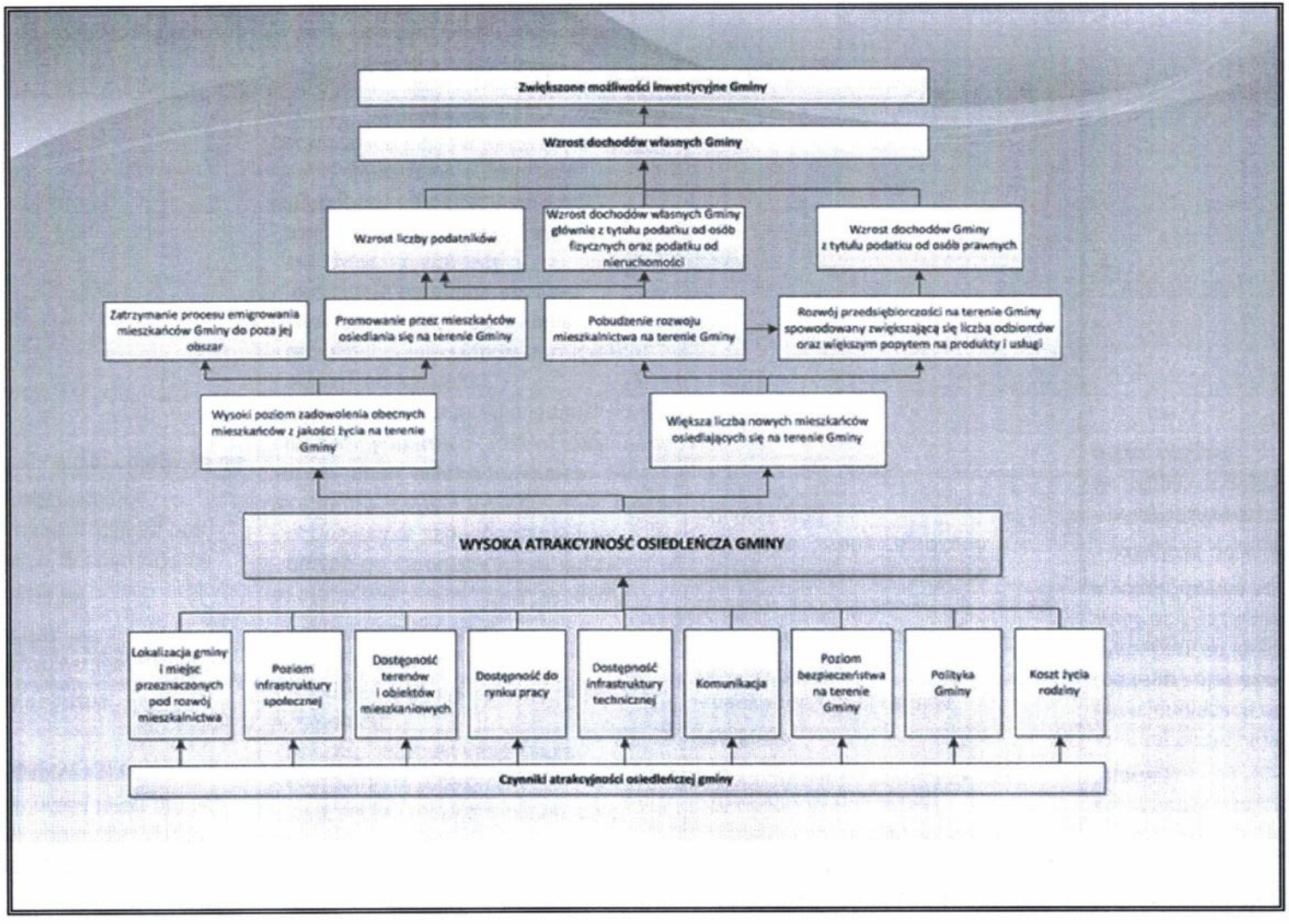

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 30. Wartość oczekiwana przez interesariuszy w zakresie atrakcyjności mieszkaniowej Gminy

Lokalizacja gminy i miejsc przeznaczonych pod rozwój mieszkalnictwa	Poziom infrastruktury społecznej	Dostępność terenów i obiektów mieszkaniowych	Dostępność do rynku pracy
- rodzaj szlaków komunikacyjnych przebiegających przez teren gminy, - odległość od większych ośrodków miejskich, - położenie geograficzne, - walory krajobrazowe (lasy, jeziora, obszary chronione), - warunki klimatyczne, - rodzaj podmiotów gospodarczych działających w okolicy (czy są one uciążliwe dla mieszkańców), - dostęp do usług (w tym odległość od sklepów)	a) dostęp do oświaty: - lokalizacja i rozmieszczenie szkół, - dostęp do przedszkoli, - poziom i kierunki kształcenia w szkołach, - wyposażenie i stan techniczny szkół, - oferta zajęć pozalekcyjnych, - kadra nauczycielska, b) oferta spędzania czasu wolnego: - dostęp do ośrodków kulturalnych, - odpowiednie zagospodarowanie terenu (np. skwery z ławeczkami, place zabaw, parki, ścieżki rowerowe) - imprezy kulturalne i rozrywkowe organizowane na terenie Gminy, - obiekty sportowe, - funkcjonowanie klubów sportowych, c) dostęp do opieki zdrowotnej: - lokalizacja ośrodków zdrowia, - odległość od szpitala, - rodzaje lekarzy i specjalistów w istniejących ośrodkach zdrowia, d) funkcjonowanie organizacji społecznych i stowarzyszeń (np. klub seniora, OSP, koło gospodyń wiejskich)	- dostępność działek budowlanych, - dostępność mieszkań komunalnych lub mieszkań pod wynajem, - ceny mieszkań i działek budowlanych, - uwarunkowania przyrodnicze terenów pod zabudowę (np. czy są to tereny zalewowe, obszary chronione, tereny zagrożone osuwiskami)	- miejsca pracy (jaka jest możliwość znalezienia pracy na danym terenie), - rodzaj podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy (od tego zależy poziom wymaganych kwalifikacji oraz z tego wynikać będzie średnie wynagrodzenie za pracę), - odległość od większych miast, - polityka inwestycyjna gminy (jakie działania rozwojowe są prowadzone przez władze)

Dostępność infrastruktury technicznej	Komunikacja	Poziom bezpieczeństwa na terenie Gminy	Polityka Gminy	Koszt życia rodziny
- wyposażenie terenu	- rodzaj dróg na terenie	- poziom patologii	- promocja gminy (co jest	- wysokość podatków,

w media (sieć wodno-kanalizacyjna, energetyczna, gazowa, ciepłownicza), - infrastruktura drogowa (rodzaj dróg, odległość od nich i ich stan techniczny) - dostęp do Internetu, - zasięg sieci komórkowych	Gminy, - stan techniczny dróg, - odległość od głównych dróg, - występowanie ścieżek rowerowych i chodników na terenie gminy, - rodzaj transportu publicznego funkcjonującego na terenie gminy, - częstotliwość kursów transportu publicznego	i przestępczości na danym terenie, - dostępność służb porządkowych i ratowniczych (policji, OSP), - prawdopodobieństwo wystąpienia kataklizmów (np. powodzi, huraganów itp.) - chodniki i ścieżki rowerowe, - dobrze funkcjonujący system oświetlenia ulicznego	promowane, czy gmina jest szczególnie z czegoś znana), - polityka inwestycyjna gminy (jakie działania rozwojowe są prowadzone przez władze i z jaką częstotliwością), - polityka prorodzinna, - współpraca samorządu z przedsiębiorcami, - wysokość podatków, - sposób obsługi mieszkańców Gminy i komunikacji z nimi	- wysokość czynszu za mieszkanie, - koszty dostępu do mediów (opłata za wodę, ścieki, ciepło) - koszty związane z posyłaniem dzieci do szkół, - dostępność i odległość od marketów i hipermarketów

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 9. Drzewo celów dla zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej Gminy

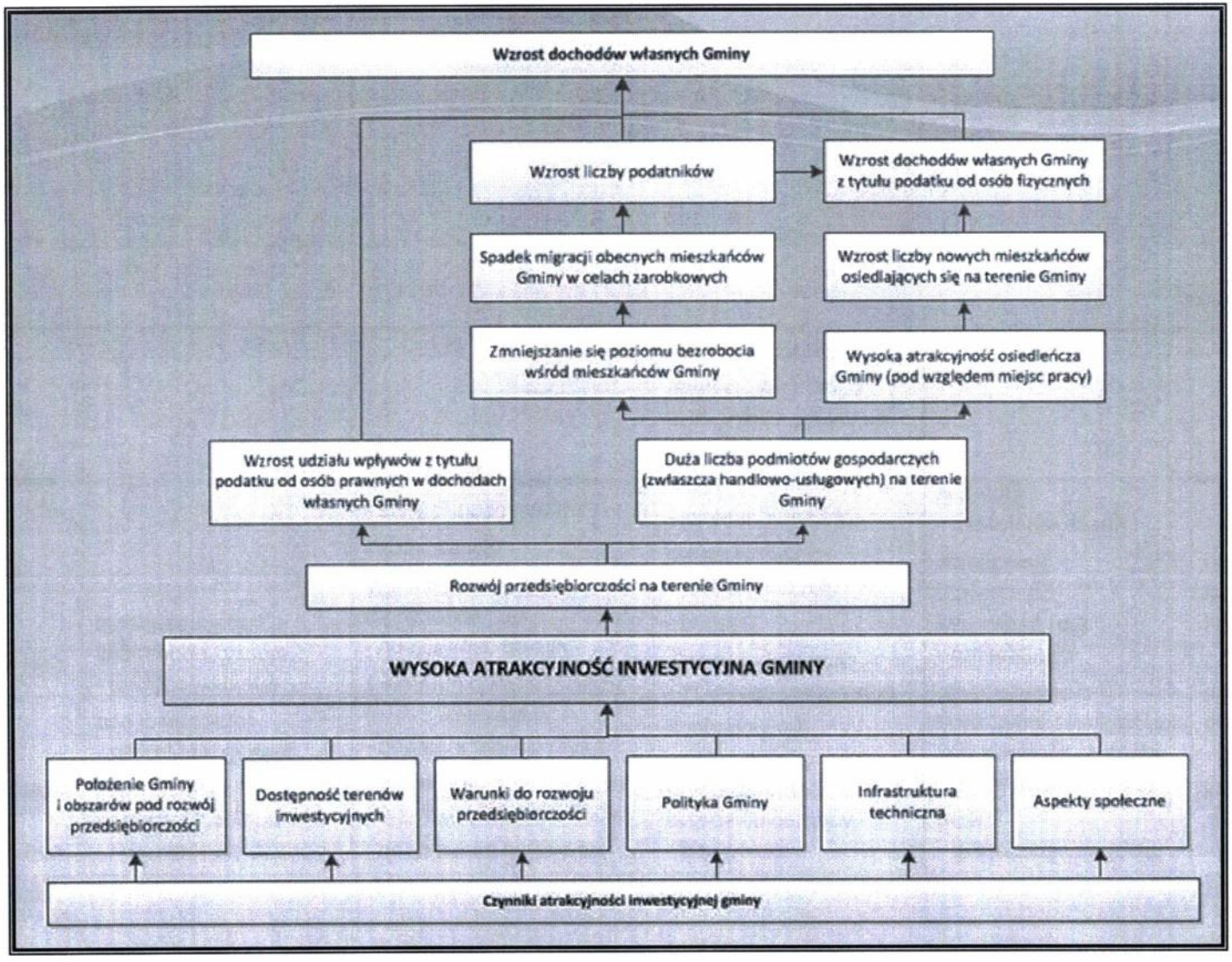

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 31. Wartość oczekiwana przez interesariuszy w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy

Położenie gminy i obszarów pod rozwój przedsiębiorczości	Dostępność terenów inwestycyjnych	Warunki do rozwoju przedsiębiorczości	Polityka gminy	Infrastruktura techniczna	Aspekty społeczne
- lokalizacja gminy pod względem geograficznym (w jakiej części Polski leży, w pobliżu jakich większych miast), - lokalizacja gminy pod względem komunikacyjnym (rodzaj i znaczenie szlaków komunikacyjnych przebiegających przez teren Gminy), - walory turystyczne gminy	- wyznaczenie terenów inwestycyjnych na terenie gminy, - uzbrojenie działek pod inwestycje, - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	- dostępność surowców, - odległość od większych rynków zbytu, - popyt na danym rynku (w tym wynikający z uwarunkowania terenu), - dostępność do siły roboczej (w tym wykwalifikowanej), - konkurencja, - atrakcyjność firm już działających na terenie gminy	- pomoc dla przedsiębiorców w prowadzeniu działalności gospodarczej, - szybkość załatwiania spraw w Urzędzie, - podatki, - stosowanie ulg inwestycyjnych, - lokalne przepisy, - preferowane kierunki rozwoju przedsiębiorczości na terenie danej gminy, - promocja gminy	- dostępność dobrych dróg, - dostępność komunikacyjna (dobre połączenie z większymi ośrodkami zbytu), - dostępność parkingów (dla działalności usługowej), - uzbrojenie gminy w media	- kierunki kształcenia w szkołach i poziomy kształcenia, - poziom bezpieczeństwa publicznego, - klimat do rozwoju przedsiębiorczości (w kontekście mieszkańców)

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 10. Drzewo celów dla zwiększenia atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej Gminy

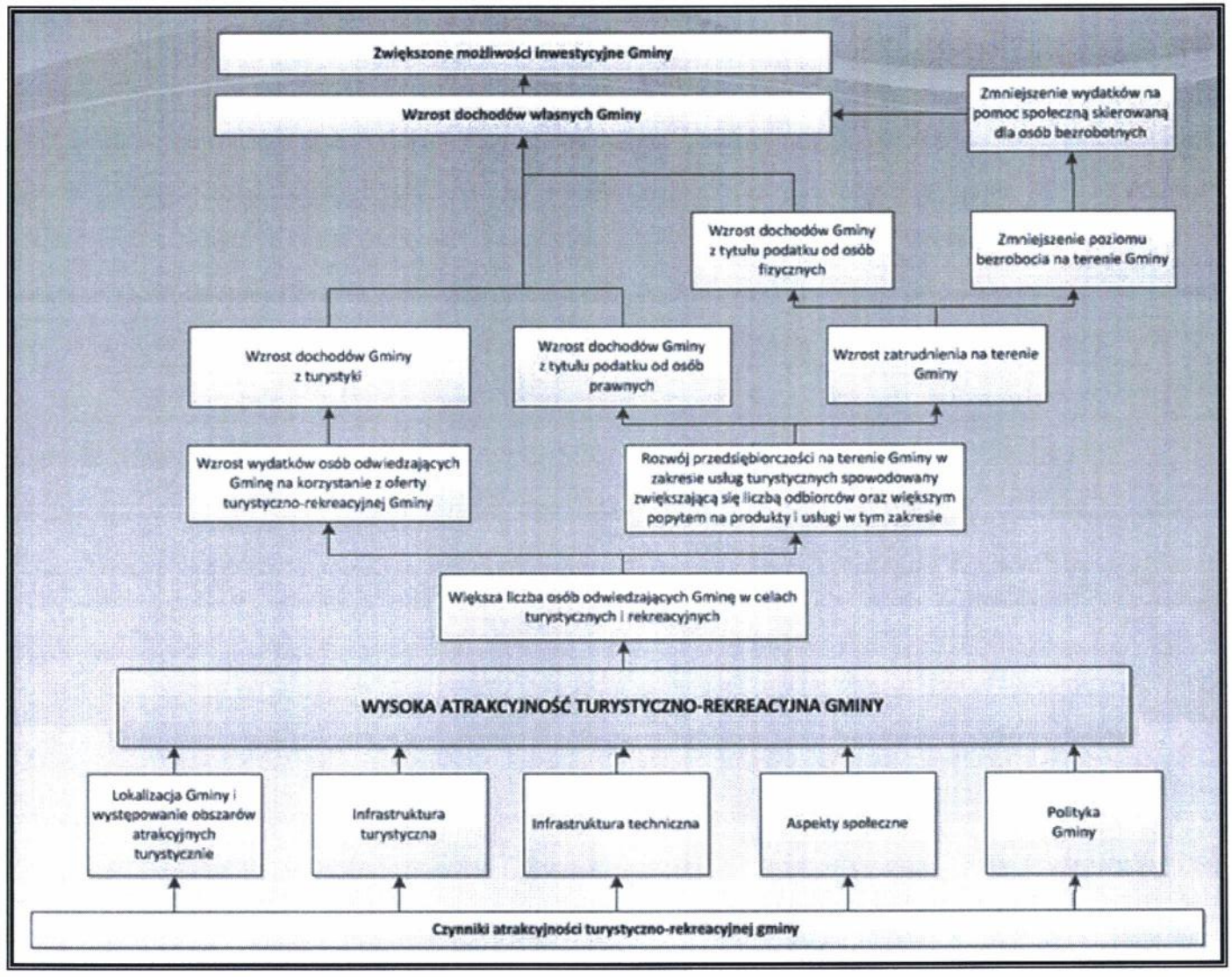

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 32. Wartość oczekiwana przez interesariuszy w zakresie atrakcyjności turystycznej Gminy

Położenie gminy i obszarów atrakcyjnych turystycznie	Infrastruktura turystyczna	Infrastruktura techniczna	Aspekty społeczne	Polityka gminy
- lokalizacja gminy pod względem geograficznym (w jakiej części Polski leży, w pobliżu jakich większych miast), - lokalizacja gminy pod względem komunikacyjnym (rodzaj i znaczenie szlaków komunikacyjnych przebiegających przez teren gminy), - walory turystyczne gminy (w tym obszary chronione, krajobraz, wody powierzchniowe)	- dostępność chodników i ścieżek rowerowych, - dostępność tras i szlaków turystycznych, - dostęp do miejsc sprzyjających uprawianiu hobby, - miejsca do odpoczynku na świeżym powietrzu (np. place zabaw, ławeczki w lesie), - baza gastronomiczna i noclegowa, - liczba gospodarstw agroturystycznych na terenie gminy	- dostępność dobrych dróg, - dostępność komunikacyjna (dobre połączenie z większymi ośrodkami miejskimi), - dostępność parkingów, - oświetlenie drogowe,	- oferta kulturalna, - dostępność zabytków i innych obiektów cennych historycznie i kulturowo, - częstotliwość i rodzaj organizowanych imprez kulturalno-rozrywkowych,	- informacja turystyczna o najważniejszych atrakcjach w gminie, - informacje na stronie internetowej gminy, - przewodnik turystyczny gminy, - promocja gminy

Źródło: Opracowanie własne

6. Cele strategiczne i cele operacyjne

Przeprowadzona diagnoza otoczenia strategicznego Gminy i jej potencjału oraz analiza SWOT pozwoliły na ustalenie celów strategicznych zmierzających do realizacji wizji Gminy Bytoń. Cele strategiczne zostały opracowane zgodnie z zasadami polityki strukturalnej Unii Europejskiej. Zatem są to cele ambitne, precyzyjne, realne i mierzalne.

Niniejsza *Strategia* postawiła przed sobą 3 cele strategiczne w ramach trzech obszarów działań:

1) Mieszkalnictwo,
2) Gospodarka,
3) Turystyka i środowisko przyrodnicze.

Obszary rozwojowe Gminy są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Zadania zrealizowane w zakresie infrastruktury technicznej pomogą zrealizować zadania w sferze mieszkaniowej i gospodarczej, pozytywnie wpłyną na ochronę środowiska i rozwój turystyki. Cele osiągnięte w ramach strefy społecznej i kulturowej wpłyną na realizację celów w zakresie atrakcyjności mieszkaniowej i turystycznej. Z kolei cele dotyczące rozwoju Gminy ułatwią realizację pozostałych celów strategicznych.

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację konkretnych celów operacyjnych.

Tabela 33. Schemat prezentujący plan strategiczny Strategii Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2014-2020

WIZJA GMINY BYTOŃ **„Gmina Bytoń – gmina przyjazna dla mieszkańców, turystów i inwestorów, zapewniająca wysoki standard życia z poszanowaniem walorów środowiska przyrodniczego"**		
Cel strategiczny 1: **Wzrost atrakcyjności osiedleńczej Gminy Bytoń**	Cel strategiczny 2: **Rozwój gospodarczy Gminy Bytoń**	Cel strategiczny 3: **Wzrost atrakcyjności turystycznej i poprawa stanu środowiska przyrodniczego Gminy Bytoń**
Cele operacyjne: 1.1. Zapewnienie wysokiego poziomu edukacji; 1.2. Rozbudowa bazy sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej; 1.3. Dostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców; 1.4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej i okołodrogowej.	Cele operacyjne: 2.1. Wspieranie przedsiębiorców i realizacja projektów w zakresie ekonomii społecznej; 2.2. Wspieranie rozwoju rolnictwa i agroturystyki,	Cele operacyjne: 3.1. Stworzenie systemu promocji Gminy; 3.2. Budowa i modernizacja terenów; rekreacyjnych oraz bazy okołoturystycznej; 3.3. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego.

Źródło: Opracowanie własne

Cel strategiczny 1: Wzrost atrakcyjności osiedleńczej Gminy Bytoń

W celu zbudowania atrakcyjności osiedleńczej Gminy Bytoń, władze Gminy będą podejmować działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb jej obecnych i potencjalnych mieszkańców. W ramach tego celu realizowane będą działania zarówno w sferze infrastruktury społecznej, jak i technicznej. Podejmowane działania będą dotyczyły obszaru edukacji, kultury, rekreacji i komunikacji.

Do przedmiotowego celu strategicznego przyporządkowano następujące cele operacyjne:

1.1. Zapewnienie wysokiego poziomu edukacji – diagnoza strategiczna Gminy Bytoń wykazała niedostatecznie rozwiniętą bazę placówek oświatowych, zwłaszcza w zakresie edukacji przedszkolnej. W związku z tym, działania w ramach niniejszego celu operacyjnego kładą nacisk na rozwój ośrodków edukacyjnych dla najmłodszych mieszkańców Gminy. Dodatkowo, w celu podniesienia poziomu edukacji lokalnej społeczności zaplanowano m.in. doposażenie pracowni szkolnych oraz organizację kursów edukacyjnych dla mieszkańców Gminy.

L.p.	Nazwa projektu	Beneficjent	Wdrożenie	Szacowane koszty w zł	Źródła finansowania
1.	Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Morzycach o budynek przedszkola	Gmina Bytoń	2016-2018	3.200.000	Środki własne, RPO
2.	„Nasz Maluszek I" - upowszechnienie edukacji przedszkolnej i zmniejszenie różnic w dostępie do wychowania przedszkolnego poprzez utworzenie dodatkowych oddziałów przedszkolnych w Morzycach	Gmina Bytoń	2016-2018	500.000,00	Środki własne, RPO
3.	„Nasz Maluszek II" - zapewnienie opieki dla najmłodszych mieszkańców Gminy w żłobku gminnym w Morzycach	Gmina Bytoń	2016-2018	360.000,00	Środki własne, RPO
4.	Kompleksowe wyposażenie pracowni szkolnych	Gmina Bytoń	2017-2018	800.000,00	RPO
5.	Twój klucz do wiedzy – zajęcia edukacyjne dla młodzieży gimnazjalnej	Gmina Bytoń	2016-2018	160 000,00	Środki własne, EFS

6.	Podnoszenie poziomu kształcenia uczniów w szkole podstawowej i gimnazjum	Gmina Bytoń, placówki oświatowe	2015-2020	300 000,00	Środki własne, RPO
7.	Kursy edukacyjne	Gmina Bytoń	2016-2019	250.000,00	Środki własne, RPO
8.	Aktywizacja społeczna osób starszych poprzez organizację zajęć rekreacyjno-sportowych, uczenie się przez całe życie, Internet dla osób starszych i Klub Seniora	Gmina Bytoń	2016-2020	500.000	Środki własne, środki unijne, EFS
9.	„Podajmy sobie dłoń" - Budowanie sieci wzajemnej pomocy między pokoleniami	Gmina Bytoń, Stowarzyszenia, Kluby	2016-2019	300.000,00	Środki własne, środki unijne, EFS
10.	Uwierz w siebie – specjalistyczne poradnictwo psychologiczne i prawne dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji	Gmina Bytoń, GOPS, organizacje pozarządowe	2016-2018	200 000,00	Środki własne, EFS

1.2. Rozbudowa bazy sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej – w ramach działania wspierane będą inicjatywy zmierzające do poszerzania oferty spędzania wolnego czasu na terenie Gminy zarówno poprzez wykorzystanie istniejącej bazy lokalowej, jak również wspieranie i aktywizacja działalności stowarzyszeń, organizacji pozarządowych, klubów sportowych i inicjatyw społecznych.

L.p.	Nazwa projektu	Beneficjent	Wdrożenie	Szacowane koszty w zł	Źródła finansowania
1.	Rozwój oferty kulturalnej o znaczeniu lokalnym i regionalnym	Gmina Bytoń	2016-2020	250.000,00	Środki własne, środki unijne
2.	Rozwój bazy sportowej i rekreacyjnej na terenie Gminy Bytoń (budowa kortu tenisowego, boiska do piłki plażowej, skoczni do skoku w dal w Morzycach, budowa Orlika Lekkoatletycznego w Witowie, budowa Sali Gimnastycznej w Morzycach, budowa przyszkolnych siłowni w plenerze, modernizacja boiska piłkarskiego w Morzycach)	Gmina Bytoń	2016-2020	3.200 000,00	Środki własne, środki unijne

3.	Kompleksowy remont i wyposażenie świetlic Wiejskich w Niegibalicach, Stróżewie, Czarnocicach, Ludwikowie, Morzycach, Świeszu, Nasiłowie	Gmina Bytoń, GS Bytoń	2017-2018	1.000.000	RPO, PROW i WFOŚ

1.3. Dostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb mieszkańców – zarówno zmiany demograficzne, jak i społeczne, a także konieczność dostosowania otoczenia do zmieniających się warunków sprawiają, że konieczne do realizacji są inwestycje w infrastrukturę społeczną. Działania podejmowane w ramach tego celu będą dotyczyły również rozwijania e-urzędu oraz znoszenia barier technicznych, które uniemożliwiają osobom niepełnosprawnym korzystanie z jego usług.

L.p.	Nazwa projektu	Beneficjent	Wdrożenie	Szacowane koszty	Źródła finansowania
1.	Adaptacja budynku dawnej Szkoły w Budzisławiu na potrzeby Dziennego Domu Opieki oraz Centrum Rehabilitacyjnego	Gmina Bytoń, oraz GOPS, Stowarzyszenia, Parafie	2016 -2019	1.500.000	Środki własne, RPO
2.	Automatyzacja usług bibliotecznych – cyfryzacja Biblioteki	Wiejskie Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna w Bytoniu	2016-2020	30.000,00	RPO
3.	e-administracja oraz ICT	Gmina Bytoń	2016-2017	1.000.000	RPO
4.	Infostrada Pomorza i Kujaw	Gmina Bytoń	2016-2017	800.000,00	RPO

1.4. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej i okołodrogowej – stopień wyposażenia w infrastrukturę drogową oraz dostępność komunikacyjna jest istotnym czynnikiem wpływającym na chęć osiedlania się na terenie danej gminy oraz na atrakcyjność inwestycyjną, dlatego w ramach celu realizowane będą m.in. następujące zadania:

L.p.	Nazwa projektu	Beneficjent	Wdrożenie	Szacowane koszty w zł	Źródła finansowania
1.	Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego przy drogach wewnętrznych oraz na terenach rekreacyjnych	Gmina Bytoń	2018- 2020	500.000,00	Środki własne, RPO
2.	Budowa ścieżek pieszych i turystycznych na terenie Gminy Bytoń	Gmina Bytoń	2017	1.000.000	Środki własne, RPO
3.	Zagospodarowanie terenu parafialnego w Bytoniu na potrzeby parkingu;	Gmina Bytoń, Parafia w Bytoniu	2017-2018	100.000,00	PROW, RPO, WFOŚ
4.	Remont przystanków autobusowych oraz odnowienie i montaż tablic informacyjnych;	Gmina Bytoń	2017-2018	800.000,00	RPO, PROW
5.	Przebudowa drogi gminnej Borowo	Gmina Bytoń	2017-2020	750 0000,00	Własne, RPO, PROW
6.	Przebudowa drogi gminne Świesz	Gmina Bytoń	2017-2020	480 0000,00	Własne, RPO, PROW
7.	Przebudowa drogi gminnej Kolonia Niegibalice	Gmina Bytoń	2017-2020	460 0000	Własne, RPO, PROW
8.	Przebudowa drogi gminnej Holendry-Borowo	Gmina Bytoń	2017-2020	280 0000	Własne, RPO, PROW
9.	Przebudowa drogi gminnej Nowy Dwór	Gmina Bytoń	2017-2020	320 0000	Własne, RPO, PROW
10.	Przebudowa drogi gminnej Budzisław – Dąbrowa na odcinku długości 1,7 km.	Gmina Bytoń	2017-2020	390 0000	Własne, RPO, PROW
11.	Przebudowa drogi gminnej Ludwikowo	Gmina Bytoń	2017-2020	230 0000	Własne, RPO, PROW
12.	Przebudowa drogi gminnej Stróżewo	Gmina Bytoń	2017-2020	200 0000	Własne, RPO, PROW
13.	Przebudowa drogi gminnej Pścinno-Morzyce gminnej	Gmina Bytoń	2017-2020	500 0000	Własne, RPO, PROW
14.	Przebudowa drogi gminnej Potołówek-Stefanowo	Gmina Bytoń	2017-2020	320 0000	Własne, RPO, PROW
15.	Przebudowa drogi gminnej Litychowo	Gmina Bytoń	2017-2020	320 0000	Własne, RPO, PROW
16.	Przebudowa drogi gminnej Niegibalice	Gmina Bytoń	2017-2020	300 0000	Własne, RPO, PROW

17.	Remont drogi gminnej Nasiłowo-Niegibalice na odcinku długości 2,3 km	Gmina Bytoń	2017-2020	350 0000	Własne, RPO, PROW
18.	Remont drogi gminnej Bytoń	Gmina Bytoń	2017-2020	90 0000	Własne, RPO, PROW
19.	Remont drogi gminnej Nowy Dwór - Holendry Bytońskie	Gmina Bytoń	2017-2020	150 0000	Własne, RPO, PROW
20.	Remont drogi gminnej Świesz – Lubsin	Gmina Bytoń	2017-2020	90 0000	Własne, RPO, PROW

Cel strategiczny 2: Rozwój gospodarczy Gminy Bytoń

Rozwój przedsiębiorczości oraz aktywizacja zawodowa mieszkańców jest istotnym aspektem rozwoju Gminy Bytoń. Dzięki niemu powstaną nowe miejsca pracy dla mieszkańców, a w konsekwencji nastąpi wzrost przychodów Gminy. Z uwagi na specyfikę Gminy i jej zasoby, równie istotny jest rozwój obszarów wiejskich.

Do przedmiotowego celu strategicznego przyporządkowano następujące cele operacyjne:

2.1. Wspieranie przedsiębiorców i realizacja projektów w zakresie ekonomii społecznej – działania zmierzające do realizacji tego celu będą skupiały się na pobudzeniu przedsiębiorczości mieszkańców Gminy. W ramach tego celu realizowane będą również projekty w zakresie ekonomii społecznej, co przyczyni się do aktywizacji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

L.p.	Nazwa projektu	Beneficjent	Wdrożenie	Szacowane koszty w zł	Źródła finansowania
1.	Organizacja kursów zawodowych dla mieszkańców Gminy Bytoń	Gmina Bytoń	2015-2020	650.000	Środki własne, środki unijne RPO EFS

2.2. Wspieranie rozwoju rolnictwa i agroturystyki – rozwój obszarów wiejskich oraz wspomaganie mechanizacji i specjalizacji rolnictwa to aspekty, na które należy zwrócić uwagę, by produkcja rolna na terenie Gminy była konkurencyjna i opłacalna. Władze Gminy będą przede wszystkim skupiać się na bieżącym przekazywaniu rolnikom informacji istotnych dla tego rodzaju działalności. Dodatkowo, ważne jest wykorzystanie istniejącego potencjału Gminy w zakresie agroturystyki, który może wspomóc rozwiązanie problemu bezrobocia. W ramach celu realizowane będzie m.in. zadanie:

L.p.	Nazwa projektu	Beneficjent	Wdrożenie	Szacowane koszty w zł	Źródła finansowania
1.	Tworzenie gospodarstw agroturystycznych.	Inwestorzy prywatni	2017-2019	500.000	Środki własne, RPO

Cel strategiczny 3: Wzrost atrakcyjności turystycznej i poprawa stanu środowiska przyrodniczego Gminy Bytoń

3.1. Stworzenie skutecznego systemu promocji Gminy – cel ten obejmuje wszelkie działania mające zachęcić potencjalnych mieszkańców, turystów i przedsiębiorców do wiązania przyszłości z obszarem Gminy Bytoń.

L.p.	Nazwa projektu	Beneficjent	Wdrożenie	Szacowane koszty w zł	Źródła finansowania
1.	Stworzenie folderu promocyjnego i kampania promocyjna Gminy Bytoń	Gmina Bytoń	2017-2018	25.000	Środki własne, RPO
2.	Promocja Gminy Bytoń poprzez organizację imprez kulturalno-sportowych	Gmina Bytoń, Stowarzyszenia, Kluby	2015-2020	100 000,00	PROW, RPO, środki własne

3.2. Budowa i modernizacja terenów rekreacyjnych oraz bazy okołoturystycznej – Gmina skupia się również na wykorzystaniu przyrodniczych i kulturowych atutów, dzięki którym możliwe będzie stworzenie wyjątkowej oferty turystycznej i wzrost atrakcyjności Gminy w tym obszarze.

L.p.	Nazwa projektu	Beneficjent	Wdrożenie	Szacowane koszty w zł	Źródła finansowania
1.	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej Nowy Dwór – Bytoń i Świesz – Bytoń;	Gmina Bytoń	2016-2018	800.000,00	Środki własne, RPO
2.	Odrestaurowanie zabytków w miejscowości Witowo;	Gmina Bytoń	2016-2019	500.000	Środki własne, RPO
3.	Utworzenie plaży publicznej i pomostu nad jeziorem Głuszyńskim;	Gmina Bytoń, Gmina Topólka	2016-2017	800.000	Środki własne, RPO, WFOŚ
4.	Budowa domków rekreacyjnych nad Jeziorem Głuszyńskim.	Inwestorzy prywatni	2016-2017	1.000.000	Środki własne, RPO

3.3. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego – cel zakłada realizację wszelkiego rodzaju działań inwestycyjnych zmierzających do poprawy stopnia wyposażenia Gminy w infrastrukturę techniczną (np. w sieć wodociągową i kanalizacyjną) i przyczyniających się do poprawy stanu środowiska przyrodniczego. Tutaj też zawierają się także kwestie dotyczące gospodarki niskoemisyjnej oraz wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

L.p.	Nazwa projektu	Beneficjent	Wdrożenie	Szacowane koszty w zł	Źródła finansowania
1.	Budowa bezodpływowych zbiorników na nieczystości ciekłe nad jeziorem Głuszyńskim	Gmina Bytoń	2019-2020	200.000	Środki własne, RPO, WFOŚ
2.	Budowa strefowej przepompowni wody w miejscowości Głuszyn	Gmina Bytoń	2017-2018	700.000	Środki własne, PROW
3.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w Gminie Bytoń	Gmina Bytoń	2016- 2018	500.000	Środki własne, RPO, WFOŚ
4.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Bytoń	Gmina Bytoń	2016-2018	800.000	Środki własne, RPO, WFOŚ
5.	Przebudowa odcinków sieci wodociągowej (azbestowej) na terenie Gminy Bytoń	Gmina Bytoń	2016-2018	500.000	Środki własne, RPO, WFOŚ
6.	Budowa oświetlenia solarnego na terenie Gminy	Gmina Bytoń	2017-2018	1.000.000	RPO, PROW i WFOŚ
7.	Modernizacja budynków magazynowych na potrzeby UG w Bytoniu	Gmina Bytoń	2017-2018	500.000	PROW, RPO, WFOŚ
8.	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Morzycach poprzez montaż instalacji do osadów ściekowych	Gmina Bytoń	2017-2020	1 000.000	PROW, WFOŚ, środki własne
9.	Wymiana kotłów C.O. na kotły na paliwo odnawialne w budynkach użyteczności publicznej	Gmina Bytoń	2017-2018	1.000.000	Środki własne, RPO
10.	Budowa solarów na budynkach	Gmina Bytoń, wspólnoty	2018-2018	1.600.000	Środki własne, RPO

	mieszkalnych	mieszkaniowe, osoby prywatne			
11.	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Bytoń	Gmina Bytoń	2017-2019	500.000	Środki własne, RPO, WFOŚ
12.	Modernizacja oświetlenia ulicznego	Gmina Bytoń	2017-2018	500.000	Środki własne, RPO
13.	Modernizacja budynków świetlic wiejskich w Witowie i Bytoniu (Rewitalizacja Gminy)	Gmina Bytoń	2016-2018	1 000.000	Środki własne, RPO
14.	Organizacja schroniska dla zwierząt w Wandynowie	Gmina Topólka, Gmina Bytoń	2018-2019	700.000	Środki własne, RPO
15.	Modernizacja ujęcia wody w Bytoniu	Gmina Bytoń	2019-2020	250 000	PROW, WFOŚ, środki własne

Należy zaznaczyć, że wymienione wyżej projekty nie stanowią zamkniętego katalogu. W okresie obowiązywania Strategii, Gmina Bytoń będzie realizować również inne projekty, które będą wpisywały się w poszczególne cele strategiczne i operacyjne.

7. Monitorowanie strategii

Istotnym wymogiem, stawianym dokumentom szczebla strategicznego, jest wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu założonych celów. Gromadzenie i interpretacja danych dotyczących Strategii pozwala na bieżące korekty działań komórek organizacyjnych i osób wdrażających Strategię w razie wystąpienia nieprawidłowości.

Wdrażanie Strategii będzie się odbywać poprzez projekty lub funkcjonalne programy działania. Istotnym elementem każdego planu jest szczegółowa projekcja alokacji środków na poszczególne cele i działania danego programu. Celowe jest stworzenie wokół strategii korzystnego klimatu, dzięki włączeniu w proces opracowania programów operacyjnych instytucji publicznych, społecznych i gospodarczych. Szeroki horyzont, tworzony przez szereg współdziałających instytucji, przyczyni się wydatnie do sukcesu Strategii.

Monitoring wdrażania strategii służy:

- kontroli postępu realizacji poszczególnych projektów wyznaczonych w ramach poszczególnych celów strategicznych;
- obserwacji i ocenie stanu zaawansowania konkretnych projektów umożliwiającej bieżącą identyfikację trudności w ich realizacji;

- ocenie zaangażowania komórek organizacyjnych i osób odpowiedzialnych za ich wdrażanie;
- weryfikacji zgodności z założonymi celami;
- efektywności wykorzystania przeznaczonych na ich realizację środków.

Aby możliwe było obiektywne zbadania postępu realizacji inwestycji, należy stworzyć wskaźniki umożliwiające jego zbadanie.

W celu ułatwienia nadzoru i kontroli nad realizacją strategii rozwoju Gminy Bytoń dla każdego celu strategicznego należy opracować zestaw kilku obiektywnych mierników pozwalających skutecznie monitorować postępy w realizacji strategii rozwoju.

Tabela 34. Przykładowe wskaźniki monitorowania realizacji Strategii Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2014-2020

Cel strategiczny 1: **Wzrost atrakcyjności osiedleńczej Gminy Bytoń**	Cel strategiczny 2: **Rozwój gospodarczy Gminy Bytoń**	Cel strategiczny 3: **Wzrost atrakcyjności turystycznej i poprawa stanu środowiska przyrodniczego Gminy Bytoń**
– Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 - 1 szt.; – Liczba utworzonych punktów przedszkolnych – 1 szt. – Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej – 75 os.; – Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie – 75 szt.; – Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie - 4 os.; – Ilość osób odbywających kurs edukacyjny – 20 szt.; – Ilość doposażonych pracowni szkolnych – 2 szt.; – Liczba wyremontowanych i doposażonych świetlic wiejskich – 4 szt.;	– Liczba osób uczestniczących w kursach zawodowych – 30 (osób); – Liczba osób aktywnie poszukujących pracy po zakończeniu kursów zawodowych – 30 (osób); – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po zakończeniu kursów zawodowych (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – 10 (osób).	– Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków – 2 (szt.); – Liczba odrestaurowanych zabytków – 1 (szt.); – Liczba wybudowanych domków rekreacyjnych nad Jeziorem Głuszyńskim – 2 (szt.); – Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej – 5 (km); – Utworzenie schroniska dla zwierząt w Wandynowie – 1 szt.; – Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków – 20 (szt.); – Liczba instalacji oświetlenia solarnego – 10 (szt.); – Liczba wymienionych kotłów c.o. na paliwo odnawialne w budynkach użyteczności publicznej – 3 (szt.).

– Długość zmodernizowanych i przebudowanych dróg gminnych – 25 (km); – Długość wybudowanych ścieżek pieszych i turystycznych – 10 (km). – Liczba osób korzystających z oferty Uniwersytetu III Wieku - 40 osób.		– Liczba zmodernizowanych oczyszczalni ścieków – 1 (szt.). – Liczba wybudowanych strefowych przepompowni wody – 1 (szt.).

Źródło: Opracowanie własne

Monitoring realizacji strategii powinien umożliwiać:

- korygowanie działań, jeśli nie przynoszą one zamierzonych efektów;
- reagowanie na zmiany sytuacji strategicznej.

Za wdrożenie niniejszej Strategii jak i realizację poszczególnych celów strategicznych i operacyjnych odpowiedzialni będą:

- przedstawiciele Urzędu Gminy Bytoń,
- mieszkańcy Gminy (w tym Radni i Sołtysi),
- stowarzyszenia i organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy,
- przedsiębiorcy działający na terenie Gminy,
- instytucje publiczne o zasięgu powiatowym, wojewódzkim i krajowym.

IV. Spis tabel

Tabela 1. Struktura demograficzna Gminy Bytoń w latach 2009-2014 6
Tabela 2. Prognoza liczby ludności Gminy Bytoń w latach 2015-2020 8
Tabela 3. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Bytoń w 2014 roku 9
Tabela 4. Struktura zagospodarowania gruntów Gminy Bytoń w 2014 r. 10
Tabela 5. Struktura działalności gospodarczej według sektorów w Gminie Bytoń w latach 2009 – 2014 11
Tabela 6. Bezrobotni według miast i gmin (stan na dzień 30.06.2014r.) 13
Tabela 7. Charakterystyka osób bezrobotnych na terenie Gminy Bytoń na koniec 2014 r. 15
Tabela 8. Szkoły podstawowe na terenie Gminy Bytoń w 2014 roku 20
Tabela 9. Wyniki egzaminu uczniów klas szóstych z terenu Gminy Bytoń 20
Tabela 10. Gimnazja na terenie Gminy Bytoń w 2013 roku 21
Tabela 11. Pomoc społeczna w Gminie Bytoń – zadania własne gmin (stan na dzień 31.12.2014 r.) 24
Tabela 12. Ilość przestępstw na terenie Gminy Bytoń w 2014 r. 25
Tabela 13. Stan infrastruktury wodociągowej na terenie Gminy Bytoń na koniec 2013 roku. 26
Tabela 14. Stan infrastruktury ściekowej na terenie Gminy Bytoń na koniec 2013 roku 27
Tabela 15. Wykaz dróg gminnych 29
Tabela 16. Charakterystyka składowiska odpadów komunalnych w miejscowości Wandynowo (g. Bytoń) 35
Tabela 17. Struktura dochodów majątkowych i bieżących Gminy Bytoń w latach 2009-2013 [zł] 38
Tabela 18. Dochody Gminy Bytoń w latach 2009-2013 [zł] 39
Tabela 19. Poszczególne kategorie dochodów własnych Gminy Bytoń [zł] 40
Tabela 20. Udział w podatkach stanowiących dochód państwa w Gminie Bytoń w latach 2009-2013 [zł] 40
Tabela 21. Udział poszczególnych części subwencji w subwencji ogólnej Gminy Bytoń w latach 2009-2013 [zł] 41
Tabela 22. Dotacje w budżecie Gminy Bytoń w latach 2009-2013 41
Tabela 23. Wydatki Gminy Bytoń w latach 2009-2013 42
Tabela 24. Struktura wydatków Gminy Bytoń w latach 2009-2013 [zł] 43
Tabela 25. Wybrane wydatki Gminy Bytoń w latach 2009-2013 [zł] 44
Tabela 26. Wysokość subwencji oświatowej i wydatków na oświatę na terenie Gminy Bytoń w latach 2009-2013 [zł] 44
Tabela 27. Wyniki budżetów Gminy Bytoń w latach 2009-2013 [zł] 45

Tabela 28. Inwestycje na terenie Gminy Bytoń współfinansowane ze środków zewnętrznych 46
Tabela 29. Analiza SWOT 55
Tabela 30. Wartość oczekiwana przez interesariuszy w zakresie atrakcyjności mieszkaniowej Gminy 69
Tabela 31. Wartość oczekiwana przez interesariuszy w zakresie atrakcyjności inwestycyjnej Gminy 73
Tabela 32. Wartość oczekiwana przez interesariuszy w zakresie atrakcyjności turystycznej Gminy 76
Tabela 33. Schemat prezentujący plan strategiczny Strategii Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2014-2020 79
Tabela 34. Przykładowe wskaźniki monitorowania realizacji Strategii Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2014-2020 88

V. Spis wykresów

Wykres 1. Liczba mieszkańców Gminy Bytoń w sołectwach (stan na dzień 31.12.2014 r.) 6
Wykres 2. Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku na terenie Gminy Bytoń 9
Wykres 3. Struktura działalności gospodarczej na terenie Gminy Bytoń w 2014 r. wg sekcji PKD 2007 12
Wykres 4. Liczba osób bezrobotnych według gmin (stan na dzień 30.06.2014 r.) 14
Wykres 5. Prognoza liczby ludności dla terenu Gminy Bytoń do 2020 roku [osoba] 21
Wykres 6. Struktura dochodów Gminy Bytoń w 2013 r. 39
Wykres 7. Struktura wydatków Gminy Bytoń w latach 2009-2013 43

VI. Spis rysunków

Rysunek 1. Gmina Bytoń na tle województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu radziejowskiego 4
Rysunek 2. Struktura Gminy Bytoń 5
Rysunek 3. Położenie Gminy Bytoń względem Obszaru Chronionego Krajobrazu Jezioro Głuszyńskie 18
Rysunek 4. Sieć komunikacyjna Gminy Bytoń 28
Rysunek 5. Regiony gospodarowania odpadami w województwie kujawsko-pomorskim 34
Rysunek 6. Operatorzy sieci GSM na terenie i w okolicach Gminy Bytoń 38
Rysunek 7. Priorytety i cele strategiczne województwa kujawsko - pomorskiego 57
Rysunek 8. Drzewo celów dla zwiększenia atrakcyjności osiedleńczej Gminy 68
Rysunek 9. Drzewo celów dla zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej Gminy 72
Rysunek 10. Drzewo celów dla zwiększenia atrakcyjności turystyczno-rekreacyjnej Gminy 75

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Kazimierz Świątczak

Załącznik nr 2
do uchwały Nr XXI/131/20
Rady Gminy Bytoń
z dnia 16 marca 2020 r.

RAPORT

z przeprowadzonych konsultacji społecznych w przedmiocie zmian w treści „Strategii Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2015-2020".

1. Podstawa prawna i przedmiot konsultacji

Konsultacje społeczne przeprowadzone były na podstawie art. 5a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym ((Dz. U. z 2019 r., poz. 506 poz. 1309, poz. 1696, poz. 1815) oraz uchwały nr XXX/229/2017 Rady Gminy Bytoń z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie określenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Bytoń (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2017 r., poz. 5145).

Konsultacje dotyczyły zmian w treści „Strategii Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2015-2020".

2. Podmioty uprawnione do uczestnictwa w konsultacjach

Podmiotami uprawnionymi do uczestnictwa w konsultacjach byli mieszkańcy gminy Bytoń.

3. Termin konsultacji

Konsultacje z mieszkańcami przeprowadzone zostały w terminie 10 marca 2020 r. w godz. od 10.00 do 15.00 w Urzędzie Gminy Bytoń.

4. Forma konsultacji

Konsultacje odbyły się w formie zebrania wiejskiego.

5. Odpowiedzialny za przeprowadzenie konsultacji

Osobą odpowiedzialną za przeprowadzenie konsultacji był Sekretarz Gminy Bytoń

6. Wynik konsultacji

Do projektu zmian w treści „Strategii Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2015-2020" w ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych nie wniesiono żadnych uwag i rekomendacji.

7. Dyspozycja

Poddany konsultacjom projekt zmian w treści „Strategii Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2015-2020" został przekazany Radzie Gminy Bytoń, a niniejszy raport stanowi załącznik nr 2 do Uchwały Rady Gminy Bytoń w sprawie zmian w treści „Strategii Rozwoju Gminy Bytoń na lata 2015-2020".

PRZEWODNICZĄCY
Rady Gminy
Kazimiera Świątczak